

Glasilo Mestne občina Ljubljana, številka 1,2, letnik XIII, februar 2008, ISSN 131879X

Ljubljana

7
Različni pogledi na
mestotvorno vlogo
Kazine

11
Rožančevi nagrajenci
za leti 2006 in 2007

13
Izhodišča strategije
športa do leta 2012

16
Vrhunsko domače
znanje v Tehnološkem
parku Ljubljana Brdo

Foto: Dunja Wedam

Ljubljana

Prešernov dan, Prešernove nagrade	4
Sto let Slovenske filharmonije	6
Kazina: različni pogledi na mestotvorno vlogo Kazine	7
Rožančevi nagrajenci za leti 2006 in 2007	11
Bo imela prestolnica tudi prvake v športu? Izhodišča strategije športa do leta 2012	13
Vrhunsko domače znanje v Tehnološkem parku Ljubljana	16
Ljubljana na poti v družbo znanja. Ljubljanski univerzitetni inkubator	19
Ljubljana naj bo prijazno mesto tudi za starejše	20
Toplina 13, priloga Energetike Ljubljana	21
Ko bo Ljubljana spet zaživel s svojo reko	29
Delovni utrip Mestne hiše	30
Dosežki in delo svetov četrtnih skupnosti v preteklem letu, I. del	34
Urejanje mestnih zelenih površin	41
Nagrajeni črtici o Ljubljani Leje Veldin in Nike Dobrilovič	42
Nagrajena fotografija Dušana Ježa	43
Ljubljanske novice	44
Okoljske meritve	47

Fotografije na naslovnici:

Zgoraj: Tehnološki park Ljubljana Brdo, Ljubljanski univerzitetni inkubator, Župančičeva zbirka v Knjižnici Otona Župančiča, recital Prešernove poezije pred Prešernovim spomenikom 2007, foto: Dunja Wedam, Kazina v letu 1930, foto: arhiv Jureta Lenarda, spodaj: Rožančevi nagrajenci za leti 2006 in 2007, foto: Miha Fras.

Izdajatelj: Mestni svet
Mestne občine Ljubljana,
Mestni trg 1. Zanj: župan
Zoran Jankovič. Uredniški
odbor: Mitja Meršol
(predsednik), Vesna Kos-
Bleiweis, dr. Jožef Kunič,
Eva Strmljan Kreslin, Marija
Šterbenc. Odgovorna
urednica in lektorica: Nada
Šumi, kontakt: 041 737 863,
glasilo.ljubljana@ljubljana.
si. Avtorica logotipa: Petra
Černe Oven, Studio ID,
Oblikovalska zasnova:
Miljenko Licul. Naslov
uredništva: Glasilo Ljubljana,
Krekov trg 10, Ljubljana.
Tisk, grafična priprava,
prelom, fotoliti: Dnevnik
d.d., Kopitarjeva 2 in 4,
Ljubljana. Oglasno trženje:
E Šport d.o.o., Stražarjeva
25, Ljubljana, kontakt: 041
761 258. Naklada: 121 800
izvodov. Natisnjeno na
okolju prijaznem papirju.
Glasilo brezplačno prejme
vsako gospodinjstvo v
Mestni občini Ljubljana.

Reklamacije v primeru
nepravilnosti pri dostavi
ali poškodovanih izvodih
na brezplačno številko:
080 22 25 ali na e-naslov:
reklamacije-dostava@
dnevnik.si

Prešernova družina Ljubljana

Srčni utrip države Slovenije in njene prestolnice Ljubljane se v vseh slovenskih ključnih zgodovinskih trenutkih meri pod Prešernovim spomenikom. Tako ni naključje, da se je mesto začelo praznično preobražati prav v tem simbolnem središču, ko je prenovljeni trg zasijal tudi kot poklon Pesniku. Ko se jedro, ki je zdaj z novo prometno ureditvijo posvečeno osredotočenemu druženju, postopoma širi proti Kongresnemu trgu kot načrtovanemu novemu predelu Južnega trga, se njegova programska vsebina skupaj s palačo Kazine (ki jo je mesto, kot kažejo dokumenti in pričevanja, neupravičeno izgubilo) postavlja v ospredje načrtovalske pozornosti in refleksije o mestu kot »useslovenski metropoli« in »prostoru uresničenih idealov sodobnega mestnega življenja«.

Podobno kot urbanisti so si v mestu tudi športniki drznili postaviti novo vizijo o prestolnici kot mestu športnih prvakov, ki temelji na pristni pripadnosti idealni »športni družini Ljubljane« in lahko tudi v času finančnih omejitev uresniči svoje sanje.

Mladi, podjetni znanstveniki, ki jih srčni ogenj žene k še neodkritim pokrajinam znanja, imajo odslej v Ljubljani na voljo tako novi Tehnološki park Ljubljana Brdo kot Ljubljanski univerzitetni inkubator, kar bo mesto ob veliki podpori Univerze in znanstvenih ustanov vodilo v družbo znanja in blaginje.

K temu s svojimi vizijami največ prispevajo umetniki in ljudje duha; ti so v slovenski prestolnici 23. januarja počastili 130. rojstni dan pesnika Otona Župančiča z novo postavitvijo pesnikove spominske zbirke v knjižnici z njegovim imenom, ko se je na zlahtnem otvoritvenem dogodku zbralo izjemno veliko častilcev poezije. Letošnji praznik ožarjata tudi 250-letnica rojstva Valentina Vodnika (3. februarja), ki jo Vodnikova domačija pravkar slavi z bogatim kulturnim programom, in potem še skorajšnja 500-letnica rojstva Primoža Trubarja.

Slovenska akademija znanosti in umetnosti je Ljubljani za slovenski kulturni praznik podarila razstavo grafične zbirke Zakladi slovenske grafike (1955 - 2005), ki bo od 6. februarja na ogled na Ljubljanskem gradu in bo v mestu obujala umetniško slavo, kakršno je po drugi svetovni vojni doživljala t. i. ljubljanska grafična šola po vsem svetu, ob tem pa se bo na sam praznični dan najbolj pristno praznovanje slovenske kulture še naprej dogajalo pod Prešernovim spomenikom, kjer bodo dramski umetniki spet pripravili vselej množično obiskan tradicionalni recital Prešernove poezije in ko bodo kulturne ustanove široko odprle svoja vrata. Tako Ljubljana živi kot evropska prestolnica slovenske kulture in proslavlja Prešerna danes in ga bo zagotovo vse do takrat, dokler si bomo »v svesti, da s(m)o dobili s Prešernom besedo, centralno idejo slovenstva, skupno ognjišče svojega duhovnega življenja«, kot je napisal Oton Župančič. Prešeren 8. februar vsem, »ki v srcu dobro mislimo«!

Nada Šumi,
odgovorna urednica

Prešernov dan, Prešernove

Akademik prof. dr. Matjaž Kmecl

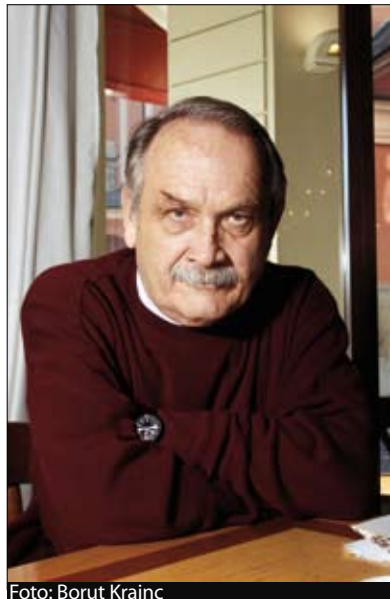

Foto: Borut Krajnc

Akademik prof. dr. Matjaž Kmecl

Nič ne morem, če sem pri tem oseben.

Ko sem 1982 globlje zabredel v politiko in postal nekak protaminister za kulturo (predsednik republiškega komiteja za kulturo), sem začel misliti na reči, ki bi bile dobre za utrjevanje slovenske samozavesti. Nekdanja skupna država je po Kardeljevi in Titovi smrti naglo tonila v čudno ali celo nevarno protislovje: na eni strani je formalno vztrajala v federativnosti enakopravnih narodov, na drugi strani je rasla dejanska nestrpnost do takšne družinskosti. Oživiljale so stare unitarne zamisli o večplemenskosti istega državnega, to je jugoslovanskega naroda in s tem pritiski na različne narodne kulture. Malo prej sem moral zato odnehati s tako imenovanim Jezikovnim razsodiščem, ki je bilo moj otrok, razglasili so ga za nacionalistično institucijo – še posebej potem, ko smo se uprli vse hujši srbohrvatizaciji slovenščine. Potem so prišla na vrsto znana šolska »jedra« in nato serija protislovenskih izpadov, ki so trajali vse do leta 1990. Skupni imenovalec jim je bilo geslo, da je sleherna narodna težnja – z delno izjemo srbske – goli šovinizem, in še državno nevaren povrhu. Krepila se je slovenska kljubovalnost, ki pa je zmeraj bolj potrebovala tudi primerne simbole, predvsem kulturne.

Tako je prišlo na vrsto Prešernovo praznovanje. Ve se, da je Slovenski narodnoosvobodilni svet še med drugo svetovno vojno – 1. februarja 1945 – in na osvobojenem ozemlju razglasil 8. februar za slovenski kulturni praznik in da so dve leti po koncu vojne začeli deliti tako imenovane Prešernove nagrade kot najvišja državna priznanja za vrhunska umetniška in znanstvena dela. Praznik ni bil dela prost dan in je

v tistih nekaj desetletjih skoraj že odmrli. Glede državnosti nagrad pa so se začeli že navsezgodaj oglašali pomisleki, da jih nikjer drugje, razen v tako imenovanem vzhodnem bloku, ne prakticirajo; in tudi glede praznovanja naj bi bil mnogo bolj primeren pesnikov rojstni dan 3. december (ne eno ne drugo do danes ni potihnilo). – Toda od nekdanj vem, da je skoraj vse mogoče narediti čez noč, razen tradicije, ki že po definiciji ne more ubirati bližnjic; in Slovencem nam je tisti hip na poti v dokončno državnost manjkalo prav to. Prešernovanje s svojim osrednjim simbolom Prešernom se je skozi leta in desetletja spreminjalo v dragoceno *tradicijo*.

S svojimi maloštevilnimi ljudmi (11 nas je bilo vseh skupaj v ministrskem uradu) sem poskušal ogovoriti slovenske »kulturnike« in kulturne ustanove, naj vsi skupaj, vsak po svojih močeh in iznajdljivosti postorimo kar največ, da bi torej 8. februar ne ostajal naš kulturni praznik samo na papirju. Odziv je bil neverjeten, čez noč je nastalo pravo kulturno gibanje z najrazličnejšimi prireditvami – skoraj vse to po »nulti« tarifi, nihče ni terjal posebnega denarja – resnici na ljubo, ga nismo niti imeli; če bi ga bili imeli, bi postorili še neprimerno več. Med drugim se spominjam pogovorov z Mitom Trefaltom, ki si je zamislil na praznični predvečer obroč živih luči okrog Ljubljane in helikopter, ki bi to snemal za televizijo – seveda bi reč stala in je zato padla v vodo. Gledališki igralci odtlej naprej prirejajo pri Prešernovem spomeniku svoj maratonski recital. Poskušali smo po stari ljubljanski praznovanjski šegi s fanfarami z ljubljanskega grajskega stolpa, vendar je bilo ozvočenje prešibko, tako da se v prometnem hrupu spodaj ni nič slišalo; torej je ostalo brez

učinka, čeprav smo poskusili celo s prastaro psihološko finto – ves komite je šel pred Prešernov spomenik manifestativno zijat v Grad, da bi s tem spodbudili splošni ljudski firbec. Otročje in malo smešno, ampak tako je pač bilo.

Na podobno aktivističen način smo si prizadevali »okrepiti« osrednjo proslavo in podelitev nagrad. Zanj smo si med drugim kot rdečo nit zamislili vsakokratno recitacijo Zdravljice: zaupali naj bi jo zmeraj drugemu igralcu, in to kot posebno, častno priznanje. – Oživiljeno praznovanje se je prijelo; s slovensko državno osamosvojitvijo je 8. februar končno postal tudi »pravi« praznik, se pravi dela prost dan.

Ljubljana je s tem postajala še bolj Prešernovo mesto. Saj je res, da se je pesnik rodil v gorenjski Vrbi, da je zadnja leta preživel v Kranju, nekaj let tudi na Dunaju, da je prevandral lep kos slovenske dežele – od Kopanja in Ribnice do Bohinja, od Polzele do Moravč, od Celovca do Bohinja, toda daleč najodločilnejša in najrodovitnejša leta je prebil v Ljubljani: tu je imel svoje prijatelje, od učenega in blagega »dihurja« Čopa do veselega »bratca« Smoleta, od babješkega Kastelca do čudaškega Pacnjeka; tu se je kot častilec deklishe lepote zaljubljal vse počez – najbrž v Julijo še najmanj, čeprav so nam njegove najlepše in najznamenitejše pesmi ostale zaznamovane z njenim imenom in z zgodbami o njej. V Wolfovi, nekdanji Gledališki ulici zre danes z zidu stare stavbe prelep Demšarjev relief mlade nečimrne dame, kako se prek tančice spogleduje z ljudmi na ulici, tudi s Prešernom – v njen spomin. Tu, v Ljubljani, je imel svoje »omrežje« gostiln – od Kovačeve v Tomačevem do Trnovega ali »krofaste« Metke in njenega Pekla

nagrade v Ljubljani

Foto: Dunja Wedam

Recital Prešernove poezije, ki ga na slovenski kulturni praznik pripravlja Združenje dramatikov Slovenije in mu meščani množično prisluhnejo.

v nekdanjem obrambnem jarku pri »stari« Univerzi, od Coloreda v »filharmoniji« do zadnjega žganjetoča – vse z zgovornimi in razigranimi družbami. Mesto je bilo s pivskimi hišami bogato, na kakšnih sto meščanov je premoglo po eno. Kot je bilo oskrbljeno s prisilno lahkimi dekleti – bilo je treba pač preživeti, zato je bila polovica otrok, ki so se takrat rojevali v Ljubljani, nezakonskih. Če kdo drug ne, je za to poskrbela soldateska, ki je je bilo zmeraj vsaj tisoč glav – in to v mestu, ki je štel manj kot 30.000 duš.

Tej in takšni Ljubljani je s svojimi duhovitimi domislicami, anonimnimi paskvili, zabavljimi listki na plesih, s slovesom nenavadnosti, nerazumljive in nerazumljene genialnosti pa tudi banalne opitosti, z družabnim samotarstvom, ki mu je namenjal večer za večerom, s komaj umljivim hipnim preskakovanjem iz najbolj kosmatih kvant v najdaljnosežnejše in najobčutljivejše pesniške in filozofske finese dodajal nekaj, brez česar bi mesto slejkoprej ostajalo preprosto podeželsko, kramarsko gnezdo brez »duše«, ali vsaj brez svetovljanskega duha. – Zato je pač čudno, da država osrednjega praznika v njegov spomin naenkrat ne mara več v tem najbolj njegovem mestu, ki je povrh prestolnica vseh Slovencev. Takih odločitev ne bi smeli podrežati muham dnevnih politike in tudi temu ne, ali ima kdo rad župana ali ne. (Naj se spomni, kdor tako misli, vsaj številnih slavilnih verzov, ki jih je pesnik kot siceršnji frajgajst in nekonformist namenil dolgoletnemu ljubljanskemu županu Hradeckemu – bil je pač z večino meščanov prepričan o njegovi zaslužnosti in o tem, kako mu je *srce goreče za čast in prid in blágorstvo Ljubljane!*)

Mestna občina Ljubljana bo slovenski kulturni praznik počastila z razstavo **Zakladi slovenske grafike**. To je zbirka Slovenske akademije znanosti in umetnosti, ki vsebuje premišljeno izbrane liste iz najuspešnejšega obdobja slovenske grafične umetnosti. Nastali so v času t. i. ljubljanske grafične šole, ki je ob mednarodnih grafičnih bienalih obdarila slovenske ustvarjalce z izjemnimi priznanji in nagradami ter ponesla ime Ljubljane po vsem svetu. Zbirko je uredil umetnostni zgodovinar dr. Lojze Gostiša in zanjo pripravil katalog, razstavo pa bosta 6. februarja 2008 ob 18. uri v Palaciju in Stanovski dvorani na ljubljanskem gradu odprla župan Zoran Jankovič in predsednik Slovenske akademije znanosti in umetnosti, akademik prof. dr. Boštjan Žekš. Razstava bo na ogled do 23. februarja. Prijazno vabljeni!

ZAKLADI SLOVENSKE GRAFIKE 1955-2005
TREASURES OF SLOVENE GRAPHIC ART

Naslovnica kataloga Zakladi slovenske grafike 1955-2005

Sto let Slovenske filharmonije

Pogovor z maestrom Georgom Pehlivanianom

Darja Korez Korenčan

Zadnja tri leta vodi orkester ameriški dirigent armenskega rodu George Pehlivanian. Pod njegovim vodstvom so filharmoniki uspešno gostovali v najuglednejših evropskih koncertnih dvoranah in na Japonskem, v letu predsedovanja Slovenije Svetu Evropske unije pa so pod njegovo taktirko predvideni novi koncerti po Evropi; najpomembnejši bo zagotovo 12. marca v Bruslju. Zanimalo nas je, kako maestro Pehlivanian vidi ta orkester in njegovo poslanstvo ter umeščenost Ljubljane v evropski kulturni prostor.

Foto: arhiv Slovenske filharmonije

Šef dirigent Slovenske filharmonije George Pehlivanian.

Maestro Pehlivanian, znano je, da ste zelo dvignili umetniško raven našega orkestra, v tej sezoni vas čaka z njim še vrsta gostovanj v tujini. Kako ocenjujete pomen teh gostovanj v letu predsedovanja Slovenije Evropski uniji?

Moja vizija tega orkestra je bila vedno enaka: dvigniti umetniško kvaliteto orkestra na najvišjo možno raven. Z orkestrom sem zelo trdo delal od leta 2005, ko sem postal šef dirigent, in tako smo dosegli visoko umetniško rast. Letos bom popeljal orkester v Budimpešto, Bratislavo, Cannes, Bruselj, na Dunaj (v znameniti Musikverein), Gradec, St. Polten in Zagreb. Zaupam članom orkestra, da bodo poskušali dati vse od sebe in se na teh pomembnih gostovanjih čim bolje izkazati.

Dirigiral bom Mahlerjevo 2. simfonijo v Palači lepих umetnosti v Bruslju s solistkama Marjano Lipovšek in Sabino Cvilak, z nami bo tudi filharmonični zbor. Zelo pomembno je, da bomo svetu pokazali naš resnično največji umetniški potencial. To simfonijo sem že dirigiral v Ljubljani v prejšnji sezoni in verjamem, da bo v Bruslju ta izvedba uspešna. Za to priložnost sem izbral Mahlerja tudi zaradi njegove velike vpetosti v zgodovino Slovenske filharmonije – čudovito je predstaviti tuji javnosti tako pomembno osebnost, ki je nekoč delovala v Ljubljani.

Z našim orkestrom ste sodelovali že prej, preden ste postali šef dirigent, obenem pa ste spoznavali tudi naše glavno mesto in njegovo glasbeno življenje. Kako ocenjujete našo prestolnico in kako se počutite v njej? Moram reči, da mi je po tolikih letih res v veliko

zadovoljstvo, da sem lahko spoznal Ljubljano in njene prebivalce, videl sem številne prireditve in se udeležil vrste dogodkov v vašem glavnem mestu. Tukaj ste imeli nekaj odličnih umetnikov in orkestrom, še posebej v okviru Festivala Ljubljana. Resnično verjamem v ta festival in njegovega direktorja Darka Brleka, prav tako verjamem v župana Zorana Jankovića, ki želi to mesto narediti za eno najlepših in najbolj zanimivih mest v Evropi. Ko bo zgrajen nov koncertni avditorij v nekaj letih, bo to zagotovo popolnoma spremenilo kulturno podobo mesta, mislim, da lahko gospod Brlek odigra pri tem pomembno vlogo. Obema z županom želim veliko sreče pri nadaljnjih projektih.

Dobro poznate tudi druge ustanove po Evropi, kaj bi rekli, če bi primerjali zgodovino naše filharmonije s podobnimi ustanovami v Evropi?

Seveda imajo tudi drugod nekaj ustanov s pomembnimi jubileji in zgodovino, a tukajšnja ima svojo specifičnost v resnično velikih imenih svetovne glasbene zgodovine, to pa seveda zavezuje. Treba je držati kontinuiteto tudi v prihodnosti, kar pa ni enostavno.

Kaj bi rekli o vpetosti slovenske glasbene kulture v evropski prostor, mislim na izvajanje slovenskih del?

Mislím, da slovenski skladatelji niso dovolj izvedeni na tujih odrih, zato poskušam na vsakem svojem gostovanju vključiti v program tudi kakšno slovensko delo. Posnel sem veliko slovenskih skladb, na moj predlog so npr. glasbo Alojza Srebotnjaka izvajali tudi sloviti Izraelski filharmoniki.

Slovinci se lahko ponašamo z eno najstarejših kulturnih ustanov v Evropi, saj je bila že pred več kot 300 leti ustanovljena Academia Philharmonicorum, prva predhodnica današnje Slovenske filharmonije, ki letos slavi 100-letnico delovanja. Leta 1794 smo dobili Filharmonično družbo, ki je privabila k sodelovanju tudi vidne evropske glasbenike. Med drugimi so bili njeni častni člani Beethoven, Haydn, Paganini in Brahms. V Ljubljani je kot dirigent in pianist deloval tudi Gustav Mahler.

Pred šestdesetimi leti je postal prvi upravnik Slovenske filharmonije skladatelj Marjan Kozina, ki mu je ob letošnjem jubileju minister za kulturo dr. Vasko Simoniti odkril doprsni kip Janeza Pirnata. Po Kozini so poimenovali tudi veliko dvorano, mala pa je dobila ime po skladatelju Slavku Ostercu. Na ovalni plošči se je dosedanjim častnim članom pridružil šest novih imen: dr. Dragotin Cvetko, Marjan Lipovšek, dr. Primož Kuret, Ivo Petrič, Igor Ozim in Irena Grafenauer.

V povojnih letih so s filharmoničnim orkestrom nastopali sloviti dirigenti in solisti; z njimi je orkester pridobival na ugledu in umetniško rasel ter se vse bolj pojavljal na mednarodnih odrih.

Kazina: hiša zgodovine, odprta javnosti, ali elitni mestotvorni družabni prostor

Palačo Kazine smo danes vajeni enačiti s Plesno šolo Kazina, ki je med drugimi najemniki, kot so Društvo France Marolt, Muza, Arhiv Slovenije in med prenavljanjem in dozidavo matične hiše še Opera in balet, v stavbi najemnica. Dolga leta se je obiskovalcu knjižnice, ki je v stavbo prihajal ob živahnih zvokih plesa in petja v dvorani, zdelo, da obe dejavnosti živita v simpatičnem sožitju. Letos pa je Plesna šola Kazina zaradi prenove dotrajane palače dobila odpoved najemne pogodbe, ki ji jo dal upravljavec, Inštitut za novejšo zgodovino, in se zato pritožila na sodišče, ki pa pritožbi ni ugodilo. Če bi Ustavno sodišče leta 1998 Mestni občini Ljubljana priznalo pravno nasledstvo predvojne Mestne občine ljubljanske, bi mesto danes imelo Kazino v uporabi in lasti, saj je Mestni svet tedanjemu županu dr. Dimitriju Ruplu, ki je dal Servisu vladnih služb Vlade RS soglasje, da Mladiko prenavlja za potrebe Ministrstva za zunanje zadeve, predlagal, naj se z vlado dogovori, da Mesto v zameno za Mladiko dobi stavbo Kazine. Gre namreč za mestotvorno stavbo, ki jo mestni načrtovalci vidijo kot prostor za druženje, zabavo, ples, koncerte, klubske večere in podobne dejavnosti, kar pa se po njihovem ne sklada s prostorom zbranosti, kakršnega potrebuje zgodovinski inštitut. O Kazini kot središču mestne družabnosti govori tudi zgodovina stavbe, sogovorniki pa so bili povabljeni, da zapišejo svoje poglede na njeno programsko vsebino in mestotvorno vlogo.

Foto: Dunja Wedam

Palača Kazine, nekdanje elitno družabno mestno središče, danes v upravljanju Inštituta za novejšo zgodovino.

O zgodovini stavbe Kazine

Dr. Marko Zajc,
Inštitut za novejšo zgodovino

Mlada generacija pozna pojem kazina samo v povezavi s plesom. Omejiti več kot dvesto let star fenomen Kazine v Ljubljani na plesno dejavnost, je prav tako neprimerno, kot če bi trdili, da pomeni beseda samo moderno igralnico. Izraz izhaja iz italijanske besede *casa* (hiša) in je prvotno pomenila vrtno hišico sredi vrtov, kjer si je italijanska baročna gospoda krajšala čas. Casino se je imenovala tudi hiša v vojašnicah, kjer so se zbirali oficirji pri pogovoru in igrah. V teku 18. stoletja je kazina prešla v meščansko življenje in postala elitno družabno središče. Povezana je bila z gledališčem in kavarno, kamor so imeli dostop samo povabljeni gostje, ki so se redno dobivali ob igrah in pogovoru. Z razmahom tiska so kazine postale tudi čitalnice. To vlogo so ohranile daleč v 20. stoletje. Ljubljanska elita, ki je bila ujeta med italijanskim in nemškim svetom, te mode seveda ni mogla prezreti. Kazina se je v mestu pojavila že pred letom 1775, ko je imela sedež v deželnem dvorcu – lontožvu (danes

je tam sedež Slovenske akademije znanosti in umetnosti). Kmalu je postala najelitnejše zbirališče visoke družbe v mestu. Iz časa Ilirskih provinc je ohranjen prvi statut društva, po katerem je namen Kazine pospeševanje trgovine, izobrazbe »okusa našega časa« ter seveda »za izobražene kroge primernih zabav«, kamor so verjetno spadali tudi občasni elitni plesi. Zato mora društvo priskrbeti tudi čitalnico s koristnimi časopisi ter »odstraniti vse, kar bi motilo mir«. Plesna dejavnost gotovo ni bila v ospredju, saj je statut niti ne omenja. Po koncu Napoleonovih vojn je imela Kazina središče v Gosposki ulici, člani pa so bili vse uglednejše osebnosti tedanje Ljubljane, tudi pripadniki kulturne elite, npr. Matija Čop in France Prešeren.

V novih pravilih društva iz leta 1834 je kot prvi namen zapisana višja izobrazba, seznanjanje z dogodki iz političnega in literarnega sveta ter zabava v krogu dostojnih ljudi. Članstvo društva je naraščalo, zato se je vodstvo odločilo za gradnjo posebne stavbe.

Predvidena razporeditev prostorov je bila naslednja: v pritličju kavarna z biljardom za širše občinstvo, dve igralni sobi, kuhinja in stanovanja za kavarinarja in služinčad. Prvo nadstropje je bilo določeno samo za člane društva. Predvidena je

bila velika biljardna soba, dve jedilni in kadilni sobi, dve čitalnici, večnamenska dvorana za 400 oseb, dve igralni sobi za nekadilce in dve jedilnici. Stavba, ki so jo dogradili leta 1837, je ostala središče družabnega življenja celotne ljubljanske elite vse do šestdesetih let 19. stoletja, ko se je ljubljansko meščanstvo začelo deliti na slovenski in nemški del. Z nacionalnimi spori je Kazina postala nekakšen »glavni štab« kranjskih Nemcev. Slovenci v stavbo niso imeli vstopa.

Situacija se je spremenila leta 1918 z nastankom nove države, ko je Narodna vlada zamrznila delovanje društva in mu postavila državnega upravitelja s pooblastilom upravnega odbora. Nemški člani so društvo množično zapuščali, upravitelj pa je naskrivaj sprejemal nove člane samo iz vrst Jugoslovanske demokratske stranke. Na občnem zboru 24. junija 1921 je upravitelj s pomočjo varnostnikov v stavbo spustil samo tiste člane, ki so pripadali tej stranki. Tako so z veliko večino izvolili novo vodstvo in od takrat so imeli Kazino pod nadzorom slovenski liberalci, zato privrženci katoliške elite niso imeli vstopa.

Med 2. svetovno vojno je stavba služila kot glavni štab italijanske in nato nemške vojske. Leta 1945 jo je društvo Kazina z darilno pogodbo prepustilo Komunistični partiji. Ta

Kazina: hiša zgodovine, odprta javnosti, ali elitni mestotvorni družabni prostor

Fotografije: Stane Jeršič

Prof. dr. Jerca Vodušek Starič, direktorica Inštituta za novejšo zgodovino.

Silvestra Perčič, direktorica Plesne šole Kazina.

Franc Ules

je Kazina zamenjala z državnimi organi za drugo stavbo. S tem je država postala lastnica stavbe. V povojnem obdobju so bili v stavbi različni državni organi, še zlasti ljudska skupščina, ki je zasedala v veliki dvorani. Po izgradnji novega skupščinskega poslopja leta 1959 pa se je v stavbo vselil Inštitut za zgodovino delavskega gibanja, ki je postal upravitelj stavbe (po letu 1989 Inštitut za novejšo zgodovino). Prostore je dobil tudi Sociološki in filozofski inštitut, ki se je kasneje preselil drugam. V šestdesetih letih so prostore v stavbi dobile različne študentske dejavnosti, npr. Folklorna skupina France Marolt, študentska avtošola ter plesna šola, ki si je brez soglasja upravitelja nadela ime stavbe. Plesna šola se je v zadnjih letih iz študentske dejavnosti v okviru javne študentske organizacije preoblikovala v zasebno profitno podjetje.

Za hišo zgodovine, odprto javnosti

Prof. dr. Jerca Vodušek Starič, direktorica Inštituta za novejšo zgodovino

Stavba Kazine, znana v spomeniškem popisu kot palača Kazina v Ljubljani, je verjetno edina stavba, kar so jih Slovenci v zgodovini premogli, ki se je po vsebinskem konceptu približala angleškemu klubu. Nekoč je to bila elitna meščanska stavba in kot taka, razen pritličja, namenjena izbrancem. V njej sta, poleg kavarne, delovali – skoraj vseh dvesto let – dve čitalnici. Ni potrebno posebej poudarjati, kaj so čitalnice nekoč pomenile za slovensko narodno zavest. V stavbi so se sklepali razni dogovori, pred in po obeh svetovnih vojnah o stvareh, ki so bile pomembne za slovenski narod in njegov razvoj (od Zedinjene Slovenije do ustave leta 1946). Potem pa so stavbo pomembneži počasi opuščali, politika je potrebovala vedno večje in drugačne prostore, o simbolih meščanstva je bilo bolje ne govoriti, pa saj jih je v Ljubljani tako bilo vedno manj. Danes, ko ljubljanskih meščanov tiste vrste ni več in prevladuje ozračje, podobno tistemu, ko so v Franciji po revoluciji vladali *nouveaux riches*, se seveda njihov pohlep širi tudi na staro

častljivo stavbo, da bi jim vlila nekaj tistega blišča, ki ga denar ne more kupiti.

Zgodovinarji smo v teku dolge zgodovine stavbe po naključju postali njeni uporabniki, tu smo zdaj že pol stoletja. Vedno smo se trudili stavbo spoštovati in ji nuditi kar največ vsebine. Toda tudi nam so zvezali roke: stavbo so napolnili z raznovrstnimi najemniki. In ker pripadamo poklicu, ki ne ustvarja tržnih presežkov in za našim imenom ne stoji d.d. ali d.o.o., nimamo ne politične moči ne novinarskega posluha, še več, skušajo nas v javnosti prikazati kot tiste, ki zatiramo novo kulturo. Pa verjetno ne bo čisto res. Dolga leta smo se trudili in v stavbi vzdrževali čitalnice, ki so nekoč bile, povečevali smo knjižni fond in vedno prijazno postregli vsem, ki jih je zanimalo kaj iz slovenske zgodovine ali zgodovine stavbe. Potem pa se je tudi glavna čitalnica morala umakniti denarju in zdaj v njej za nemajhne denarce vadijo ples, nam pa gre nizka najemnina, ki jo vračamo v stavbo. Edino dvorano, ki je nekoč služila elitnim plesom, pa raznoraznim občnim zborom, znanstvenim posvetom, proslavam in predavanjem, so zazidali – večji del je za vadbišče opremila slovenska Opera, v drugem so pisarne plesne šole. In tako je usoda hotela, da je namesto čitalnic in javnosti dostopnih prostorov zdaj v prvem nadstropju samo še ena sama telovadnica, ki za zaprtimi vrati ustvarja trušč in neusmiljeno trese lesene stropne, poskakuje po starih obokih in se ne meni, kje in kako to počne. In nato je, kot se to zgodi v vsaki zgodbi, prišel trenutek, ko stara gospa ni več prenesla samo uporabe in izrabe. Začela je odpovedovati – zastareli so gretje, vodovod, žice in priključki, vse je začelo puščati in kašljati, voda je tekla v klet s treh strani, v kleti je zrasla goba, ob tem da stavba nima ustreznih naprav za varnost ali javljanje požara. In zgodovinarji smo izprosil lastnika stavbe, državo, da se stavba vsaj toliko renovira, da ne bo nastala še večja škoda. Drugi se za to še menili niso, le jezno in pohlepno nam dajejo vedeti, česa vsega jim zmanjkuje, kaj jim gre in kaj še bi hoteli. Zdaj smo se zgodovinarji namenili, da bomo stari gospe povrnil vsaj malo prejšnje podobe, jo osnažili,

dvorano postavili nazaj, obnovili čitalnice, odprli hišo obiskovalcem in v njej na različne načine predstavili slovensko zgodovino, da bo razumljiva in dostopna vsem, od otrok do strokovnjakov; da bodo čitalnice spet nudile mirno in varno zatočišče vsem uka željnimi. In da bomo Slovenci končno lahko živeli s svojo zgodovino in ne z miti, ki nam jih prodajajo na vse konce – tudi tistega, da se je v čitalnicah od nekdaj plesalo. Zgodovina je verjetno tudi edina vsebina, ki je, ko zaživi in dobi možnost predstavitve, tista, ki bo stavbo ohranila v njeni izvorni obliki, je ne bo spreminjala in ji delala sile, obenem pa bo vsem obiskovalcem lahko predstavila duha časa, ki je staro gospo spremljal vse od njenega rojstva. Tistega, v kar in za kar se je rodila, tako ni več, vsi drugi pa bi jo morali tako posodobiti in spremeniti, da tudi nje ne bi bilo več.

Plesna šola Kazina izobrazuje otroke, mladino in odrasle

Silvestra Perčič, direktorica Plesne šole Kazina

V Kazini se ukvarjamo z izobraževanjem otrok, mladine in odraslih. Poučujemo različne plesne stile v obliki tečajev družabnega plesa, salse, swinga, standardnih in latinskoameriških plesov, jazz baleta, hip hopa, stepa in orientalskih plesov. Vsako leto nas na novo obišče blizu 1000 tečajnikov, v minulih letih delovanja se je z nami srečala približno desetina vseh prebivalcev Ljubljane.

V zadnjih 16 letih našega delovanja smo sami ustvarili ekipo stalnih plesnih koreografov in pedagogov, ki so s svojim delom in rezultati postali znani in priznani v Sloveniji, predvsem pa tudi v svetu, kamor so velikokrat vabljeni na predavanja in seminarje kot gostujoči plesni strokovnjaki.

K nam zahajajo mladi in stari, željni druženja, rekreacije, kvalitetnega aktivnega preživljanja prostega časa, ki se s plesom občasno ali tudi več let ukvarjajo rekreativno. Posebej ponosni smo na to, da v letih našega ustvarjanja vsako leto privabljamo vse več odraslih, ki jim ples postaja način rekreacije in ki v klubskih skupinah

vztrajajo vrsto let.

Pri nas se kalijo tudi vrhunski plesalci, ki s trdimi treninami po zastavljenih programih dosegajo tekmovalne rezultate in s katerimi smo ustvarili vrsto samostojnih plesnih projektov. Plesna skupina Kazina postaja priznana in prepoznavna tudi v svetu, saj v zadnjih letih s projektoma *Abbafever* in *Stardance* gostuje po Nemčiji, Veliki Britaniji, Španiji, Avstriji, Tajvanu, Nizozemski ... Naši plesalci so več let redni gostje oddaj razvedrilnih programov.

Med drugim zastopamo državo Slovenijo in predstavljamo Ljubljano na svetovnih in svropskih prvenstvih ter različnih festivalih. V minulih devetih letih se lahko se pohvalimo kar s šestimi naslovi svetovnih prvakov v najmočnejši članski konkurenci v kategorijah show dance formacij in hip hop formacij, ob tem pa z vsaj 40 prvimi, drugimi in tretjimi mesti različnih kategorij različnih starostnih skupin z evropskih in svetovnih prvenstev. Zaradi teh dosežkov je Društvu Kazina, v sklopu katerega tekmovalce prijavljamo na prvenstva, s strani Ministrstva za šolstvo in šport, podeljen status društva, ki deluje v javnem interesu.

Samo v letu 2007 se lahko pohvalimo kar s štirimi naslovi svetovnih prvakov, dvema naslovoma podprvakov ter dvema bronastima medaljama s svetovnih prvenstev. Za svoje dosežke smo dobili priznanje Mesta Ljubljane ter več priznanj Športne zveze Ljubljane in Plesne zveze Slovenije. V letu 2007 smo prejeli zmajčka kot priznanje Plesni šoli Kazina za uspehe v letu 2007. Sodelujemo tudi v dobrodelnih projektih Unicefa, Rdečega križa, Miklavževega koncerta, pri nas se brezplačno šolajo otroci zavoda Malči Beličeve, veliko truda smo posvetili tudi slepim in slabovidnim, v centru mesta v času počitnic in praznikov organiziramo veliko brezplačnih dejavnosti, s katerimi popestrimo ponudbo mestnega jedra. Lahko rečemo, da s svojim kvalitetnim delom omogočamo otrokom, mladostnikom in starejšim meščanom kvalitetno preživljanje prostega časa v samem mestnem jedru.

Uveljavljanje pravice do zamenjave mestne Mladike za Kazino

Franc Ules

Medtem ko je bila Kazina ob izgradnji leta 1837 sprva namenjena izbrani družbi, je postala pravo središče mestnega družabnega življenja, ko jo je prenovil Franc Krapež in ji z dozidavami dodal kavarno, klet in restavracijo Zvezda. Tradicijo kazinskega družabnega življenja je med obema vojnoma nadaljeval Plesni športni klub, po 2. svetovni vojni pa Plesna šola in plesni klub Kazina.

Do leta 1945 je bilo poslopje v lasti Društva Kazina, takoj po vojni pa je Društvo na zboru članov sprejelo sklep, da stavbo podarja Komunistični partiji Slovenije za njene zasluge za osvoboditev Slovenije. Na podlagi sklepa Društva Kazina se je v zemljiško knjigo vpisala Komunistična partija Slovenije, sledil je dogovor med Izvršnim svetom Ljudske republike Slovenije in KPS za Kazino. Po dogovoru je dobil pravico uporabe Kazine Izvršni svet LRS, Komunistična partija Slovenije pa je dobila stavbo na Tomšičevi 5. Lastninsko pravico do Kazine je Mestna občina Ljubljana poskušala uveljaviti s predlogom županu dr. Dimitriju Ruplu, naj z vlado sklene dogovor, po katerem bi Mestna občina Ljubljana v zameno za Mladiko dobila Kazino v uporabo in lastništvo. Mladika je bila namreč od leta 1920 last tedanje Mestne občine ljubljanske, ki se je kot kupec zavezala, da bo stavbo uporabljala »edino« za internat slovenskih deklic in eventualno gospodinjstvo šolo. S tem je bila upoštevana volja donatorja Josipa Gorupa. Po vojni je Mladiko zasedla nekdanja jugoslovanska armada, 1991 pa je bil sprejet sklep, da stavbo dobi Ministrstvo za zunanje zadeve. Leta 1993 je Mesto sprejelo sklep, da si aktivno pridobi nazaj lastninsko pravico. Ministrstvo za kulturo je zahtevek zavrnilo. S pritožbo na Vrhovno sodišče pa je Mesto doseglo, da se postopek prekine do odločitve Ustavnega sodišča, prav tako pa tudi posredovalo na republiški

Fotografije: zasebni arhiv Jureta Lenarda

Ureditev prostorov restavracije Kazine, pripravljenih za razkošen sprejem okoli tisoč gostov v letu 1930, ko je stavbo upravljal gostinec Franc Krapež. Fotografije je ing. arh. Jure Lenard, upokojeni in zdaj zunanji sodelavec Oddelka za urejanje prostora Mestne občine Ljubljana, pridobil iz dunajskega arhiva.

Kazina v letu 1930.

Kazina v letu 1930.

Kazina: hiša zgodovine, odprta javnosti, ali elitni mestotvorni družabni prostor

Fotografiji: Stane Jeršič
Ing. arh. Jure Lenard

Ing. arh. Karel Pollak

Izpostavi Ljubljana Center, da ni bilo izdano gradbeno dovoljenje pred dokončanjem denacionalizacijskega postopka. Tedanji župan dr. Dimitrij Rupel je 18. julija 1996 vladi dal soglasje, s katerim je dovolil nadaljevanje adaptacijskih Mladike, dan zatem pa je upravna enota izdala gradbeno dovoljenje. Ker je bil s tem kršen sklep Skupščine Mesta Ljubljane glede namembnosti stavbe, je Mestna uprava županu predlagala, naj z vlado sklene dogovor, da občina v zameno za Mladiko dobi stavbo Kazine v uporabo in lastništvo, vendar do dogovora ni prišlo. Vrhovno sodišče je s sodbo 25. 3. 1998 zavrnilo tožbo Mestne občine Ljubljana z utemeljitvijo, da Mestna občina Ljubljana ni pravna naslednica predvojne Mestne občine ljubljanske. 28. 9. 1998 je tudi sodba Ustavnega sodišča na pritožbo občine zavrnila pravno kontinuiteto med predvojno in poveljno Mestno občino Ljubljana. Pri razsodbi pa ni bilo upoštevano dejstvo, da je Josip

Gorup kot donator izgradnje Mladike denarni prispevek namenil izrecno za šolanje slovenske mladine. Ta odločitev je bila precedenčna tudi ob zahtevi občine še za 18 drugih pomembnih stavb v Ljubljani, med njimi za vilo Podrožnik, Mestno elektrarno in stavbo Fakultete za arhitekturo in gradbeništvo.

(Avtor, geodet Franc Ules, ima za vse navedbe obsežno dokumentacijo, saj je bil od 1. januarja 1991 do leta 2007 leta zaposlen na Oddelku za gospodarjenje z nepremičninami, kamor je bil povabljen kot dober poznavalec stavbnega fonda Ljubljane s strokovnimi izkušnjami v urbanizmu, pri urejanju stavbnih zemljišč, izgradnji stanovanjskih sosesk ter komunalne in prometne infrastrukture. Pred tem je bil od leta 1961 do leta 1982 projektant in zadnji dve leti direktor LUZ, od leta 1982 pa na Zavodu za izgradnjo Ljubljane pomočnik glavnega direktorja za strokovne zadeve.)

Razkošni družabni prostori Kazine kličejo po ustrežnejšem programu

Jure Lenard, u. d. i. a.

Lahko rečemo, da nobena od dejavnosti, ki se zdaj odvijajo v Kazini, ne ustreza možnostim, ki jih ponuja ta objekt. Edino knjigarna z gostinsko ponudbo blede nakazuje možen program, ki bi lahko naselil to elitno zgradbo.

Laže se pogovarjamo o tem, če pogledamo fotografije nekdanjega stanja. Posnete so bile tam okoli leta 1930 in prikazujejo ureditev prostorov restavracije, pripravljenih za razkošen sprejem okoli tisoč gostov.

Kazino je takrat upravljal gostinec Fran Krapež in zgradba je vrvela od živahnega in družabnega življenja. Del zgradbe je bil gostinski vrt z verando, ki še danes obzidan ohranja podobo iz časa italijanske okupacije, poleg tega pa tudi nesrečni glasbeni paviljon v Zvezdi, ki zaradi hrupa s ceste ne more zaživeti.

Razkošni prostori, zlasti velika dvorana, ki se meri z lepoto

Unionske dvorane, so danes v sramotnem stanju. Ko sem si zgradbo nazadnje ogledal, je bila dvorana obita z vezanimi ploščami in prirejena za vadbo baletnikov. Inštitut za novejšo zgodovino bi bil lahko kjerkoli drugje in ni nujno povezan s Kazino. Tudi plesna šola Kazina uporablja zgradbo samo za vaje in še to pretežno samo ob večerih. Poleg tega sami ugotavljajo, da je zgradba neprimerna za njihovo dejavnost, saj si že nekaj let prizadevajo, da bi zgradili svoje prostore na novi lokaciji.

Zgradba torej kliče po ustrežnejšem programu.

Kakšne so njene možnosti, je najlepše pokazal anketni natečaj za urbanistično ureditev kareja Južni trg leta 1989 in projektni natečaj za zgradbo hotela visoke kategorije, na katerem je zmagal arh. Boris Podrecca. Projekt je obudil atmosfero Južnega trga, ki se odpira za Plečnikovimi Propilejami v osi Vegove ulice po odstranitvi obzidanih garaž na dvorišču Kazine. Zgradba Kazine s svojimi družabnimi prostori pomeni v tem kontekstu privlačno vstopno mesto na Južni trg s peštrimi in intenzivnim javnim programom. Prikazane so možnosti, ki se ponujajo z zgraditvijo hotelske novogradnje, ki se v notranjosti kareja naslanja na vzhodno krilo Kazine in jo tako osvobaja vseh prostorov, kot so kuhinje, skladišča in podobno, ki bi po nepotrebnem zasedali samo zgradbo. Ta je tako v polnem obsegu in vsem sijaju namenjena mestnemu življenju. Južnemu trgu se, kot kaže, obetajo boljši časi, s tem pa se spet ponujajo možnosti za ustrezno prenovo Kazine. Gotovo bi storili veliko napako, če bi jo obravnavali ločeno od zaledja in neposredne soseščine danes nekako pozabljene restavracije Rio. Izgradnja kletnih parkirnih etaž in dostavnih poti z navezavo na podaljšek Šubičeve je ob tem nujen pogoj.

(Avtor, arhitekt Jure Lenard, je bil donedavna sodelavec Oddelka za urejanje prostora Mestne občine Ljubljana, trenutno pa je zunanji sodelavec oddelka in razpolaga z obsežnim arhivskim gradivom o Kazini.)

Tudi zaradi načina gradnje so dragoceni prostori Kazine neprimerni za arhive

Karel Pollak, u. d. i. a.
Oddelek za urejanje prostora, vodja Referata za načrtovanje javnih površin in prenavo

Po mojem mnenju dosedanja inštitutska dejavnost v Kazini ni primerna, saj je pisarniška in zaprta sama vase ter ničesar ne prispeva k utripu mestnega središča. Bolj primerne vsebine so plesne šole in folklorne skupine, vendar si stavba zasluži glede na svoj kulturnovarstveni pomen bolj reprezentativne vsebine. S prenavo bi lahko dobili čudovite salone, ki bi lahko služili kot dopolnilni prostori za kongresno dejavnost in sprejeme, v dnevnem času bi lahko v njih delovali sodobni kavarniški prostori z več dejavnostmi (klasična kavarna ne bi preživela!). Prof. Koželj nas je kot študente peljal v Trst gledat Café San Marco, ki ima sicer še avstrijski blišč, vendar v njej organizirajo veliko raznovrstnih dogodkov, ki so namenjeni širši javnosti: odvijajo se koncerti in plesni večeri s tangom, salso idr., manjše filmske retrospektive, v kavarni je sicer tudi zares dobra slaščičarna in ponudba izbranih pijač. Takšne vsebine bi bile prav gotovo primerne tudi za pritličje Kazine, nadstropja pa bi lahko služila za različna kongresna srečanja in sprejeme ali kakšne druge odprte vsebine.

Prostori bi bili lahko primerni tudi za kakšno pomembno evropsko inštitucijo (EU), vendar bi njena dejavnost morala biti dinamična in odprta v mesto – z zanimivimi programi za javnost. Umestitev arhivov v Kazino pa je vsekakor zelo neprimerna. Gre za predragocen prostor in tudi zaradi načina gradnje so prostori Kazine neprimerni za arhive. Stavbo bi morali celovito prenoviti in v njej čim bolj vzpostaviti prvotno zasnovo. Kavarna v pritličju bi bila vsekakor dobrodošla, če bi le imela tudi kaj spremljajočih zanimivih vsebin v smislu sodobne urbanosti.

Rožančevi nagrajenci za leti 2006 in 2007

Foto: Miha Fras

Župan Zoran Jankovič in predsednik Komisije za podelitev Rožančevih nagrad Alojz Mavrič sta 21. novembra lani podelila Rožančeve nagrade za leti 2006 in 2007.

21. novembra 2007 sta župan Zoran Jankovič in predsednik komisije Alojz Mavrič v Rdeči dvorani Mestne hiše podelila Rožančeve nagrade za leti 2006 in 2007 zaslužnim delavcem na področju športa in hkrati odličnim športnikom, ki nosijo športno slavo Ljubljane in Slovenije v širši mednarodni prostor. Za leto 2006 sta nagrado prejela Silva Črnugelj in Gojko Zalokar, za leto 2007 pa Ivo Daneu in Dejan Kralj. Vsi so zaslužni za šport »v daljšem časovnem obdobju«, kot je zapisano na nagradnih listinah.

Silva Črnugelj

se je kot otrok ukvarjala s športno gimnastiko in kotalkanjem. Po preselitvi iz Beograda v Ljubljano je v začetku zahajala v Narodni dom, pozneje pa se pridružila ženski sekciji rekreativk pri ŠD Partizan. Vse od leta 1987 je članica IO ŠD Šentvid in aktivna rekreativka. Leta 2001 je sprejela funkcijo predsednice Medregijske namiznoteniške zveze Ljubljana, ki je tudi predlagateljica nagrade, in vodenje Mednarodnega mladinskega prvenstva Slovenije, ki je eno večjih tekmovanj za mlade v namiznem tenisu v Evropi. Prvenstvo je pomembno predvsem zato, ker omogoča, da se mladi slovenski igralci in igralka na domačih tleh pomerijo z evropskimi in svetovnimi igralci in igralkami. K sodelovanju ji je uspelo pritegniti vrsto novih držav. V zadnjih letih nastopa na prvenstvu od 15 do 20 držav s 170 do 200 udeleženci. Z njenim prihodom je tudi organizacija tega prvenstva iz leta v leto pridobivala na kvaliteti. Kot predsednica Medregijske namiznoteniške zveze Ljubljana je bila glavna pobudnica za turnirje Alpe - Adria, ki združujejo igralce in igralka sosednjih dežel, Hrvaške, Severne Italije, Madžarske, Avstrije, Bavarske in Slovenije. Letno

je organiziranih 6 turnirjev, vsakič v drugi državi. Udeležba na teh turnirjih iz leta v leto narašča, leta 2001 je bilo okoli 60 tekmovalcev, v sezoni 2006/2007 pa že okoli 170.

Zaradi organizacijskih sposobnosti so jo leta 2006 izvolili za predsednico Namiznoteniške zveze Slovenije, ki jo že več kot leto dni uspešno vodi. Silva Črnugelj je zaljubljena v šport in vse funkcije v športu opravlja z veseljem in temeljito. Med sodelavci je zelo priljubljena, saj jih zna motivirati in navdušiti za izvajanje posameznih akcij in projektov.

Gojko Zalokar

Rojenega v športni družini so starši vključili v društvo Narodni dom, kjer se je poleg redne vadbe že zgodaj seznanil z vodenjem oddelkov v društvu, z organizacijo poletnih taborov in organizacijo tekmovanj v gimnastiki. Bil je aktiven športnik v plavanju, alpskem smučanju in prožni ponjavi. V študentskih letih je bil trener alpskega smučanja pri SZS kot pomočnik glavnega trenerja mladinske reprezentance v alpskem smučanju, od koder je odšel na službovanje v ZTKO mesta Ljubljane kot vodja Trim servisa. Organizacijsko znanje, ki si ga je pridobil na svoji športni poti, je izkoristil za vodenje vrste tekmovalnih projektov

Rožančevi nagrajenci za leti 2006 in 2007

in uvajanje merilne elektronske tehnologije v športne panoge in tekmovanja. Zaradi sprememb v organiziranju športa v Ljubljani je v letu 1983 prevzel vodenje strokovnega dela na področju športne rekreacije v Ljubljani, ljubiteljsko pa še naprej vodil Trim servis vse do leta 1991, ko je postal direktor Timinga Ljubljana.

Z uvajanjem sodobne tehnologije in izobraževanjem sodelavcev za opravljanje s to tehnologijo si je v kratkem času pridobil sloves kvalitetnega organizatorja in izvajalca meritev in računalniške obdelave podatkov v različnih športnih panogah. Z njegovo tehnološko vizijo je tudi Timing Ljubljana postal ugledna tehnološka služba prirediteljem svetovnega pokala v biatlonu in atletiki. Vrsto let je bila Pokljuka kot biatlonski center in organizator svetovnega pokala v biatlonu zaradi novosti in uporabe Timingove tehnologije uvrščena v sam vrh organizatorjev svetovnega prvenstva. Prav tako je bilo Mladinsko evropsko prvenstvo v atletiki v Ljubljani tudi po njegovi zaslugi mejnik v uvajanju merilne tehnologije v domača tekmovanja. Ni naključje, da je Gojko Zalokar pionir v uvajanju najnovejših čipnih tehnologij pri nas na področju množičnega športa. Je eden redkih športnih delavcev, ki je znal organizacijske sposobnosti združiti s tehnološkim napredkom. To je zlasti vidno pri dveh največjih slovenskih množičnih prireditvah: *Pohodu ob žici* in *Ljubljanskem maratonu*.

Zelo zgodaj je postal organizator tradicionalnega Pohoda po poti spominov in tovarštva, kjer je še posebej tehnološko in organizacijsko posodobil *Tek trojk*, ki je ravno zaradi uvajanja sodobne tehnologije merjenja rezultatov zelo hitro pridobil na množičnosti udeležbe. Nedvomno pa je krona njegovega dela organizacija *Ljubljanskega maratona*, ki si ga ne moremo zamisliti brez Gojka Zalokarja. Za ljubljanske, slovenske in tuje tekače in rekreativce pa je Ljubljanski maraton postal tekaški praznik; na sodelovanje se tekači pripravljajo vse leto. Mnogim to pomeni toliko, kot Slovencem nasploh pomeni vzpon na Triglav. Zalokarjeva zasluga je v prvi vrsti v tem, da se je Ljubljanski maraton v dvanajstih letih razvil v najpomembnejšo športno rekreativno tekaško prireditev v Sloveniji.

Ivo Daneu

je bil 12. septembra letos kot prvi slovenski košarkar sprejet v evropsko *Hišo slavnih* v španskem Madridu. To visoko priznanje si je zaslužil kot najboljši slovenski košarkar vseh časov. Rojen je bil v Mariboru. Med vojno je bila družina izgnana v Srbijo. Njegova športna pot se je začela v mariborskem Braniku. Leta 1956 pa je prišel v Ljubljano k AŠK Olimpiji, kjer je igral do leta 1970. V štirinajstih letih igranja je z Olimpijo osvojil šest naslovov državnih prvakov in se dvakrat uvrstil v polfinale evropskega klubskega tekmovanja.

Foto: Stane Jeršič

Silva Črnugelj, Rožančeva nagrajenska za leto 2006.

Foto: Stane Jeršič

Gojko Zalokar, Rožančev nagrajeneec za leto 2006.

Foto: Niko Slana

Ivo Daneu, Rožančev nagrajeneec za leto 2007.

Foto: Stane Jeršič

Dejan Kralj, Rožančev nagrajeneec za leto 2007.

Izjemen je tudi njegov prispevek k uspehom jugoslovanske košarkarske reprezentance: srebrna kolajna na svetovnem prvenstvu 1963 v Rio de Janeiru, bronasta na evropskem prvenstvu istega leta v Wroclavu, srebro na EP v Moskvi 1965, zlato na izrednem SP v Santiagu de Chile leta 1966, srebro na SP naslednje leto v Montevideu, srebro na olimpijskih igrah leta 1968 v Mexico Cityju, srebro na EP v Neaplju. Njegov največji uspeh na domačih tleh je bila zlata kolajna na svetovnem prvenstvu maja 1970 v Ljubljani, po katerem je sklenil svojo sijajno igralsko kariero. Nanizal je rekordnih 209 nastopov za izbrano državno vrsto.

Ivo Daneu je v svoji nadvse uspešni karieri prejel vrsto priznanj in odlikovanj, med njimi tudi Bloudkovo nagrado.

Dejan Kralj

se je s kajakaštvom začel ukvarjati pri devetih letih v Kajak kanu klubu Ljubljana, katerega član je še danes. V mladinsko reprezentanco se je uvrstil prvič leta 1992, ko je bil star 16 let, in že v svojem prvem nastopu na svetovnem mladinskem prvenstvu v slalomu K-1 osvojil srebrno kolajno, z ekipo pa si prislužil naslov mladinskih svetovnih prvakov. Uspeh je ponovil čez dve leti, ko je osvojil bron posamezno in ponovno zlato kolajno z ekipo. Tudi prehod v člansko konkurenco je bil več kot uspešen. Seznam njegovih vrhunskih rezultatov v absolutni konkurenci v dvanajstih letih, od leta 1995 do danes, ko je vseskozi stalni član slalomske reprezentance, bi bil predolg, zato naj naštejemo le tiste iz največjih tekmovanj: Olimpijske igre, Sydney 2000 - 10. mesto, svetovna prvenstva posamezno, Bourg st. Maurice 2002 - 5. mesto, svetovna prvenstva ekipno, Sydney 2005 - 3. mesto, evropska prvenstva posamezno, Tacen 2005 - 4. mesto, evropska prvenstva ekipno, Mezzana 2000 - 2. mesto, Tacen 2005 - 1. mesto, L'Argentiere 2006 - 1. mesto, Liptovsky Mikulaš 2007 - 1. mesto, skupna razvrstitev svetovnega pokala 2001 - 2. mesto.

Dejan Kralj je tako v svoji dolgoletni karieri osvojil vrsto kolajn, v zbirko pa vknjižil tudi dobršno število uvrstitev med najboljše tri na tekmah svetovnega pokala, med njimi tudi zmago.

Posebej se je odlikoval v ekipnih nastopih, kjer je z reprezentanco letos osvojil že tretji zaporedni naslov evropskih prvakov. Dejan Kralj je vsa leta član Kajak kanu kluba Ljubljana, v katerem svoje izkušnje in znanje posreduje tudi mlajšim tekmovalcem. Osvojen tretji zaporedni naslov ekipnih evropskih prvakov v slalomu K-1 in že naštetih dosežki ga uvrščajo ob bok dosedanjih uglednih Rožančevih nagrajencev.

(Uradne utemeljitve Komisije za podelitev Rožančevih nagrad.)

Bo imela prestolnica prvake tudi v športu?

Pripravljena so Izhodišča strategije športa do leta 2012

Dr. Marta Bon,
Fakulteta za šport

Foto: Dunja Wedam

Ljubljanski maraton iz leto v leto postaja vse bolj priljubljena množična mednarodna mestna športna prireditev.

»Ljubljana bo do leta 2012 še bolj vsestransko kot doslej postala mesto športa, prepoznavno v Evropi in svetu in udeležena šport kot kakovostno prvo zdravega načina življenja vseh meščanov z raznoliko športno ponudbo in v vseh življenjskih obdobjih. Temelj bo še naprej šport otrok in mladine. Spodbujali bomo povezanost s pozitivnimi idoli vrhunškega športa. Meščanom, obiskovalcem in turistom bodo posodobljeni mestni športni objekti omogočali kakovostno preživljanje prostega časa. Športni center Stožice bo postal srce športa v Ljubljani in v Sloveniji, kjer se bo razvijal množični in vrhunski šport. Športna društva in njihove zveze prebujenih mestnih športnih blagovnih znamk (Olimpija, Slovan, Krim, Ilirija, Svoboda, Ljubljana, nove Stožice ...) bodo postali sodobne športne organizacije, ki bodo s sodobnimi poslovnimi modeli ustvarjale kakovostno ponudbo na področju množičnega in vrhunškega športa po meri vseh meščanov, obiskovalcev in turistov,« so temeljna izhodišča dokumenta, ki ga bo Mestni svet obravnaval na seji 4. februarja in nosi naslov Ljubljana, mesto športa. Izhodišča strategije na področju športa v Ljubljani do leta 2012. Mestna svetnica, predsednica Odbora za šport Mestnega sveta in soavtorica dokumenta dr. Marta Bon je 16. januarja na sejo odbora povabila najširšo strokovno javnost, ki je lahko poleg pisnih pripomb – prišlo je 180 predlogov 22 predlagateljev – posredovala svoje pripombe tudi na sami javni seji. Razpravljavci so dali vrsto konstruktivnih predlogov, ki so vključeni v končni dokument. Na seji sta sodelovala tudi področni podžupan Jani Möderndorfer, ki je ocenil, da daje dokument smernice za korak naprej v športu, in župan Zoran Jankovič, ki je dokument označil kot pozitiven izziv za šport v mestu in povabilo mladim, da se za ukvarjajo s športom. Zavzel se je za zmanjšanje administrativnih stroškov in poudaril, da mesto ne bo več sofinanciralo zasebne športne infrastrukture, spodbujalo pa bo vadbo v mestnih objektih. Ob zaključku razprave je vsem, ki v čutijo ljubezen do športa, zaželel, da bi delovali kot prava »športna družina Ljubljane«.

»Prestolnice imajo prvake,« je zapisano v dokumentu Ljubljana 2025, predlog prostorske vizije dolgoročnega razvoja mesta. Meščani so predlagali, naj temu dokumentu sledi tudi dokument strategije športa (za zdaj do leta 2012). Ljubljana mora namreč postati prestolnica, ki ima prvake povsod in v vseh pomenih besede – ne le na področju vrhunškega športa. Prvaki prestolnice pa bodo postali tudi otroci, ki bodo tudi prek športnih udeleževanj pridobivali visoke vrednote in pozitivne

izkušnje, prvaki bodo vsi meščani, ki bodo v rekreativnih ali tekmovalnih oblikah premagovali tekmovalne ali lastne izzive. Vrhunski športniki morajo biti pomembni promotorji Ljubljane po svetu in doma. Prvaki bodo tudi tisti, ki bodo v mejah *ferpleja* navijali za svoje klube, in tisti, ki bodo s prostovoljnim delom prispevali, da bo športno življenje v ponos meščanom in zanimivo obiskovalcem.

Športni center Stožice bo postal srce ljubljanskega in slovenskega športa

Mesto mora v prvi vrsti skrbeti za ohranjanje in posodabljanje obstoječe športne infrastrukture. Prestolnica bo gojiteljica športa v različnih pojavnih oblikah na posodobljeni športni infrastrukturi. Ne moremo namreč pristajati na stanje, ko je prestolnica med mestnimi občinami najbolj podhranjena v pogledu športnih površin. Poslanstvo športne stroke pa je oblikovanje ustrezne športne

vsebine, ki bo omogočala, da bo poleg dosedanjih površin nastajajoči športni center Stožice postal srce ljubljanskega in slovenskega športa. Tako bi lahko strnili vizijo, ki prežema izhodišča strategije športa v Ljubljani do leta 2012. Jasno je, da je pot od zapisane vizije do uresničitve dolga. Seveda je najpomembnejše, da pripravimo ustrezen akcijski načrt. Glavne ukrepe predstavljamo v povzetku dokumenta.

»Šport moraš imeti rad,« je vodilo ljubljanskega župana,

Bo imela prestolnica prvake tudi v športu?

Pripravljena so izhodišča strategije športa do leta 2012

ki ima na področju vodenja v športu reference kot malokdo v Sloveniji. Zato je na dlani, da pozna prednosti, slabosti in predvsem priložnosti športa v Ljubljani. To je dodaten razlog, da se športna stroka v Ljubljani končno dogovori o ciljih, ambicijah, ukrepih, merilih in načrtih za daljši čas. Župan zna reči, naj se »šport sam zmeni, kdo je bolj pomemben«. To je seveda pošteno, po drugi strani pa je v športu toliko različnih pojavnosti in povrh vsega je v sam temelj športa vgrajena tekmovalnost. Postavitev pravičnih meril bo res zahtevna naloga, za katero bodo potrebne poglobljene analize. Strategija tega ne bo mogla reševati, ker določa splošne usmeritve športa, in ne posamezne panoge. Dobro pri tem pa je, da vse več ljudi razume, da strateški dokument ne more reševati posameznih športov, ampak išče dolgoročne sistemske rešitve športa v Ljubljani kot pomembnega dela družbe.

Otrokom bo mesto zagotavljalo brezplačno vadbo (vsaj) dve uri tedensko

Temeljni poudarek je bil v preteklosti in bo v prihodnje šport otrok in mladine v različnih pojavnih oblikah. Ta segment športa smo imeli tudi doslej dobro organiziran in voden s strani *Agencije za šport*. Nadgradnjo sistema snovalci vidimo v približevanju vsebin klubom in v še boljšem sodelovanju s klubi.

Oživljanje športnih blagovnih znamk – zvez društev (Ljubljana, Olimpija, Slovan, Krim, Svoboda,...)

Temeljna celica organiziranosti so klubi, organizirani skladno z zakonom o društvih. Šport se panožno povezuje na nacionalni ravni, na mestni ravni pa vidimo veliko priložnosti ljubljanskega športa pri povezovanju na strokovno organizacijski ravni. Ambicija strategije je, obupati nekoč pomembna športna povezovalna društvena imena in njihove dejavnosti. Želimo, da bi meščani, tako aktivni športniki kot navijači, spet čutili z imeni, kot so Olimpija, Slovan, Krim, Ilirija, Svoboda. Pripadnost se zdi pomembna in povezovalna.. Doslej je največ

Fotografije: Niko Slana

Pionirska košarka.

Skupinske ritmične vaje na Državnem prvenstvu ritmične gimnastike v športni dvorani Gimnazije Šentvid 2007.

Šolsko državno prvenstvo v teku na 1000 metrov 2007.

klubov in zvez povezovala Športna zveza Ljubljane, ki ima vse možnosti, da bo tako tudi v prihodnje. Društva bodo izbrala, kako se bodo povezovala. Ideja o obuditvi športnih zvez je nastala kot protitež dejstvu, da se je zaradi zakonskih določil upravljanje športnih objektov preneslo na Zavod Tivoli. Športno življenje, povezovanje ... smo želeli »vrniti« v »stare« centre športa. Povezovanje je zamišljeno na ravni upravljanja in poslovanja (administracija, računovodstvo ...), športno stroko pa bodo društva in klubi razvijali samostojno, lahko se bodo povezovali tudi panožno. Posebna zgodba je vrhunski šport. Morda malce več pozornosti mu namenimo zgolj zato, ker podatki govorijo, da je v hudi krizi. Mestna politika mora najti načine za spodbujanje vlaganj gospodarstva v okolje (sponzoriranje), vrhunski šport mora »odgovoriti« z visoko strokovnim delom in rezultati. In s prvaki. Dokument izhodišč strategije izhaja tudi iz dejstva, da so posamezne ravni športa soodvisne. Pozitivni idoli, prvaki, vplivajo na to, da se mladi vključujejo v šport. Zato se mora šport razvijati uravnoteženo in odgovorno. Potrebna so ukrepanja; uvodoma pa je potrebno uravnotežiti strategijo in vse podporne dokumente (merila, letni program športa, pravilnike).

Šport v Ljubljani mora zavzeti primerno mesto v družbi

V izhodišča strategije na področju športa v Ljubljani so vključena poznavanja številnih športnih strokovnjakov. V zaključku različnih analiz smo v skupini soavtorjev (dr. Marta Bon, Marko Kolenc, mag. Borut Peršolja, dr. Gregor Tomc) različna spoznanja povezali v dokument, ki je namenoma kratek, splošen in jednat. Na tej ravni je potrebno šport obravnavati celostno, in ne prek interesov posameznih športov, ki bi lahko temeljili na osebnih pogledih. Z medsebojno tekmovalnostjo, ki je eno osnovnih gonil športa, je potrebno v tem trenutku malo počakati. Za nič manj kot za vlogo in mesto športa v Mestni občini Ljubljana gre.

Izglečki ugotovitev in izhodišč strateškega dokumenta športa do leta 2012

• Ocena stanja športa do leta 2007

kaže, da Ljubljana svoj položaj v športu izgublja celo v primerjavi s številnimi drugimi slovenskimi mesti, toliko bolj pa v mednarodnem okolju. Športni navdušenci so brez svojih klubov, mladi pa brez svojih vrhunskih športnih vzornikov. V zadnjih petih letih se je delež ljubljanskih kategoriziranih športnikov v razmerju do vseh kategoriziranih športnikov v Sloveniji zmanjšal z 32 odstotkov na 22 odstotkov. Izrazito se je zmanjšal tudi delež ljubljanskih športnikov med udeleženci slovenske reprezentance na olimpijskih igrah.

Ljubljana je po stopnji razvitosti daleč na prvem mestu, po izdatkih za šport na prebivalca je med mestnimi občinami na sredini, po športni površini na prebivalca pa med zadnjimi občinami v Sloveniji. V zadnjih desetih letih je prejela iz državnega proračuna od vseh mestnih občin najmanj sredstev za gradnjo športnih objektov.

• V izhodiščih strategije športa v

Ljubljani je kot javni interes poudarjeno interesno in prostovoljno delovanje zlasti na področjih športne vzgoje, športne rekreacije, kakovostnega in vrhunškega športa ter športa invalidov.

Podporo glavnim protagonistom športa v Ljubljani bosta nudila **Javni zavod Tivoli** in novoustanovljeni **Oddelek za šport v Mestni upravi Mestne občine Ljubljana**, ki bo s svojim delovanjem učinkoviteje ustvarjal možnosti za ponovni zagon športa v prestolnici kot proučasne industrije prihodnjega desetletja.

• Za vrhunske športne dosežke je treba gojiti vrhunski šport otrok, mladine, študentov in odraslih. V celotni strukturi kategoriziranih športnikov v Sloveniji je potrebno povečati delež kategoriziranih ljubljanskih športnikov za 10 odstotkov. V sodelovanju z nacionalnimi panožnimi športnimi zvezami bo v Ljubljani organiziranih več mednarodnih vrhunskih športnih dogodkov kot zdaj. V okviru športnih zvez (Olimpija, Slovan, Krim, Ilirija, Svoboda, Ljubljana, Stožice ...) je potrebno v vsaki prednostni športni panogi organizirati najmanj en panožni športni center (sofinanciranje plač trenerjem, meritve športnikov, materialni stroški in športni objekt).

V sodelovanju z inštituti za šport je potrebno vzpostaviti sistem razvoja in meritev obetavnih in vrhunskih športnikov. V sodelovanju z nosilci izobraževanja (univerza in druge svetovalne organizacije) v društvih in njihovih zvezah je potrebno izboljšati sistem razvoja strokovnih kadrov (poklicnih in prostovoljnih).

V povezavi s sistemi na državni ravni je potrebno zagotavljati statusne pravice obetavnim in vrhunskim športnikom ter trenerjem.

Foto: Niko Slana

Ekipno državno prvenstvo v atletiki 2007.

V letu 2008 je potrebno posodobiti merila za sofinanciranje izvajalcev letnega programa športa v Mestni občini Ljubljana na področju kakovostnega in vrhunškega športa (izdatneje sofinancirati programe prednostnih športnih panog športa otrok in mladine). Zaradi doseganja večjih multiplikativnih učinkov je nujno do določene mere uskladiti prednostne športne panoge z razvrstitvijo na državni ravni (Ministrstvo za šolstvo in šport, Fundacija za šport). Spodbujati je potrebno izdelavo projektov na zalogo za učinkovitejšo črpanje sredstev iz javnih skladov na državni ravni in na ravni EU ter nuditi podporo izvajalcem letnega programa športa pri upravnih postopkih na mestni in državni ravni.

V društvih in njihovih zvezah je potrebno spodbujati poštena pravila igre in vključevanje v programe na državni in mednarodni ravni.

• **Za urbani športni prostor** bo vzpostavljenih najmanj pet otokov športa za vse v posameznih mestnih četrtih skupnostih (obnovljena igrišča v naseljih, ureditev tekaških in pohodnih poti ter drugih zunanjih športnih površin), ki bodo otrokom, mladim in odraslim omogočali kakovostno in športno aktivno preživljanje prostega časa. Zasebnemu kapitalu bo omogočena izgradnja najmanj desetih manjših zasebnih športnih centrov.

Športne površine se bodo povečale z 2 m² na 3 m² na prebivalca. Do konca leta 2008 je potrebno zaključiti proces reorganizacije sistema upravljanja z mrežo javnih športnih objektov pod okriljem Zavoda Tivoli in osnovnih šol ter uvesti enotno politiko ravnanja s športnimi objekti oz. športnega prostora v javni mreži Mestne občine Ljubljana. V upravljanje odprtih športnih površin (otokov športa za vse) bodo bolj kot doslej vključene mestne četrtne skupnost

v partnerstvu z osnovnimi šolami. S tem bomo omogočili večjo dostopnost športnih igrišč za otroke in mlade, ki so v upravljanju osnovnih šol, v času, ko so šole zaprte.

Športnim klubom je potrebno v okviru mestnih športnih zvez in prednostnih športnih panog omogočiti prednostno uporabo mreže javnih športnih objektov, ki so v upravljanju Javnega zavoda Tivoli in osnovnih šol.

V sodelovanju z upravljavci mreže javnih športnih objektov in zasebniki je potrebno pripravljati projekte na zalogo za črpanje državnih in evropskih sredstev. Potrebno je zagotavljanje podpore izvajalcem letnega programa športa pri črpanju sredstev iz javnih skladov države in EU ter podpore pri upravnih postopkih na mestni in državni ravni.

• **Za to, da bo vsak meščan povezan s športom**, je potrebno v okviru interesnih šolskih dejavnosti omogočiti vsaj 2 uri tedensko brezplačne udeležbe v programih športnih klubov in njihovih zvez.

Otrokom, mladim in odraslim je potrebno neposredno v naseljih omogočiti kakovostno športno rekreativno ponudbo v društvih, pri zasebnikih ali kot samostojno dejavnost. Agencija za šport bo v letu 2008 skupaj z Oddelkom za šport in Zavodom Tivoli nudila podporo društvom in zvezam. Programe, povezane z interesnimi šolskimi športnimi dejavnostmi, bodo izvajala društva in njihove zveze. V okviru športnih društev in njihovih zvez je potrebno organizirati sistem vseživljenjskega učenja (športne šole, delavnice) za športno aktivne, za člane športnih društev, skupnosti navijačev in predvsem za tiste meščane, ki se s športom ukvarjajo zunaj športnih klubov. Meščanom in turistom želimo na enem mestu (npr. po mobilnem telefonu,

IPTV) omogočiti dostop do športnih programov in športnih objektov.

• Sodobna organiziranost športa in športnih klubov

terja prenovu poslovnih modelov klubov in njihovih zvez in uporabo sodobnih tehnologij ter s tem izboljšanje kakovosti poslovanja v športnih društvih in njihovih zvezah. Spodbuditi je potrebno nastanek spletne športne televizije v Ljubljani.

Vzpostavljati je potrebno začeti prakso javno-zasebnega partnerstva in partnerstva med nevladnimi organizacijami (civilno družbeno sfero športa) in zasebnim kapitalom. Spodbujati je potrebno profesionalizacijo športnih ekip, da bi se iz zdajšnjih društev preoblikovale v gospodarske družbe.

• **Proračunska finančna sredstva:** Po nacionalnem programu športa bi morali znašati izdatki za dejavnost športa v letu 2010 nekaj manj kot 10 milijonov evrov. V Letnem programu športa za leto 2008 je predvidenih 3,7 milijona evrov sredstev za dejavnost. Do leta 2012 je predvideno, da bi se sredstva za športno dejavnost iz proračuna skoraj podvojila.

Z ustreznimi ukrepi (pripravljanje projektov na zalogo za gradnjo oz. prenovu športnih objektov in športne dejavnosti) bo Oddelek za šport namenil posebno pozornost pomnožitvi sredstev iz proračuna Mestne občine Ljubljana s sredstvi iz drugih skladov na mestni ravni, iz državnega proračuna, Fundacije za šport ter evropskih centraliziranih in decentraliziranih skladov.

• **Uresničevanje strategije** bo potekalo v skladu s projektnim vodenjem na ravni Mestne uprave, Oddelka za šport, in izvajalcev letnega programa športa v Ljubljani. Nadzor nad uresničevanjem strategije bodo izvajali Mestni svet, Odbor za šport in neodvisni strokovni izvajalec.

Vrhunsko domače znanje v Tehnološkem parku Ljubljana

Matej Merljak,
študent 5. letnika Fakultete za elektrotehniko v Ljubljani

Minulo leto je za Tehnološki park Ljubljana pomenilo začetek uresničevanja enega izmed največjih izzivov, s katerimi se je družba soočila: z zagotovitvijo in izvedbo prve etape prve faze investicijskega projekta Tehnološkega parka Ljubljana Brdo, ki v okviru vizije in poslovne strategije ob sofinanciranju evropskih strukturnih skladov (8 milijonov evrov) ter podpore Mestne občine Ljubljana podjetjem članom Tehnološkega parka nudi vrhunsko delovno okolje in infrastrukturo. Izgradnja poslovnega središča Tehnološki park Ljubljana Brdo poteka v dveh fazah, ki bo po gradbenem načrtu zagotovila 23 stavb na 100.000 kvadratnih metrih bruto etažnih površin. V prvi fazi bo zgrajenih skupno sedem objektov; v decembru 2007 so bili zaključeni štirje objekti, v predvidoma mesecu marcu 2008 pa bodo zaključeni še dodatni trije objekti. Z otvoritvijo novega Tehnološkega parka na 34.233 kvadratnih metrih etažnih in 27.300 kvadratnih metrih kletnih bruto površin so člani Tehnološkega parka Ljubljana pridobili nove poslovne prostore ter kakovostne podporne storitve. Prve štiri poslovne stavbe F1, F2, F3 in F4 tehnološkega središča Tehnološkega parka Ljubljana Brdo so že dokončane in večinoma že vseljene.

Fotografije: Dunja Wedam

Tehnološki park Ljubljana Brdo je župan Zoran Janković predal namenu 7. decembra lani. Mestna občina Ljubljana je ima kot družbenica v njem 68,9-odstotni delež, poleg dokapitalizacije družbe pa je izvedla komunalno opremo zazidalnega območja, razvod plinske instalacije, vodovoda, elektrokabelske kanalizacije, fekalne in meteorne kanalizacije ter asfaltiranje cestišča, pločnikov in kolesarskih stez.

Veliko zanimanje podjetij za naselitev v Tehnološkem parku Ljubljana

Investitor Tehnološki park Ljubljana d.o.o. je pridobil uporabno dovoljenje, zato so podjetja, ki so sklenila pogodbe za naselitev v prvih štirih poslovnih objektih, prevzela pripadajoče poslovne prostore. V prvih sedmih objektih se bo naselilo 80 podjetij, medtem ko je zanimanje za naselitev v Tehnološkem parku Ljubljana Brdo izkazalo že več kot 160 podjetij. Podjetja, ki jim v tej fazi ni bilo mogoče zagotoviti umestitve v poslovne prostore, bodo uvrščena na prednostni seznam v 2. etapi prve faze izgradnje objektov, ki je v načrtu za letos.

Lokali v pritličju so izdelani do podaljšane tretje gradbene faze, prostori za finančni najem so dokončani, vendar brez zaključne talne obloge ter opleska sten in stropov. Povsem dokončani pa so poslovni prostori za operativni najem in tudi vsi skupni prostori, sanitarije in čajne kuhinje ter okolica objektov in garaže.

Sodobni evropski tehnološki park Tehnološki park Ljubljana z novimi poslovnimi prostori na Brdu bo podjetjem poleg moderne infrastrukture na odlični geostrateški legi v neposredni bližini slovenskih naravoslovnih in tehničnih fakultet ponudil tudi splet storitev, namenjenih pospeševanju rasti.

Park omogoča tudi povezovanje in sodelovanje ter mreženje na regijski in mednarodni ravni. Poseben poudarek je na razvoju notranjega trga med člani Parka in med sorodnimi ustanovami Sloveniji sosednjih regij: Italije Madžarske, Avstrije in Hrvaške.

Sodobno delovno okolje kot mesto v malem

Poleg tehnoloških podjetij se bodo, v skladu s projektom in zamisljajo mesta v malem, naselila tudi storitvena podjetja s ponudbo kakovostnih storitev za podporo poslovnih procesov in dobro počutje. V stavbah so že nastanjeni banka, pošta, fotokopirnica, papirnica, trafika, ponudnik gostinskih storitev in zobozdravnik. Splošno zdravstveno varstvo in lekarniška dejavnost bosta zaradi zapletenih postopkov izdajanja koncesij v poslovno središče prišli pozneje. Prav tako so v prostorih že naseljeni davčni in poslovni svetovalci, računovodska servisa in odvetniški pisarni.

Primerjalne prednosti Tehnološkega parka Ljubljana

Pomembne primerjalne prednosti Tehnološkega parka Ljubljana s konkurenčnimi tehnološkimi parki v sosednjih evropskih državah so na prvem mestu velik znanstveni potencial ljubljanske Univerze in številnih znanstvenoraziskovalnih

ustanov, strateški geografski položaj Slovenije in njene prestolnice Ljubljane, stabilen gospodarski razvoj Slovenije in članstvo v Evropski uniji. Ob tem pa velja omeniti tudi prometno infrastrukturo (mednarodno letališče Brnik, železniška in cestna koridorja Lizbona-Kijev in Salzburg-Solun), ki omogoča podjetjem in drugim naložbenikom hiter dostop do trgov članic Evropske unije ter trgov Jugovzhodne Evrope (Balkan), hkrati pa dobro poznavanje institucionalnih, ekonomskih, kulturoloških, socioloških in okoljskih značilnosti posameznih nacionalnih trgov na Balkanu.

Z zadrževanjem visoko tehnološkega podjetniškega potenciala Tehnološki park Ljubljana prispeva h konkurenčnosti slovenskega gospodarstva

Tehnološki park Ljubljana pridobiva vse večjo vlogo na področju razvoja slovenskega podjetništva in pomembno prispeva h konkurenčnosti našega gospodarstva. Prizadeva si postati mednarodno prepoznavno podporno okolje in poslovno središče za razmah globalno konkurenčnega inovativnega tehnološkega podjetništva ter zagotavljati vrhunsko podporno okolje za prenos raziskovalnih izsledkov in inovativnih poslovnih

Eno prvih vseljenih podjetij v novih prostorih Tehnološkega parka, ki v sodelovanju z ljubljansko univerzo in številnimi znanstvenoraziskovalnimi inštituti soustvarjajo konkurenčnost slovenskega gospodarstva na mednarodnem trgu.

zamislili v uspešno in mednarodno konkurenčno tehnološko podjetništvo. Pomembna vloga Tehnološkega parka Ljubljana je tudi v tem, da v njegovem okrilju razvijajo in tako ohranjajo ter zadržujejo visoko tehnološki podjetniški potencial v regiji. Inovativno okolje spodbujajo s premišljenimi podpornimi shemami in uvajanjem novih pristopov ter zagotavljajo sodobno, tehnično in infrastrukturno podporo poslovanju vključenih podjetij po ugodnih cenah, s povezovanjem s tujimi podobnimi podjetji pa skušajo prenesti uveljavljene prakse iz tujine.

84 članov, od tega 40 rednih članov v fazi inkubacije, zaposluje skupaj več kot 400 vrhunskih domačih strokovnjakov

V obdobju desetih let sta bili pod okrilje Tehnološkega parka Ljubljana sprejeti 102 tehnološko napredni podjetji. Podjetja delujejo na področjih informacijsko-komunikacijskih tehnologij, energetike, avtomatizacije v industriji, biotehnologije in kemije, optoelektronike, novih materialov ter varovanja okolja. Konec leta 2007 je Tehnološki park Ljubljana združeval 84 rednih in pridruženih članov, od tega 40 rednih članov v fazi inkubacije. Na koncu poslovnega leta 2006 so člani (67 članov, od tega 29 v fazi inkubacije) skupaj

zaposlovali 349 visoko izobraženih strokovnjakov in pritegnili več kot 7 milijonov evrov tveganega investicijskega kapitala. Večina pridruženih članov Tehnološkega parka Ljubljana je dosegla fazo mednarodne uveljavitve, saj so njihovi proizvodi in storitve del globalnega trga. K nastopu na mednarodnem prizorišču pa že od začetka spodbujajo tudi redne člani Tehnološkega parka Ljubljana.

Mednarodni razvojni projekti

Tehnološki park Ljubljana se je tudi v zadnjem letu vključeval v mednarodne razvojne projekte, kot so: IMPACT-SCAN za izboljšanje politik in storitev na področju storitev podpornega podjetniškega okolja ter Connect2Ideas, katerega namen je izpopolniti mednarodno mrežo IRC in povezati velika podjetja oz. multinacionalke in mala podjetja v tehnološka partnerstva. Izvajati se je začel tudi projekt BOOST-IT, s katerim so članom Tehnološkega parka Ljubljana s področja informacijsko-komunikacijskih tehnologij omogočili strokovno izobraževanje o priložnostih sodelovanja v projektih 7. okvirnega programa EU, pripravi projektne dokumentacije in vodenja evropskih projektov. Na podlagi strokovnega znanja in pridobljenih mednarodnih izkušenj so plodno sodelovali pri oblikovanju poskusnega projekta oz. sheme Mestna občina Ljubljana - prestolnica za podporo novim

poslovnim idejam, ki bo z vrsto ukrepi prispevala k razmahu podjetniške miselnosti in kulture ter prispevala k ustanovitvi novih tehnološko naprednih podjetij in kakovostnih delovnih mest. Tehnološki park Ljubljana je tudi v letu 2006 vlagal v nepremičnino na Teslovi ulici 30, ki obsega 5.000 kvadratnih metrov bruto pisarniških površin in skoraj 7.000 kvadratnih metrov zemljišča.

Najmočnejši digitalni poslovno finančni certifikat na svetu

Ob tej priložnosti naj kot zanimivost predstavimo nekaj članov Tehnološkega parka Ljubljana, da bi lahko dobili vpogled v napredno razmišljanje, ki vlada v tem okolju. Zanimivo se nam zdi podjetje **Informatika s. p.** Storitve *Company On Net*, ki jo ponuja omenjeno podjetje, je unikatna rešitev, ki večplastno podpira poslovanje podjetij na spletu. Povečuje zaupanje, povečuje obisk spletnih strani in preprečuje krajo identitete. Verifikacijski servis *Company On Net* predstavlja najmočnejši digitalni poslovno finančni certifikat na svetu, izredno močno marketinško orodje za podporo podjetjem v smislu zaupanja in verodostojnosti in tudi močno povečane vidnosti podjetja ter s tem povečanega obsega poslovanja. Razvoju produkta sta se pridružila tudi svetovna bonitetna hiša *Coface* (slovenska podružnica -

Tehnološki park Ljubljana d.o.o. je leta 1995 ustanovilo osem družbenikov: Institut »Jožef Stefan«, Kemijski inštitut, Nacionalni inštitut za biologijo, Tehnološki razvojni sklad (pozneje Slovenska razvojna družba), IskraTel d.o.o., Iskra Sistemi d.d., Lek d.d. in SKB banka. Ob ustanovitvi se je v Park vključilo devet podjetij kot rezultat dveletnega poskusnega projekta Tehnološkega parka na Inštitutu Jožef Stefan. Aprila 1996 je Tehnološki park Ljubljana začel poslovati v najetih prostorih na Teslovi ulici 30, leta 2002 pa je te prostore tudi odkupil. V letu 2003 se je spremenila v lastniška struktura družbe: vstopila je Mestna občina Ljubljana, izstopili pa sta Slovenska razvojna družba (prenehanje obstoja) in SKB banka (strateška odločitev). Danes so družbeniki Tehnološkega parka Ljubljana: Institut Jožef Stefan (15,54 odstotka), Nacionalni inštitut za biologijo (3,38 odstotka), Kemijski inštitut (3,38 odstotka), Iskra Sistemi d.d. (3,38 odstotka), Lek d.d. (2,70 odstotka), Iskratel d.o.o. (2,70 odstotka), Mestna občina Ljubljana (68,91 odstotka).

Mestna občina Ljubljana je poleg zemljišč, s katerimi je dokapitalizirala družbo Tehnološki park Ljubljana d.o.o., izvedla tudi komunalno opremo zazidalnega območja, razvod plinske instalacije, vodovoda, elektrokabelske kanalizacije, fekalne in meteorne kanalizacije ter asfaltiranje cestišča, pločnikov in kolesarskih stez.

Celotna prva faza gradnje Tehnološkega parka Ljubljana Brdo bo obsegala 100.000 kvadratnih metrov bruto etažnih površin. Ocenjena vrednost investicije v prvo etapo I. faze znaša 42 milijonov evrov. Finančna sredstva je Tehnološki park Ljubljana zagotovil z bančnim posojilom in z nepovratnimi sredstvi iz evropskega strukturnega sklada – ukrep 1.1: spodbujanje razvoja inovacijskega okolja v višini 35 odstotkov upravičenih stroškov, kar pomeni skoraj 20 odstotkov naložbe.

Vrhunsko domače znanje v Tehnološkem parku Ljubljana

Sodobno delovno okolje Tehnološkega parka Ljubljana Brdo.

Coface Slovenija) in *Gospodarska Zbornica Slovenije*. GZS opravlja vlogo ekskluzivnega verifikatorja v Sloveniji, Coface pa zagotavlja finančne in bonitetne podatke za servis.

Velika večina se ob tem morda sprašuje, kaj sploh v praksi pomeni ta certifikat. Poglejmo na primeru: V iskalnik Google vtipkamo npr. Irish bank in presenetljivo se nam odpre nemalo povezav do zelene banke, kar nas popolnoma zmede in postavi v precep, kateri spletni strani gre zaupati oz. za katero spletno stranjo se resnično izkazuje omenjena banka. Ta primer navajamo zaradi nedavne afere NLB Klik, v kateri je prišlo zaradi duplikata strani do kraje dragocenih osebnih podatkov.

Omenjeni produkt podjetja v Tehnološki park Ljubljana naj bi preprečeval krajo identitete na spletu in povečeval kredibilnost v očeh obiskovalcev spletnih strani, še posebej takih, ki uporabljajo elektronsko poslovanje. Več o omenjenem podjetju lahko najdete na: company-on.net/sales/.

Medicinski sistemi za izboljšanje delovnih postopkov v kirurgiji

Drugo zanimivo mlado podjetje se nam zdi *Ekliptik d.o.o.*, ki razvija napredne medicinske sisteme; specializirani so posebej za izdelavo novih orodij in postopkov za

izboljšanje delovnih postopkov v kirurgiji. Zelo zanimiv produkt, ki ga ponujajo, imenovan *GUDING STAR*, je namenjen preciznejšemu in lažjemu izvajanju kirurških posegov na dolgih kosteh. Sistem je podprt s posebno računalniško simulacijo predvidenega kirurškega posega. Vnaprej simuliran kirurški poseg omogoča napreden krmiljen sistem, ki poenostavi predviden kirurški postopek in zaradi natančnejšega posega skrajšuje čas okrevanja, pa tudi zmanjšuje potrebo po obsevanju z rentgenskimi žarki pri prostoročnih tehnikah spajanja kosti. Več o podjetju lahko najdete na: www.ekliptik.si.

Zemanta, zmagovalka izbora SEEDCAMP v Londonu

Podjetje *Zemanta d.o.o.* je še en zanimiv in obetaven član Tehnološkega parka Ljubljana in Ljubljanskega univerzitetnega inkubatorja. Podjetje se usmerja v razvoj naprednih tehnologij znanja in gradnjo aplikacij, ki so povezane z avtomatiziranjem upravljanja z vsebinami. Poslanstvo podjetja pa je, pomagati ponudnikom vsebin pri bolj učinkovitem ustvarjanju in celoviti dostavi vsebin na spletu. Z manj dela omogočajo doseg širšega občinstva, uporabniki pa lažje pridejo do zanje zanimivih vsebin. Primer rešitve je *Odprti kop*, kjer je mogoče brskati po vsebinah oddaj RTV Slovenija na povsem nov način. Produkt za samodejno

bogatenje vsebin na podlagi razumevanja besedila avtorju predlaga povezave na druge spletne strani, sorodne vsebine, relevantne ilustracije in slike. Zemanta je razvila orodje za vsakogar, ki na spletu objavlja vsebine, hkrati pa zagotavlja medsebojno povezanost vsebin in zadrževanje pozornosti uporabnikov.

Z omenjenim produktom so se na Londonskem izboru Seedcamp (Seedcamp je skupen projekt največjih evropskih skladov tveganega kapitala, s katerim želijo spodbuditi evropska podjetja k razvoju inovativnih spletnih storitev in »poiskati naslednji Google«) izmed 268 prijavljenih podjetij, ki jih je komisija povabila na Seedcamp, uvrstili med le 20 najbolj zanimivih začetnikov v Evropi. Na enotedenskem dogodku so podjetniki širili mrežo poznanstev, preigrali poslovne zamisli ter pridobili koristne nasvete najuspešnejših evropskih podjetnikov. Med drugimi sta jim svetovala Niklas Zennstrom, ustanovitelj Skypea, in Martin Varsavsky, ustanovitelj omrežja FON. Ob zaključku enotedenskega druženja in nadgradnje poslovnih idej so podjetja ideje razgrnila pred več kot 30 potencialnimi investitorji. Na zaključku Seedcampa so izbrali šest zmagovalcev, med katerimi je slavila tudi družba Zemanta. S tem si je Zemanta pridobila semensko investicijo in dostop do najbolj

zaželenih svetovalcev in investitorjev na svetu, podjetje pa bo odslej navzoče tudi v Londonu. Več o podjetju lahko najdete na: www.zemanta.com.

Slovensko podjetje razvija vrhunske sisteme za pospeševalnike delcev in radijske teleskope

Kot zadnje bi radi predstavili podjetje *Cosylab d.d.* Poleg vrste področij, s katerimi se podjetje ukvarja, bi se bralcu verjetno zdelo najbolj fascinantno področje razvoja sistemov za pospeševalnike delcev in radijske teleskope, kjer po pričevanju referenc zasedajo njihovi produkti sam svetovni vrh v omenjeni niši. Podjetje se ukvarja tudi z medicinskimi raziskavami, razvojem geografskih informacijskih sistemov ter razvojem visokotehnološke elektronike za avtomobilsko industrijo. Več o podjetju si lahko preberete na: www.cosylab.com.

V Tehnološkem parku Ljubljana je še veliko zanimivih podjetij z zanimivimi produkti, ki jih lahko najdete na spletni strani: <http://www.tp-lj.si> pod rubriko Člani in izberete vam najzanimivejše podjetje oz. produkt, ki ga ponujajo.

Ljubljana na poti v družbo znanja

Ljubljanski univerzitetni inkubator

Egon Ravbar,
študent 3. letnika Ekonomske fakultete v Ljubljani

Ljubljanska Univerza je v letu 2004 ustanovila Ljubljanski univerzitetni inkubator (LUI) z namenom, da bi nudil pomoč in podporo podjetniškim skupinam s tržno zanimivimi idejami pri ustanavljanju podjetja in jim svetoval pri poznejših stopnjah uresničevanja njihovih podjetniških zamisli. LUI na različne načine spodbuja študente in zaposlene ljubljanske univerze pri prenosu pridobljenega znanja v oblikovanje tržno zanimivih projektov.

Obetajočim mladim podjetniškim skupinam so po subvencioniranih cenah na voljo novi moderni prostori na Vojkovi ulici 63 v Ljubljani. Na površini več kot 500 kvadratnih metrov trenutno deluje deset podjetij. Nataša Tomič, ki pri LUI skrbi za odnose z javnostmi, trženje in organizacijo, pravi: »Kljub temu, da je povpraševanje po oddaji prostorov veliko, želimo graditi na prepoznavnosti inkubatorja, na izboljšanju kakovosti naših storitev in zato o dodatni širitvi naših zmogljivosti zaenkrat ne razmišljamo.«

Foto: Dunja Wedam

Obetavni mladi podjetniki imajo v prostorih Ljubljanskega univerzitetnega inkubatorja vso podporo, da uresničujejo svoje najbolj ambiciozne podjetniške zamisli.

Ločene dejavnosti podjetij v predinkubacijski in inkubacijski fazi

Številne dejavnosti, ki potekajo pod okriljem LUI-a, so razdeljene v predinkubacijsko in inkubacijsko fazo. V predinkubacijski fazi je poudarek na predstavitvi podjetništva, njegovih vrednot in kulture, organizaciji izobraževanja ter prenosu izkušenj od že uveljavljenih podjetnikov do tistih, ki na ta pota šele stopajo. Pozornost namenjajo tudi identifikaciji podjetniških idej in potencialov med študenti.

Priložnosti za izmenjavo izkušenj

V predinkubacijski fazi potekajo tudi nekatere druge prireditve. *Projekt Matching - stičišče uspešnih* je dogodek, na katerem se predstavljajo podjetniške skupine, ki iščejo nove sodelavce. Uspešni, že izkušeni podjetniki se na VIP večerih srečujejo s podjetniškimi skupinami, mladimi podjetniki, študenti in jim posredujejo svoje bogate izkušnje. Za vse tiste, ki se še ne želijo podati na aktivno podjetniško pot, LUI organizira projekt *Top kadri za top podjetja*, ki ambicioznim študentom omogoča stike in nudi možnosti za morebitne zaposlitve.

Povezave s strateškimi in finančnimi partnerji v inkubacijski fazi

Inkubacijska faza nastopi takrat, ko strokovna komisija potrdi poslovni

načrt podjetja, ki je pogoj za vstop v LUI. Namen te faze, ki traja eno leto, z možnostjo podaljšanja za šest mesecev, je pomoč pri uresničevanju poslovnega načrta, oblikovanju tima in dogovorih s prvimi partnerji. Vsaki skupini svetuje mentor, ki spremlja njen razvoj, omogoča povezavo s strateškimi in finančnimi partnerji ter s specialisti s posameznega poslovnega področja, ki jih LUI prek svoje široke mreže sodelavcev posreduje inkubirancem. Inkubator pomaga podjetjem tudi pri iskanju in pridobivanju kadrov prek svoje mreže članov po fakultetah.

Odmevni tekmovanji za najboljšo poslovno idejo in najboljši poslovni načrt

Najbolj odmevna dogodka sta tekmovanji za najboljšo poslovno idejo in za najboljši poslovni načrt. Leta 2007 so nagrade za najboljšo poslovno idejo podelili že tretjič. Zmagala je zamisel za namizno igro *Magnat*, ki so jo razvili v podjetju *Magnati d.o.o.* LUI je že tretje leto zapored organizira tekmovanje za najboljši poslovni načrt. Nagrado v višini 6.250 evrov, ki jih je prispevala Mestna občina Ljubljana, so si razdelili Dejan Romih za projekt *GoGoSKI.com - Winter Holiday Online*, Jan Isakovič in Alja Sulčič za projekt *Artesia* ter Mija Lorbek, Živa Lacko, Borut Kumperščak in Miloš Kranjc za projekt *UNIKI*. Nagrade sta podelila prof. dr. Andreja Kocijančič, rektorica Univerze v Ljubljani, in

Ljubljanski župan Zoran Jankovič. Velik uspeh v evropskem prostoru je doseglo podjetje *Zemanta d.o.o.*, ki deluje v LUI-u in je usmerjeno v razvoj aplikacij za samodejno bogatenje vsebin na spletu. Na tekmovanju za zmagovalca izbora *SeedCamp* - na njem je sodelovalo 268 podjetij iz vse Evrope, so prejeli denarno nagrado in dobili možnost predstavitve pred investitorji. *SeedCamp* je skupen projekt največjih skladov tveganega kapitala, ki želi s svojo nagrado spodbujati evropska podjetja pri razvoju inovativnih spletnih storitev.

Preobražanje Ljubljane v družbo znanja in učečo se družbo

V napredni strokovni in politični javnosti velja prepričanje, da ima razvojne prednosti pred drugimi tisto družbeno okolje, ki je sposobno obvladovati in uporabljati sodobne informacijske tehnologije, ki poudarja pomen znanja in spodbuja inovativnost na vseh področjih družbenega življenja. Sodobni načrti razvoja Ljubljane krepijo optimizem in pričakovanja, da bodo spodbude naravnane v smeri trajnostnega razvoja, ki bo prinesel nadpovprečen gospodarski in družbeni napredek ter okrepil identiteto mesta.

Vabim vas, da si za dodatne informacije ogledate prenovljeno spletno stran www.lui.si.

Ljubljana naj bo prijazno mesto tudi za starejše

Delo Sveta za vprašanja starejših

Angelca Žiberna

Mestna občina Ljubljana je na pobudo župana Zorana Jankovića v lanskem letu organizirala 30-urne brezplačne računalniške tečaje za občanke in občane, starejše od 55 let. Zaradi velikega zanimanja in zadovoljstva tečajnikov bo usposabljanje potekalo tudi letos, predvidoma marca.

OZN je na svetovni konferenci o staranju v številnih dokumentih naslovila pobude vsem državam, da je v času, ko se v svetu širi demokracija, potrebno omogočiti ljudem vseh generacij pravico do soodločanja in aktivnega sodelovanja na vseh področjih gospodarskega in družbenega življenja. S podaljšanjem življenja se povečuje tudi število starejših, ki jim je treba priznati njihov delež v razvoju in jim omogočiti tvorno sodelovanje na vseh področjih. Na Mestni občini Ljubljana se s temi vprašanji poleg področnega oddelka uprave ukvarja Svet za vprašanja starejših kot posvetovalni organ.

Znanje in izkušnje starejših kot družbeni dosežek

Priznanje deleža starejših v razvoju družbe in njihovo dejavno sodelovanje je ključni element aktivnega zdravega staranja. V tem duhu sprejemamo staranje kot pomemben družbeni dosežek, opiramo se na izkušnje in znanje starejših in tako ustvarjamo humano družbo, ki enakovredno vključuje vse generacije.

Tej pobudi so sledili v letu 2002 še drugi dokumenti in resolucije ter mednarodni načrt ukrepov, sprejet na svetovni konferenci v Madridu in Berlinu. 6. in 7. novembra lani pa so na ministrski konferenci evropskih držav v Lyonu preverjali, kako so evropske države uresničevale nekatere pomembne ukrepe za medgeneracijsko sožitje. V teh dokumentih so bile poudarjene različne oblike sodelovanja starejših na nacionalni in lokalni ravni, med drugim tudi ustanavljanje svetov in odborov ter sprejetje ustreznih zakonodaj, kar bi omogočalo aktivno sodelovanje starejših pri oblikovanju in izvajanju programov za starejše.

Naloge Sveta za vprašanja starejših

Tudi v Ljubljani je na Mestni občini Ljubljana deloval področni odbor,

ki se je pozneje preimenoval v Svet za vprašanja starejših kot posvetovalni organ. Njegova naloga je, spremljati potrebe starejših, dajati predloge k različnim programom, razvijati oblike sodelovanja z vsemi izvajalci programov ter omogočiti soudeležbo starejših pri izvajanju programov.

V zadnjih letih narašča število starejših v Ljubljani – zdaj jih je v starosti nad 65 let že 45.488, kar pomeni 17 odstotkov. Med starejšimi imamo lepo število takih, ki so aktivni v različnih društvih, kot so kulturna, turistična in humanitarna društva, v društvih upokoencev izvajajo pomemben program *Starejši za starejše*, nadvse dobrodošla pa je varstvena, vzgojna in materialna pomoč vnukom oz. mladim družinam, hkrati pa so starejši koristni tudi na drugih področjih gospodarstva.

S starostjo pa narašča tudi število ljudi, ki so bolni; kar 20 odstotkov je ljudi s posledicami invalidnosti, ki so odvisni od tuje pomoči. Njihove pravice niso primerljive z drugimi invalidi, kar pomeni, da enake možnosti niso dane vsem.

Čakalne dobe za domove starejših v Ljubljani blaži Zavod za oskrbo na domu

Svet za vprašanja starejših je med drugim obravnaval razvoj domske oskrbe, ki je v Ljubljani med najslabšimi v Sloveniji. Na čakanju je 4.700 starejših, v drugih domovih po Sloveniji živi trenutno 911 oseb, v ljubljanskih domovih pa stanuje le 1916 oskrbovancev, zato bi morali imeti že zdaj najmanj 1500 novih mest, toda tudi gradnja v Trnovem se oddaljuje. Ljubljana nima varovanih oz. oskrbovanih stanovanj, potrebna so manjša, starejšim prilagojena stanovanja, ki pa jih žal ni zaslediti v gradnji novih sosesk.

Vse pohvale je vredno, da je bil ustanovljen Zavod za oskrbo na domu, ki je v pomoč že okoli 700 starejšim ljudem, vendar potrebe naraščajo, storitve pa se ne prilagajajo dovolj potrebam.

Nujno potrebni negovalni oddelki v bolnišnicah

Pri tem zelo pogrešamo strokovno zdravstveno nego najbolj potrebnim osebam, saj jih bolnišnice pošiljajo

na pol ozdravljene v domačo nego, te pa ni. Zato smo za zadnji seji obravnavali predlog, da bi čim prej začeli ustanavljati negovalne oddelke v bolnišnicah, saj so domovi 70-odstotno zasedeni z bolnimi in gibalno oviranimi, vse več je tudi dementnih oseb, zanje pa ni prostora. Iz dnevnih časopisov smo izvedeli, naj bi bil negi namenjen prostor na nekdanji nevrološki kliniki, ki pa propada in obnova ni smiselna.

Ljubljana naj bo prijazno mesto za vse

Trenutno Svet sledi projektom dolgoročnega prostorskega planiranja v Ljubljani, kjer naj bi bilo zagotovljenih več mest v domovih, oskrbovanih stanovanjih, dnevnih centrih, pa tudi omogočena boljša dostopnost starejšim do storitev, dobrin, kajti sedanji promet in trgovska ponudba nista naklonjena starejšim in invalidom.

Svoje predloge pošiljamo odgovornim ustanovam, želimo pa tudi, da bi Mestni svet vsaj enkrat letno obravnaval življenjska vprašanja starih občanov. Pri tem v Ljubljani pogrešamo pomoč države, ki zlasti zapostavlja potrebe starejših ljudi v mestu in se odpoveduje materialni podpori pri gradnji potrebnih prostorov.

Želimo, da bi bila Ljubljana prijazno mesto za vse, tudi za starejše, da ne bi več izvažali ljudi po domovih v oddaljene kraje, temveč, da v soseskah ohranimo ravnovesje življenja vseh generacij, ki si lahko med seboj pomagajo. Medgeneracijsko solidarnost in sožitje naj omogočata tako država kot lokalna skupnost. Žalostno je, da v domovih in Zavodu za oskrbo na domu odklanjajo prošnje z odgovori, da bo mogoče priti na vrsto, če bo kdo umrl, čakalna doba pa je več let.

Upamo, da bodo pobude starejših občanov v Ljubljani bolj upoštevane, da bo čimprej izdelan celovit program za kakovost staranja, pri katerem želijo sodelovati tudi upokojeni strokovnjaki.

(Angelca Žiberna je predsednica Sveta za vprašanja starejših Mestne občine Ljubljana.)

TO PL I N A T O P L I N A T O P L I N A T O P L I N A T O P L I N A T O P L I N A

T O P L I N A

Energetika Ljubljana na odprtem plinskem trgu

Odpiranje trga z zemeljskim plinom in uvedba omrežnine

Pogosta vprašanja

 energetika ljubljana

Oskrujemo s pozitivno energijo!

Ponudba Energetike Ljubljana

Lokalni energetski koncept bo opredelil rabo

Stojan Smolnikar,
direktor področja Trženje in razvoj

Ilustracije: Emi Vega

Čeprav je bil trg z zemeljskim plinom v Sloveniji formalno dokončno odprt lanskega julija, je predvsem zaradi zamud pri sprejemu zakonodajnih okvirov letošnje leto prelomno v pogledu novega sistema obračuna zemeljskega plina na praktično vseh območjih organizirane oskrbe z zemeljskim plinom po Sloveniji. To velja tudi za Mestno občino Ljubljana in njene primestne občine.

Javno podjetje Energetika še naprej skrbi za prenos plina po omrežju, dobavitelja pa si odjemalci prosto izbirajo na trgu

Zanesljiva in kvalitetna oskrba dosedanjih odjemalcev zemeljskega plina Javnega podjetja Energetike Ljubljana v Mestni občini Ljubljana in primestnih občinah ne bo zaradi sprememb, povezanih z ločitvijo dejavnosti sistemkega operaterja od dejavnosti dobave plina, v ničemer ogrožena. Transport zemeljskega plina po omrežju še naprej ostaja v domeni Javnega podjetja Energetika Ljubljana, medtem ko samega dobavitelja plina odjemalci po novem lahko prosto izbirajo na trgu. Energetika si vsekakor želi ohraniti vse oz. vsaj večino tudi dosedanjih odjemalcev plina. Pričakujemo, da nam bo to uspelo s ponudbo konkurenčnih cen za dobavo plina, medtem ko bomo z zaračunavanjem omrežnine za ureditev dostopa do distribucijskega omrežja, ki ostaja naša dejavnost tudi v prihodnje in je pod nadzorom Javne agencije RS za energijo, pokrili obratovalne in razvojne stroške omrežja, da bi lahko odjemalce še naprej zanesljivo in kvalitetno oskrbovali z zemeljskim plinom.

Zmerne podražitve plina zaradi novih odjemnih skupin za obračun omrežnine

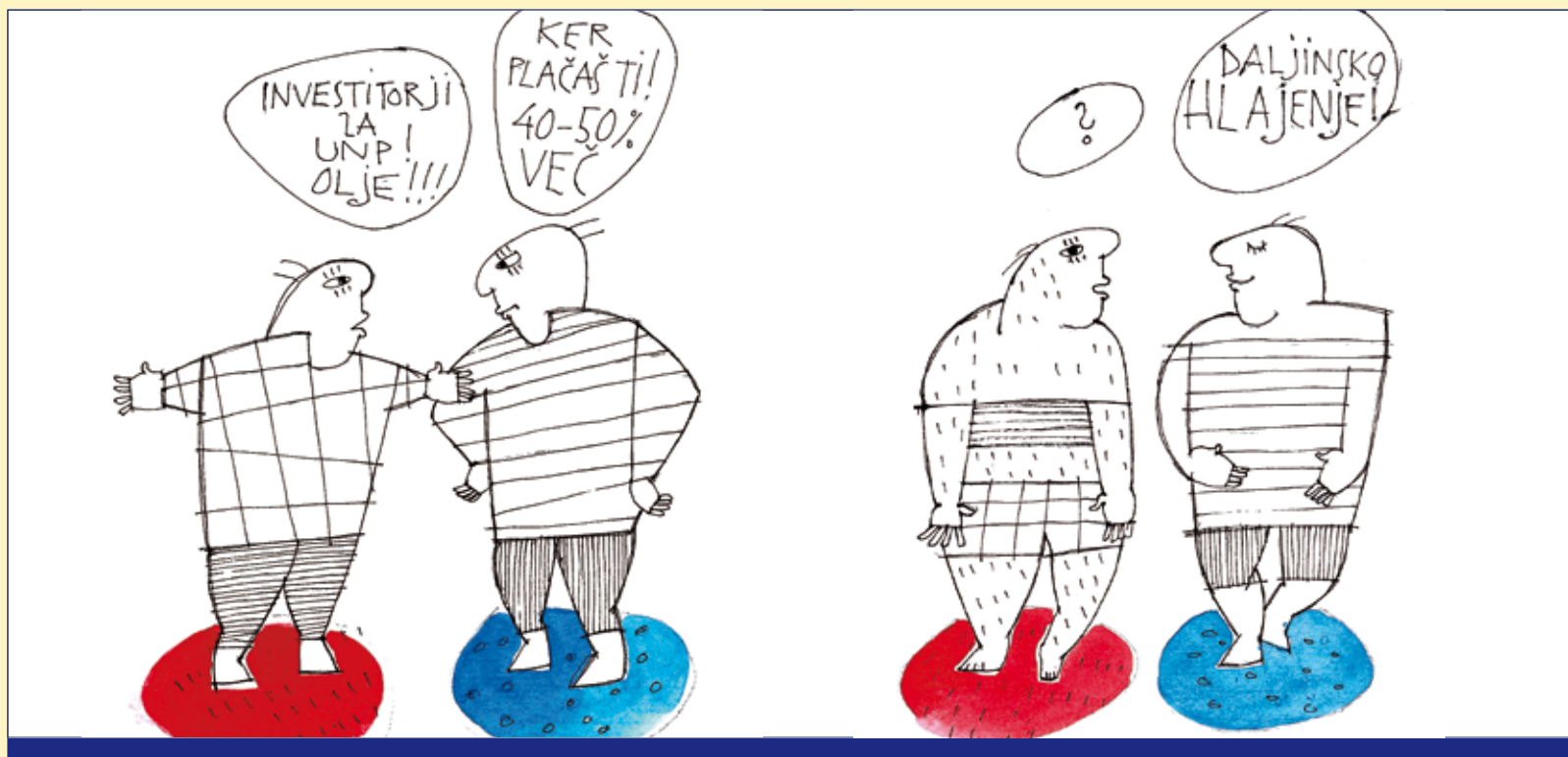
Načrtovane spremembe ločitve dejavnosti sistemkega operaterja od dobave plina v Mestni občini Ljubljana in primestnih občinah s 1. februarjem bodo imele vpliv na spremembo stroškov oskrbe z zemeljskim plinom pri obstoječih odjemalcih. To je posledica prerazporeditve približno 60.000 odjemalcev iz obstoječih osmih tarifnih skupin za obračun plina v novih petnajst odjemnih skupin za obračun omrežnine. Spremembe stroškov oskrbe sovpadajo tudi s podražitvijo zemeljskega plina za približno 15 odstotkov, ker je ceno dvignil dolgoročni dobavitelj zemeljskega plina za sistem oskrbe z zemeljskim plinom v Mestni občini Ljubljana in primestnih občinah, podjetje Geoplina d.o.o., ki je 95-odstotni dobavitelj zemeljskega plina v Sloveniji. Cene zemeljskega plina so med drugim vezane na gibanje cen nafte, zato podražitev nafte pomeni tudi podražitev zemeljskega plina. Kljub temu pa cene zemeljskega plina načeloma ne presežejo cen nafte; trenutno so tudi do 25 odstotkov nižje. Tudi v prihodnje lahko

pričakujemo podobna razmerja med ceno ekstra lahkega kurilnega olja in zemeljskega plina. Trenutne ocene in analize nam kažejo, da bodo spremembe oz. podražitve pri oskrbi z zemeljskim plinom med zmernejšimi, če jih primerjamo s konkurenčno oskrbo z zemeljskim plinom po drugih mestnih občinah in krajih po Sloveniji.

Prednostni cilj je več priključkov večjih stanovanjskih in poslovnih kotlovnih z ekstra lahkim kurilnim oljem, da bi bilo omrežje čim bolj izkoriščeno

Spremembe, ki jih prinašata nadzor Javne agencije RS za energijo nad tako imenovanimi upravičenimi stroški, in uveljavitev Akta o določitvi omrežnine, oz. poenostavljeno povedano, uveljavitev cenika za zaračunavanje omrežnine, nas še bolj kot v preteklosti silijo h gospodarnim rešitvam na področju obratovanja in nadaljnji širitvi distribucijskega omrežja. Za nadaljnje uspešno poslovanje je danes še veliko bolj kot kdajkoli prej ključnega pomena izkoriščenost omrežja, to je skrb za čim večji transport plina po distribucijskem

na odprtem trgu energentov za oskrbo s toploto in hladom

omrežju. Prav zato moramo zagotoviti dodatno priključevanje stavb na distribucijsko omrežje zemeljskega plina.

Poleg v javnosti že znanih akcij za nove priključitve v glavnem individualnih hiš z že izvedenimi priključnimi plinovodi nas prednostni cilji v prihodnje vodijo k pridobivanju priklopov večjih obstoječih stanovanjskih in poslovnih kotlovnih, kurjenih z ekstra lahkim kurilnim oljem.

Nekateri upravniki kurilnic in stavb lastnike in najemnike stavb odvrtaajo od oskrbe z zemeljskim plinom z zavajajočimi podatki

Na tem tržnem področju povečanja odjema plina pa smo žal naleteli na nepričakovane ovire, ko določen krog upravnikov obstoječih kurilnic in stavb, verjetno zaradi lastnih poslovnih interesov pri obratovanju in vzdrževanju kotlovnih na ekstra lahko kurilno olje, odvrtaajo lastnike in najemnike stavb od priključitve na zemeljski plin s podatki, da je oskrba z zemeljskim plinom nevarna, preureditev investicijsko zahtevna, stroški oskrbe z zemeljskim plinom pa dragi.

Oskrba z zemeljskim plinom je do 25 odstotkov cenejša od oskrbe z ekstra lahkim kurilnim oljem

Številke kažejo drugače, oskrba z zemeljskim plinom je tudi do 25 odstotkov cenejša od oskrbe z ekstra lahkim kurilnim oljem, naložba v preureditev večjih kotlovnih, vključno z nabavo novega kotla z boljšim izkoristkom, se povrne v približno dveh do treh letih in pol, oziroma v izjemnih primerih tudi v več letih. Vsa investicijska dela pa lahko Energetika izvede po sistemu finančnega najema za dobo desetih let, kar lastnike oz. najemnike stanovanj obremeni za odplačevanje stroškov naložbe v višini približno 2 do 3,5 evra mesečno, v posebnih primerih tudi manj ali več od navedenega.

Zemeljski plin je najčistejše in energetsko najučinkovitejše fosilno gorivo

Pridobivanje lastnikov stavb in njihovih upravnikov z argumenti za uvedbo čistejšega goriva z manjšimi obremenitvami ozrača s toplogrednimi plini ipd. žal ni uspešno. Zemeljski plin je namreč najčistejše in energetsko

najučinkovitejše fosilno gorivo. V prihodnje lahko tako računamo le z določbo, po kateri bo prehod na uporabo zemeljskega plina kot čistejšega fosilnega goriva pri kurjenju obstoječih kotlovnih obvezen na podlagi določb *Lokalnega energetskega koncepta* v Mestni občini Ljubljana, katerega izdelava poteka od začetka letošnjega leta.

Načini ogrevanja stavb so predpisani in pregledni

Kljub pogostim medijskim poročilom, da Mestna občina Ljubljana še vedno nima *Lokalnega energetskega koncepta*, je treba poudariti, da je z *Občinskim prostorskim načrtom*, *Občinskimi podrobnimi prostorskimi načrti* in *Pravilnikom o načinu ogrevanja v Mestni občini Ljubljana*, ki ga je leta 2003 sprejelo Ministrstvo za okolje v prostor, način ogrevanja stavb v celoti reguliran. Tako nikakor ne drži, da je ogrevanje v Mestni občini Ljubljana prepuščeno stihiji brez kakršnegakoli koncepta. Z omenjenimi dokumenti so namreč prednostno predpisani alternativni oz. obnovljivi viri, ki jih kot obratujočih sistemov ni prav veliko, v nadaljevanju pa je predpisana

prednostna oskrba stavb prek sistema daljinskega ogrevanja in oskrba z zemeljskim plinom, nato pa sledi oskrba prek individualnih kurišč na utekočinjen naftni plin (UNP) in ekstra lahko kurilno olje. V praksi Pravilnik na podlagi področnega odloka Mestne občine Ljubljana izvaja Energetika z izdajo dokumentov po Zakonu o graditvi objektov (projektne pogoji, soglasja itn.). Ob tem se lahko pohvalimo, da doslej ni bila zgrajena nobena večja stanovanjska soseska, poslovni kompleks ali večji objekt, ki ne bi bili priključeni na oskrbovalne sisteme Energetike, se pravi, na sistem daljinskega ogrevanja ali sistem oskrbe z zemeljskim plinom. Tako bo tudi v prihodnje.

Na odročnih predelih, kjer še ni urejeno plinovodno omrežje, se ne spoštuje zakonodaja s področja komunalnega opremljanja

Še največjo težavo pri oskrbi novogradenj vidimo na odročnejših ureditvenih območjih, kjer distribucijsko plinovodno omrežje še ni izvedeno, investitorji stavb pa v želji, da bi zmanjšali investicijske stroške stavb, začasno rešijo ogrevanje prek lokalnega omrežja,

Ponudba Energetike Ljubljana na odprtem trgu

Lokalni energetski koncept bo opredelil rabo energentov za oskrbo s toploto in hladom

priključenega na skupno postajo UNP. Pri tem investicijska dela, ki bi jih morali finančno kriti sami, prepustijo dobaviteljem UNP, s katerimi sklenejo dolgoročne pogodbe oskrbe stavb z UNP. S tem bodoče lastnike stavb neupravičeno obremenijo z bistveno višjimi stroški ogrevanja tudi po uvedbi omrežja zemeljskega plina, to pa po nepotrebnem ostane dalj časa neizkoriščeno, kar zvišuje specifične stroške oskrbe z zemeljskim plinom. Stroški oskrbe z UNP so v primerjavi z zemeljskim plinom namreč višji tudi do 40 ali 50 odstotkov.

Uveljavitev absorpcijskega hlajenja stavb poleti je lahko racionalna rešitev in alternativa električnemu hlajenju

Če se povrnemo k omenjenemu *Pravilniku o načinu ogrevanja v Mestni občini Ljubljana*, ne smemo pozabiti, da je Pravilnik v prvotni objavi vključeval tudi smiselne določbe, po katerih je sistem daljinske oskrbe s toploto v Mestni občini Ljubljana v poletnem

času treba izkoristiti za potrebe hlajenja stavb na temelju izvedbe absorpcijskih hladilnih naprav, ki so alternativa električnim hladilnim kompresorskim napravam.

Žal so bile določbe, ki so se nanašale na izkoriščanje toplote iz sistema daljinskega ogrevanja za potrebe hlajenja, na pobudo dela inženirske stroke iz Pravilnika umaknjene, kar ocenjujemo kot ne dovolj premišljeno odločitev. To potrjujejo že takratne ocene Energetike, da bo cena elektrike skokovito naraščala, povečala pa se bo tudi poraba. To se je dejansko izkazalo v praksi, saj se je konična poraba elektrike poleti že izenačila z zimskim odjemom, opisani trendi pa se bodo po vsej verjetnosti še povečevali.

Zaradi zviševanja cen elektrike se pri novih investitorjih poslovnih stavb, ki želijo urediti kakovostno in dolgoročno konkurenčno hlajenje stavb, zanimanje za absorpcijsko hlajenje počasi spet veča. Prav zato pričakujemo uveljavitev absorpcijskega hlajenja kot

racionalno rešitev in alternativo električnemu hlajenju. Pri tem po naših ocenah država v okviru zakonodajnih in finančnih okvirov ne nudi zadostne podpore večjemu izkoriščanju toplote za potrebe hlajenja, ki je je v poletnem času v sistemih daljinskega ogrevanja v izobilju.

Več kot 90 odstotkov toplote poteka v soproizvodnji z električno energijo, zato so cene toplote v Ljubljani konkurenčne znotraj Slovenije in Evrope

Dejavnosti Energetike potekajo tudi v smeri zgostitve konzuma na sistemu daljinskega ogrevanja tako za oskrbo s toploto pozimi kot poleti s hladom. Za daljinsko ogrevanje, ki je glavni energetski oskrbovalni sistem na območju Mestne občine Ljubljana, lahko rečemo, da se več kot 90 odstotkov toplote proizvede v soproizvodnji z električno energijo in da ima izredno visoko stopnjo izkoriščenosti omrežja, to pa omogoča oblikovanje izredno konkurenčnih prodajnih cen toplote

v primerjavi s podobnimi sistemi v Sloveniji in Evropi ter v primerjavi z drugimi načini ogrevanja.

Poslovni načrt Energetike za letos in naslednje leto zagotavlja zanesljivo in konkurenčno oskrbo s toploto in zemeljskim plinom

Ob naštetem s pred nami še naloge na področju širitve in obnove obstoječih oskrbovalnih omrežij obeh sistemov, preureditev rezervoarskih prostorov za možnost skladiščenja rezervnega ekstra lahkega kurilnega olja namesto trenutno skladiščenega mazuta, začetek preureditve oz. zamenjave obstoječih vršnih kotlov za sistem daljinskega ogrevanja ter prenova procesnega in poslovnega informacijskega sistema. Vse to pa so tudi bistveni poudarki iz poslovnega načrta za tekoče in naslednje leto, ki so pogoj, da bo Javno podjetje Energetika tudi v prihodnje zagotavljalo zanesljivo in konkurenčno oskrbo s toploto in zemeljskim plinom v zadovoljstvo sedanjih in novih odjemalcev toplote in plina.

Pogosta vprašanja

Kdaj se začne ali konča kurilna sezona?

Odjemalci sami določate o času in standardu ogrevanja, zato je sezona ogrevanja odvisna samo od vas. V Energetiko Ljubljana sporočite le vašo odločitev oziroma datum, kdaj želite začeti z ogrevanjem. Dobavitelj dobavlja zemeljski plin oziroma toploto nepretrgoma in zagotavlja potrebno količino zemeljskega plina oziroma toplote za obratovanje odjemalčevih naprav s priključno močjo, ki je dogovorjena s pogodbo o dobavi. Če vam Energetika Ljubljana vzdržuje toplotno postajo, bomo poskrbeli za kvaliteten zagon postaje ob vaši odločitvi.

Kako Energetika Ljubljana vzdržuje toplotne postaje?

Vzdrževanje izvajamo na podlagi pogodbe o vzdrževanju z vsemi odjemalci na toplotni postaji. Vzdrževanje obsega dva sklopa dejavnosti in sicer:

1. dela, ki jih je potrebno opraviti vsako leto:

- vklop in izklop toplotne postaje,
- čiščenje lovilnikov nesnage in nastavitve pretoka v toplotni postaji,
- preizkušanje funkcionalnosti vseh naprav v toplotni postaji,
- pisno svetovanje odjemalcu glede rednega vzdrževanja in morebitnih potrebnih zamenjav iztrošene opreme.

2. izredna dela, ki jih ni mogoče predvideti in časovno opredeliti:

- ugotavljanje vzroka motnje obratovanja toplotne postaje in svetovanje glede odprave motenj,

- odprava motnje v delovanju toplotne postaje,
- spremembe nastavitve parametrov v toplotni postaji po želji odjemalca,
- vzdrževanje naprave za preprečevanje izločanja vodnega kamna v sistemih za pripravo tople vode,
- redna vzdrževalna dela, ki se opravijo po zaključku ogrevalne sezone.

Kontaktna oseba: Bojan Dobrovnik (01/ 5889 536, 041/949 234).

Rad bi naročil demontažo plinomera ...

Za demontažo plinomera je potrebno posredovati pisno vlogo z navedeno telefonsko številko, na kateri je vlagatelj dosegljiv za določitev termina demontaže. Za dodatne informacije lahko pokličete v prodajno službo vsak delovni dan od 9. do 12 ure.

Kontaktna oseba: Vera Pogačar (01/5889-384).

Kakšni so krediti in finančni najemi?

V Energetiki Ljubljana vam pomagamo pri financiranju naložbe v čistejšo in kakovostnejše ogrevanje, zato smo za vas pripravili ugodna posojila. Kredit lahko obsega do 90 odstotkov vrednosti naložbe, obrestna mera je fiksna.

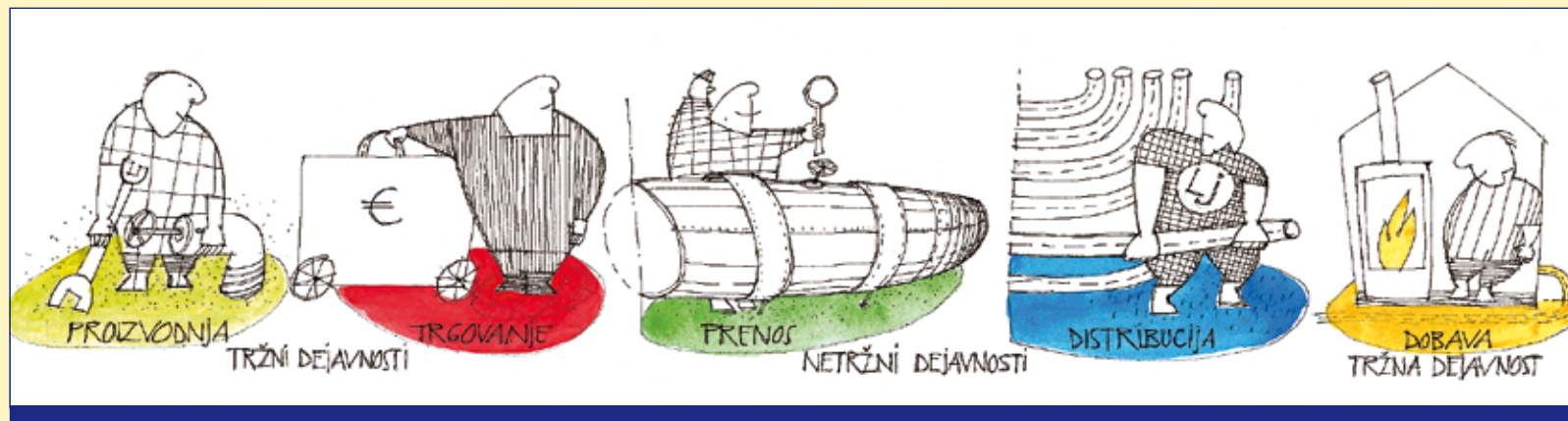
Za več informacij smo vam na voljo na Verovškovi ulici 62, Energetika Ljubljana d.o.o., Oddelek Prodaja.

Pokličete nas lahko tudi po telefonu na številko 01/588 96 35.

Odpiranje trga z zemeljskim plinom in uvedba omrežnine

Darko Hrovatin,
vodja oddelka Prodaja

Odjemalci lahko po novem tako kot pri drugem blagu poiščejo različne ponudbe tudi za dobavo zemeljskega plina. Odpiranje trga pomeni zanje predvsem novo pravico: pravico do izbire dobavitelja. Pomembno je vedeti, da z vidika oskrbe z zemeljskim plinom to ne prinaša nikakršne spremembe. Za nadaljnjo oskrbo z zemeljskim plinom torej ni treba storiti ničesar, saj bo Energetika Ljubljana nemoteno oskrbovala odjemalce tudi v prihodnje.

Dobava zemeljskega plina in transport po omrežju sta zdaj ločeni dejavnosti

Dejavnost, ki je bila doslej v večini primerov združena v enem samem podjetju – distributerju, je bilo treba ločiti na dejavnost dobave zemeljskega plina ter na dejavnost transporta zemeljskega plina po omrežju. Po novem so tako udeleženci trga z zemeljskim plinom trgovci in dobavitelji, ki dobavljajo zemeljski plin odjemalcem. Zemeljski plin se do odjemalcev prenaša po prenosnem in distribucijskih omrežjih, za kar pa so odgovorni sistemski operaterji posameznih omrežij. Energetika Ljubljana bo tudi v prihodnje opravljala funkcijo sistema operaterja distribucijskega omrežja ter dobavitelja zemeljskega plina.

Spremembe v sistemu obračunavanja zemeljskega plina

Energetika Ljubljana je na podlagi Energetičnega zakona in podzakonskih predpisov, ki regulirajo trg z zemeljskim plinom, s 1. februarjem 2008 uvedla spremembe v sistemu obračunavanja zemeljskega plina. Koncept odprtega trga se popolnoma razlikuje od dosedanjega tarifnega sistema Energetike Ljubljana, zato so s tem dnevem prenehali veljati dosednji *Tarifni sistem za dobavo in odjem plina iz plinovodnega omrežja* in *Pogoji za dobavo in odjem plina iz plinovodnega omrežja Javnega podjetja Energetika Ljubljana, d.o.o.*, ter stopili v veljavo:

- *Splošni pogoji za prodajo in nakup zemeljskega plina Javnega podjetja Energetika Ljubljana, d.o.o.*,
- *Splošni pogoji za dobavo in odjem zemeljskega plina iz distribucijskega omrežja Javnega podjetja Energetika Ljubljana, d.o.o.*, in
- *Cenik za dobavo zemeljskega plina Javnega podjetja Energetika Ljubljana, d.o.o.*, (v nadaljevanju: cenik)

Cena oskrbe s plinom je sestavljena iz omrežnine in cene za plin

Končna cena, ki jo bo plačal odjemalec zemeljskega plina na območjih, kjer je Energetika Ljubljana sistemski operater distribucijskega omrežja zemeljskega plina, to je na geografskem območju občin Ljubljana, Brezovica, Dobrova - Polhov Gradec, Dol pri Ljubljani, Ig, Medvode in Škofljica, po 1. februarju 2008, vključuje:

- ceno za uporabo omrežij (za prenos in distribucijo zemeljskega plina, izvajanje meritev),
- ceno za dobavljeni zemeljski plin (vključuje tudi takso za obremenjevanje zraka z emisijo CO₂ ter trošarino za mineralna olja in plin).

Po odprtju trga ceno za uporabo omrežij (omrežnino in dodatke k omrežnini) zaračunavajo sistemski operaterji distribucijskih omrežij (SODO), cene zemeljskega plina pa samostojno oblikujejo dobavitelji.

Cena za uporabo omrežij - omrežnina

Omrežnino regulira Javna agencija RS za energijo tako, da z metodologijami opredeli način

določanja in obračunavanja omrežnine, v nadaljevanju pa pregleda, popravi in odobri predlog omrežnine, ki ga na osnovi upravičenih stroškov pripravijo sistemski operaterji. Omrežnina se zaračunava na podlagi predhodno sklenjene pogodbe o dostopu končnega odjemalca do distribucijskega omrežja zemeljskega plina oziroma pogodbe o oskrbi z zemeljskim plinom, ki ureja oboje: tako dostop do omrežja kot tudi dobavo plina.

Opredelitev cene omrežnine v Energetiki Ljubljana

Za območja, kjer opravlja javno gospodarsko službo sistema operaterja distribucijskega omrežja zemeljskega plina Energetika Ljubljana, je omrežnina objavljena v *Aktu o določitvi omrežnine za uporabo distribucijskega omrežja zemeljskega plina na geografskem območju občin: Mestna občina Ljubljana, Občina Brezovica, Občina Dobrova - Polhov Gradec, Občina Dol pri Ljubljani, Občina Ig, Občina Medvode in Občina Škofljica* (Ur. list RS, št. 18/07), sestavljena pa je iz:

- cene za distribucijo zemeljskega plina in
- cene za izvajanje meritev, ki je odvisna od vgrajene merilne naprave.

Energetika Ljubljana bo vsem odjemalcem ponudila sklenitev pogodbe o oskrbi, s katero bo reguliran tako dostop končnega odjemalca do omrežja kot tudi dobava plina. Končni odjemalec bo plačal enako omrežnino, tudi če se bo odločil zamenjati dobavitelja zemeljskega plina.

Odpiranje trga z zemeljskim plinom in uvedba omrežnine

Cene za distribucijo zemeljskega plina					
	Odjemna skupina	Fiksni del			Variabilni del
C _{DKi}	Zakupljena zmogljivost (Sm ³ /leto)	Pavšal (EUR/mesec)	Cena moči (EUR/kW, mesec)	Cena zmogljivosti (EUR/(Sm ³ /dan))/mesec	Cena porabe (EUR/Sm ³)
C _{DK1}	0-200	0,0000			0,3391
C _{DK2}	201-500	3,5525			0,1271
C _{DK3}	501-1.500	3,5525			0,1271
C _{DK4}	1.501-2.500	5,1315			0,1145
C _{DK5}	2.501-4.500	5,1315			0,1145
C _{DK6}	4.501-10.000	14,2266	0,3387		0,0866
C _{DK7}	10.001-30.000	34,5502	0,3387		0,0866
C _{DK8}	30.001-70.000	81,2944	0,3387		0,0866
C _{DK9}	70.001-100.000	121,9417	0,3387	0,0000	0,0866
C _{DK10}	100.001-200.000			0,6775	0,0569
C _{DK11}	200.001-600.000			0,6775	0,0569
C _{DK12}	600.001-1.000.000			0,6775	0,0569
C _{DK13}	1.000.001-5.000.000			0,6775	0,0569
C _{DK14}	5.000.000-15.000.000			0,6775	0,0406
C _{DK15}	Nad 15.000.000			0,6775	0,0406

Opomba: Cene v preglednici ne vključujejo DDV. Uporabljajo se od 1. 3. 2007 dalje (Ur. List RS, št. 18/07).

Pogodbe z odjemalci za odjemna mesta z letno porabo nad 100.000 Sm³ smo sklenili do 1. februarja 2008, preostalim odjemalcem pa bomo pogodbe pošiljali v podpis postopoma v teku leta. Predvidoma bodo priložene obračunom, ki jih bomo izvajali na podlagi odčitkov po posameznih odčitovalnih obdobjih.

Ceno zemeljskega plina določa dobavitelj

Cene za dobavljeni zemeljski plin so oblikovane kot tržne cene. Spreminjajo se v skladu z določili posamezne pogodbe o oskrbi ali pogodbe o dobavi oziroma cenikom, objavljenim na spletni strani Energetike Ljubljana: www.energetika-lj.si. Ta cenik ima devet prodajnih skupin, ki so določene z razredi letne zmogljivosti (porabe) in so skladne s prvimi devetimi odjemnimi skupinami pri omrežnini, ter velja za letno porabo do 100.000 Sm³. Cenik se bo spreminjal v skladu s spremembami cen pri dobavitelju, ki dobavlja zemeljski plin Energetiki Ljubljana, in drugimi elementi poslovne politike.

Cenik za dobavljeni zemeljski plin <small>(www.energetika-lj.si)</small>		
Prodajna skupina	Letna zmogljivost	Prodajna cena zemeljskega plina
	Sm ³ /leto	EUR/Sm ³
PS1	0-200	0,3544
PS2	201-500	0,3544
PS3	501-1.500	0,3444
PS4	1.501-2.500	0,3444
PS5	2.501-4.500	0,3444
PS6	4.501-10.000	0,3444
PS7	10.001-30.000	0,3444
PS8	30.001-70.000	0,3444
PS9	70.001-100.000	0,3444

Opomba: Cene vključujejo: takso za obremenjevanje zraka z emisijo ogljikovega dioksida v višini 0,0238 EUR/m³ in trošarino za mineralna olja in plin v višini 0,0060 EUR/m³. Cene ne vključujejo DDV. Cene se uporabljajo od 1. 2. 2008 dalje.

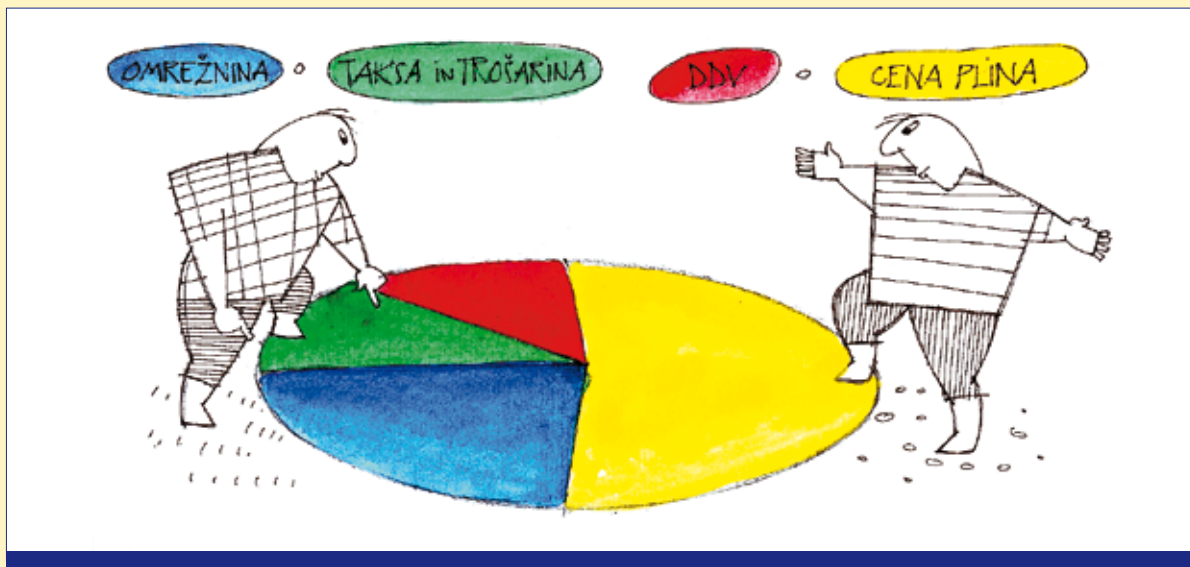
Razvrstitev v skupine glede na porabo

Vsako odjemno mesto je razvrščeno v odjemno skupino za namen obračuna stroškov omrežnine in v prodajno skupino za namen obračuna stroškov dobave plina. Uvrstitev odjemnega mesta je odvisna izključno od letne zmogljivosti (porabe). Le-ta se za odjemna mesta z letno porabo do 10.000 Sm³ ugotavlja na podlagi razlike med dejanskim odčitkom zadnjega in predhodnega rednega odčitovalnega obdobja, za odjemna mesta z letno porabo nad 10.001 Sm³ pa se ugotavlja na podlagi razlike med zadnjima odčitkoma v zadnjem koledarskem letu. Za odjemna mesta, kjer Energetika Ljubljana ne razpolaga z dejanskimi podatki o letni porabi (npr. pri novih priključitvah na omrežje), se ta oceni na podlagi namena rabe zemeljskega plina in priključne moči plinskih trošil oziroma porabe primerljivih odjemnih mest. Prvo uvrstitev v odjemno in prodajno skupino za vsa odjemna mesta je zaradi izvedbe prehoda

v nov način obračuna določila Energetika Ljubljana. Razvrstitev v odjemno in prodajno skupino bodo odjemalci lahko razbrali iz računa za omrežnino in dobavljeni plin za mesec februar 2008, ki ga bodo prejeli v začetku marca 2008. Odjemno in prodajno skupino odjemnega mesta lahko odjemalec na podlagi utemeljenih razlogov tudi spremeni, pri čemer sprememba začne veljati naslednje obračunsko obdobje.

Obračun dobavljenega plina

»Zaradi prehoda na omrežnino smo 1. februarja 2008 vsem odjemalcem zemeljskega plina izvedli izredni poračun na dan 31. januar 2008. Od 1. februarja 2008 dalje pri obračunu porabljenega plina za odjemna mesta, ki jih odčitujemo letno, ne uporabljamo več t. i. linearno ocenjene porabe, izračunane kot dvanajstine letne porabe, ampak t. i. dinamično ocenjeno porabo, ki temelji na empirični oceni porabe v obdobju, za katero se izdaja račun. Na podlagi podatkov končnega odjemalca o vrsti plinskih troših na odjemnem mestu, namenu uporabe zemeljskega plina in pretekle porabe, za dobavljeni zemeljski plin Energetika Ljubljana določi standardni obremenitveni profil odjemnega mesta. Ocenjena poraba se izračuna na podlagi algoritmov, ki upoštevajo karakteristike odjemnega mesta, namen rabe, dolžino obdobja in povprečne temperature v tem obdobju. Tako izračunana mesečna poraba navadno ne odstopa veliko od dejanske porabe na odjemnem mestu, kar pomeni, da končni odjemalec plača dokaj natančen približek zneska za plin, ki ga je porabil v določenem obračunskem obdobju. To seveda pomeni, da so, v primeru rabe zemeljskega plina za ogrevanje, zneski za plačilo v času ogrevalne sezone višji kot poleti. Energetika Ljubljana bo za odjemna mesta s porabo do 200 Sm³ na leto izstavljala račune vsake tri mesece, za vse druge pa mesečno. Obračun se izdela na podlagi odčitka merilne naprave. Merilne naprave na odjemnih mestih z letno porabo do 10.000 Sm³ bomo odčitovali enkrat na leto, na preostalih odjemnih mestih pa mesečno. Obračunsko obdobje je časovni

interval, na katerega se nanaša obračun. Zaračunana ocenjena poraba se poračuna v obračunskem obdobju, ko je mogoče ugotoviti realno porabo. Če obračun pokaže, da so bili računi izstavljeni na podlagi ocenjene porabe previsoki, Energetika Ljubljana presežek praviloma poračuna pri naslednjih računih ali pa ga vrne.

Kakšen bo vpliv omrežnine na stroške oskrbe z zemeljskim plinom

Energetika Ljubljana je poskušala oceniti tudi posledice prehoda na sistem omrežnine za končne odjemalce. Ugotovitve kažejo, da se bodo zaradi uvedbe novega načina obračuna stroški za zemeljski plin različnim odjemalcem spremenili različno: nekaterim odjemalcem se bodo povečali, nekaterim pa tudi zmanjšali, kar gre predvsem na račun nove razvrstitve v odjemne skupine za obračun omrežnine, ki poteka izključno na podlagi letne porabe. Predvidoma se bodo stroški za gospodinjske odjemalce povečali za največ devet odstotkov. Sprememba obračuna sovпада tudi s povišanjem cen zemeljskega plina pri dobavitelju, podjetju Geoplin, d.o.o., ki dobavlja zemeljski plin Energetiki Ljubljana, kar je treba upoštevati v primerjavah novih stroškov s stroški v preteklih obdobjih.

Zanesljiva in varna dobava plina
Energetika Ljubljana ima s

svojim dobaviteljem podpisano dolgoročno pogodbo, na podlagi katere lahko vsem svojim odjemalcem na dolgi rok zagotovi dobavo zemeljskega plina v količinah, ki bodo krile sedanje kot tudi morebiti povečane potrebe v prihodnje.

Oskrbo z zemeljskim plinom - poleg *Uredbe o delovanju trga z zemeljskim plinom (Uradni list RS, št. 95/07)* - regulira tudi *Uredba o zagotavljanju zanesljivosti oskrbe z zemeljskim plinom (Uradni list RS, št. 8/07)*, ki med drugim določa minimalne standarde zanesljivosti dobave oziroma okolščine, v katerih mora biti posebnim odjemalcem zagotovljena dobava plina, v primeru motenj v dobavi plina, izjemno nizkih temperatur in izjemno velikega povpraševanja v najhladnejših vremenskih obdobjih. Posebni odjemalci po tej uredbi so:

- gospodinjski odjemalci ter odjemalci, ki opravljajo zdravstveno (vključno z rehabilitacijo in nego), vzgojno-varstveno, izobraževalno in socialnovarstveno dejavnost ter vsi drugi odjemalci, ki prevzemajo zemeljski plin za ogrevanje prostorov, namenjenih nastanitvi ljudi (stavbe, ki se uporabljajo za prenočitvene zmogljivosti, ipd.);
- odjemalci, ki prevzemajo zemeljski plin za proizvodnjo toplote za ogrevanje prostorov prej naštetih odjemalcev;
- sistemski operaterji za lastno rabo zemeljskega plina, potrebnega za delovanje omrežja zemeljskega plina.

Obveščanje

Energetika Ljubljana bo končne odjemalce zemeljskega plina pravočasno obveščala ob spremembah cen in morebitnih spremembah pogojev, v primeru motene dobave ali prekinitev distribucije zemeljskega plina, kot jih določa Energetski zakon, v primerih kriznega stanja ali višje sile, kakor tudi v primeru nepredvidenih del na omrežju. Končne odjemalce bo enkrat letno seznanila tudi s podatki o gibanju in značilnostih porabe zemeljskega plina za posamezno odjemno mesto.

Informacije

Energetika Ljubljana, d.o.o.
Verovškova 70, p. p. 2374,
1001 Ljubljana
Brezplačna telefonska številka:
080 2882, vsak delavnik od 8. do 15. ure
E-naslov: posta@energetika-lj.si
Spletna stran: www.energetika-lj.si

Informacije o trgu z zemeljskim plinom

Javna agencija Republike Slovenije za energijo
Strossmayerjeva 30, p. p. 1579,
2000 Maribor
Telefon: (02) 234 05 05
E-naslov: gospodinjstva@agen-rs.si
Spletna stran: www.agen-rs.si

Kadar nas potrebujete:

Priporočamo vam, da se na naslednjo ogrevalno sezono pravočasno pripravite. Če še niste povsem prepričani o izbiri energenta, dovolite, da vam pri tem svetujejo strokovnjaki našega podjetja. Naši prijazni operaterji v klicnem centru pričakujejo vaš klic.

Klicni center vsak delavnik od 8. do 15. ure

Pomembno

Pomagamo s svetovanjem in drugimi storitvami, da bi gospodinjstva in podjetja uredila ogrevanje prostorov, pripravo tople sanitarne vode in kuhanje na okolju prijazen način. Pri izvedbi potrebne investicije pomagamo bodočim odjemalcem z ugodnim posojilom ali finančnim najemom.

Dokumentacija, obrazci za prijavo in dodatne informacije:

Področje Trženje in razvoj, oddelek Prodaja

Verovškova ulica 62, Ljubljana

Tel.: 01/588 96 35

Faks: 01/588 96 29

e-pošta: posta@energetika-lj.si

Odločite se in izkoristite ugodnosti!

Ko bo Ljubljana spet zaživela s svojo reko

Ureditev širšega prostora Špice in njenih obrežij

Rok Žnidaršič, u. d. i. a.

Avtorji projekta ureditve območja Špice v Ljubljani so: Jerneja Fischer Knap, u.d.i.a., Jurij Kobe, u.d.i.a., Špela Kokalj, u.d.i.a., Urša Podlipnik, u.d.i.a., Rok Žnidaršič, u.d.i.a., Maja Kovačič, abs. arh., Samo Mlakar, abs. arh., sodelavci pa statiki Miran Vedlin, u.d.i.g., Tanja Bojc, abs. arh., in Tina Marn, u.d.i.a. Projekt je bil nagrajen s posebnim odkupom za ureditev območja Špice na natečaju I. stopnje in izbran kot projekt na natečaju II. stopnje.

Idejna zasnova območja Špice Jurija Kobeta s sodelavci, ki je bila na I. stopnji nagrajena s posebnim odkupom in na natečaju II. stopnje izbrana kot projekt ureditve tega območja.

Ko smo snovali ureditev širšega prostora Špice in njenih obrežij, smo predvsem odkrivali vrsto možnosti rabe tega izjemnega prostora, ki se lahko dogaja tako v odprtih kot v zaprtih prostorih mestnega parterja, podobno kot pri parkovnih ureditvah bolj mestnega značaja ali prostorih, namenjenih intenzivnejši rekreaciji. Pri tem nas je vodila želja, da izluščimo in mestu v prid izkoristimo in uporabimo kar največ vrednot, najdenih v prostoru, nove rešitve pa vpeljemo le v tolikšnem obsegu, da bi se dani prostor polno izrazil. Dragoceni konec mesta in sveta s čudovitim razgledom oblikujemo v prostor, ki bo služil kar največ različnim javnim programom.

Most za pešce in kolesarje, večnamenski paviljon z restavracijo, galerija, informacijski center, večnamenski parkovni avditorij za predstave na obrežju ali na vodi

Obstoječo robno zazidavo ob aleji Prule, ki naj bi se iztekala v brv za pešce in kolesarje proti območju Ižanske ceste, zaključuje po naši zamisli na rob postavljen večnamenski paviljon z restavracijo, večnamensko galerijo in informacijskim centrom, odkoder se odprejo razgledi na slikovito razvodje širšega območja Špice. Od tod se zahodno proti Ljubljani kaskadno spušča ploščad, delno tlakovana, zvečine pa zatravljena in mestoma zasajena z višjim rastlinjem. S tem je ustvarjena mestna parkovna površina, ki lahko služi kot velik prostor za razstave na prostem ali pa kot avditorij za večje poletne prireditve tako na obrežju kot na veliki vodni površini.

Z mestnih ulic se bo spet mogoče spustiti k reki

Vzhodni del območja z obrežjem Gruberjevega prekopa sledi z obstoječo Špico že začetemu profilu, ki ga naša zamisel nadaljuje proti severu do Karlovskega mostu. Plečnikove, danes zastrte ureditve bodo očiščene, speljana pa bo tudi na natečaju izbrana brv, ki smo jo v novo ureditev vključili v sodelovanju z njenimi avtorji. Vzdolž obrežja so predvideni urejeni pristani in splavnica, vse s potrebnimi spremljajočimi prostori. Izteki mestnih ulic bodo na več

mestih urejeni tako, da bodo dobili prostorske in pomenske naglase, ob tem pa tudi čisto uporabne funkcije. Ob izteku ulice Prule, kjer se v obrežje opre brv, je ob njeni peti vhod v priročno kletno etažo predvidenega paviljona. To so prostori za orodje in vzdrževanje pristaniških naprav ter opremo za reševanje, vzdrževanje parka in javno stranišče. V izteku Prijateljeve in ulice Privoz smo zasnovali razgledna pomola, pod njima bo shramba opreme za potrebe širitve pristanišča in postaje rečnega prometa. Ulica Privoz bo tako spet upravičila svoje ime. S takšnimi, sicer drobnimi posegi ponovno priključujemo mestno ulično mrežo in s tem mesto na reko, s katero je Ljubljana nerazdružljivo živela toliko stoletij.

Spomeniška obeležja kot pričevalci bogate mestne zgodovine

Seveda k ureditvi tako pomembnega urbanega odprtega prostora, kot je Špica, sodijo tudi posamezni vsebinski poudarki, kot so spomeniki, zaključeni ambianti in skulpture, ki govorijo o ožjem on širšem okolju tega kraja (o Jazonu in Argonavtih, Barju, mostiščarjih, osebah iz Jalnove povesti Bobri ...). Urbana oprema mora biti kolikor mogoče vrhunske kvalitete: intimna, a vendar zadostna osvetlitev, sedežne površine, animirano oblikovanje prostorov, drobna oprema, kot so koši za odpadke, stojala za kolesa ...

Jeklena konstrukcija arhitekta Marka Šlajmerja bo skelet novega večnamenskega umetniškega paviljona

Poglaviten programski naglas v odprtem prostoru Špice in dejavnostim na prostem nudi že omenjeni večnamenski paviljon. Predlagamo, da se za njegovo postavitev uporabi jeklena konstrukcija poslovne zgradbe pokojnega arhitekta Marka Šlajmerja ob Dunajski cesti tik pred Gospodarskim razstaviščem, ki se bo morala umakniti ureditvi novega Potniškega centra. Jeklena konstrukcija, ki je povsem neoporečna, bo, prenesena na Prule, služila za skelet, na katerega naj bi različni umetniki, povabljeni k natečaju, skušali nadeti najboljše in najbolj izvirno strukturo. S tem bo Ljubljana dobila povsem sodobno arhitekturo za najrazličnejše kulturne prireditve. Različni volumni lahko poljubno deljeni med seboj služijo različnim dogodkom: razstavam, posvetovanjem in različnim srečanjem, ki jih organizira mesto na tako pomembnem prizorišču. Seveda pa bo tukaj tudi vse tisto, česar urejene mestne parkovne površine nikakor ne smejo pogrešati: okrepčevalnica v pritličju, bodisi da bo to kavarna ali restavracija, kiosk za prodajo vstopnic, katalogov in predstavitenega gradiva ob prireditvah in predstavah, ob tem pa še drugi nujni prostori, namenjeni obiskovalcem lokala in parka.

Delovni utrip Mestne hiše

Mestno hišo so obiskali

Podžupan **prof. Janez Koželj** je 14. novembra 2007 sprejel skupino hrvaških arhitektov, ki so bili v Ljubljani na ogledu gradnje socialnih stanovanj v režiji Javnega stanovanjskega sklada MOL. 20. novembra je podžupan **Jani Möderndorfer** pozdravil moldavsko delegacijo, ki je v okviru študijskega obiska v Sloveniji prišla na delovne pogovore s predstavniki Oddelka za zdravje in socialno varstvo.

2. decembra je župan **Zoran Janković** sprejel udeležence srečanja vodij predstavništva Evropske komisije vseh držav članic, ki so bili od 2. do 4. decembra v Ljubljani kot prestolnici države, ki prevzema vodenje Sveta EU. 11. decembra je župan v Mestni hiši sprejel skupino britanskih menedžerjev podjetja British Airways, ki so bili gostje Poslovne šole Bled. 12. decembra pa veleposlanico Španije **Carmen Fontez Munos**. Tega dne je župan skupaj s posebnim odposlancem Izraela **Zvijem Cohenom** odprl razstavo likovnih del učencev OŠ Vič, ki je nastala pod mentorstvom izraelske umetnice **Maureen Kushner**. 10. januarja je župan v Stanovski dvorani na Gradu sprejel politične direktorje držav članic EU, ki so se na povabilo zunanjega ministrstva neformalno srečali na Brdu ob začetku predsedovanja Slovenije Svetu EU. 11. januarja pa v Mestni hiši častnega konzula Kraljevine Tajske **Zvonka Volaja**. 21. januarja je župan sprejel veleposlanika Kanade v Republiki Madžarski, zadolženega tudi za Slovenijo, **Pierra Guimonda**.

Obiski predstavnikov županstva in Mestne uprave v tujini

15. novembra 2007 se je župan **Zoran Janković** v Bologni udeležil podelitve nagrad **Visoka kvaliteta mest** (*Alta Qualità delle Città*), ki jo je podelil bolonjski župan **Sergio Cofferati**. Mestni svetnik, predsednik Komisije Mestnega sveta za mednarodne odnose in direktor Zavoda Tivoli **Roman Jakič** se je od 22. do 24. novembra v imenu župana udeleževal letne skupščine organizacije Eurocities v Gdansk in povabilo župana Gdanska in župana Lyona kot predsednika organizacije. 29. novembra je župan **Zoran Janković** na povabilo bratislavskega župana **Andreja Durkovskega** obiskal prijateljsko Bratislavo ob 40. obletnici podpisa sporazuma med mestoma.

Izbrani dogodki in prireditve, ki so jih s svojo navzočnostjo počastili župan, podžupani in sodelavci Mestne uprave

7. novembra 2007 je bila v hotelu Mons okrogla miza **Tudi občine želijo biti odlične**, ki je potekala v sklopu druge mednarodne poslovne konference *Management poslovnih procesov 2007 – Z obvladovanjem procesov do poslovne odličnosti*, ki je potekala v organizaciji Ekonomske fakultete v Ljubljani v sodelovanju z dvema svetovalnima podjetjema in pod pokroviteljstvom Ministrstva za gospodarstvo, Ministrstva za javno upravo in Združenja Manager. Na okrogli mizi, katere cilj je bil

Foto: Miha Fras

Župan **Zoran Janković** je 10. januarja v Stanovski dvorani na Gradu sprejel politične direktorje držav članic Evropske unije, ki so se na Brdu neformalno srečali ob začetku predsedovanja Slovenije Svetu Evropske unije.

izmenjava izkušenj na področju poslovne odličnosti, je sodeloval tudi župan **Zoran Janković**.

8. novembra se je župan udeležil osrednje **slovesnosti ob 60. obletnici Kemofarmacije**, ki se uvršča med 30 najuspešnejših gospodarskih družb, in pozdravil srečanje druge generacije mladih podjetnikov **CEED Top Class** z mentorji. Župan je leta 2006 je kot izkušen podjetnik in poslovnež prevzel mentorstvo 25 perspektivnim mladih podjetnikom. 12. novembra je župan s slavnostnim nagovorom počastil slovesnost ob **10. obletnici delovanja zatočišča za ženske in otroke – žrtve nasilja**.

Podžupan **prof. Janez Koželj** je tega dne sodeloval na okrogli mizi ob razstavi *Vizije so 3* z naslovom **Ljubljana – odprti javni prostor**, ki jo je organiziralo Društvo arhitektov Ljubljana.

Podžupan **Aleš Čerin** je 15. novembra pozdravil udeležence 26. mednarodnega slavističnega simpozija *Obdobja* z naslovom **Slovenska narečja med sistemom in rabo**.

Tega dne se je župan **Zoran Janković** na pobudo Čebelarke zveze Slovenije udeležil **medenega zajtrka** v vrtcu Pod gradom.

16. novembra je župan nagovoril nagrajene učence, ki so sodelovali v likovnem natečaju **Mleko je dobro in zdravo**, ki so ga Ljubljanske mlekarne privedile ob 10-letnici alpskega mleka v sodelovanju s 400 osnovnimi šolami po vsej Sloveniji.

17. novembra je bil podžupan **Aleš Čerin** slavnostni govornik ob **65. obletnici preskrbovalne akcije v Mirni na Dolenjskem**, ki je v 2. svetovni vojni okrepila moralo in motiviranost celotne protifašistične fronte; počastitev je organiziral Odbor Skupnosti Gubčeve brigade. Župan je tega dne pozdravil na **1. Svetovnem dnevu spomina na žrtve prometnih nesreč**, ki ga *Zavod Varna pot*, ki ga vodi **Robert Štaba**, na Tromostovju obeležil s prižiganjem sveč v obliki drevesa. Ker je v zadnjih 16 letih na slovenskih cestah umrlo 5779 ljudi, je obeležitev s prireditvami ob sodelovanju z več organizacijami po državi potekala pod sloganoma: *Spomni se in premisli in Ohranimo slovensko družino*. Župan je 17. novembra odprl

tudi 5. festival iger na Gospodarskem razstavišču, kjer je kot prvi v akciji zbiranja rabljenih družabnih iger podelil igro za otroke v Železnikih. Tega dne je pozdravil tudi zbrane na slovesnosti ob **50. obletnici Smučarskega društva Novinar** in na otvoritvi **Jenkovega gala plesa** v Festivalni dvorani.

19. novembra je Odsek za razvoj podeželja in upravne zadeve Mestne uprave v Mestnem muzeju predstavil dosedanje rezultate in napovedal nove korake v okviru novih strateških usmeritev za programsko obdobje 2007-2013. Predstavili so program **Sožitje med mestom in podeželjem** in program **Leader**.

20. novembra je župan v ljubljanski mestni elektrarni pozdravil na slovesnosti ob **110-letnici začetka javne elektrifikacije Ljubljane**.

21. novembra sta župan **Zoran Janković** in direktor Policijske uprave Ljubljana **mag. Stanislav Vrečar** podelila nagrade učencem prvih razredov osmih osnovnih šol na zaključni slovesnosti akcije **Varno na poti v šolo in domov**, ki se je udeležilo 530 otrok in njihovih spremljevalcev. Tega dne, na obletnico rojstnega dne pisatelja Marjana Rožanca, je župan podelil tudi **priznanja Marjana Rožanca za leti 2006 in 2007** (nagrajence predstavljamo na strani 11) in se udeležil tudi pogovora s študenti in mladimi podjetniki v okviru sejma **Kariera 2007**.

22. novembra je podžupan **Aleš Čerin** odprl **10. Slovenski festival vin** v hotelu Slon, na katerem je sodelovalo 170 domačih in tujih vinarjev in predstavilo 500 vin.

Tega dne se je župan s podžupani in direktorjem mestne uprave udeležil spominke slovesnosti ob državnem prazniku Rudolfa Maistra pred Maistrovim spomenikom na Ministrstvu za obrambo, kjer je bil slavnostni govornik predsednik republike **Danilo Türk**.

25. novembra je bil župan slavnostni govornik na finalu **Mednarodnega študentskega debatnega turnirja**, ki ga je pripravil Zavod za kulturo dialoga Za in proti v sodelovanju Svetovno debatno organizacijo iz ZDA. Letošnja tema so bile enake možnosti, sodelovalo pa je 60 študentov in študentk.

● 27. novembra župan **Zoran Jankovič** sodeloval na okrogli mizi **Proračun kot sod brez dna?** v okviru 42. seminarja Študentske borze na Ekonomski fakulteti v Ljubljani. Gostje okrogle mize so bili tudi **Mitja Gaspari, dr. Dušan Mramor, dr. France Križanič** in **Ivan Simič**. Študentska borza je bila ustanovljena leta 1993 in ima skoraj 15.000 uporabnikov. Borza nudi možnost brezplačnega izobraževanja na finančnoborznem in gospodarskem področju. Istega dne je župan pozdravil na slavnostni seji Društva medicinskih sester, babic in zdravstvenih tehnikov v počastitev **80-letnice delovanja**; društvo je ob mestnem prazniku miru 9. maju prejelo nagrado glavnega mesta Ljubljane. ● 28. novembra se je župan udeležil **predstavitve Potniškega centra Ljubljana** v Veliki sejni dvorani Mestne hiše, na gradu Fužine pa 1. seje prireditvenega odbora **Bienala industrijskega oblikovanja 2008** ter položil **temeljni kamen gradnje Avtomontaže**.

Podžupanja **Jadranka Dakić** je ● 29. novembra v prostorih centra Sparkasse na Cesti v Kleče odprla razstavo **Predraga Szilvassija** z naslovom **Ženska, utelešenje misli, pogledov in sanj**, podžupan **Jani Möderndorfer** pa 13. festival Exodus. Tega dne je bil Mestni hiši posvet Sveta za vprašanja starejših Mestne občine Ljubljana na temo **Predlog prostorske vizije dolgoročnega razvoja mesta, Ljubljana 2025**, na katerem sta sodelovala podžupan **prof. Janez Koželj** in načelnik Oddelka za urejanje prostora **mag. Miran Gajšek**.

● 30. novembra je načelnica Oddelka za varstvo okolja **Alenka Loose** v imenu podžupana **Janija Möderndorferja** v Parku Zvezda pozdravila na dogodku za **trajnostni razvoj prometa** s prikazom varčne, varne in okolju prijazne mobilnosti. Ob 26-letnici letalske nesreče na Korziki so predstavniki Mestne občine Ljubljana ● 1. decembra položili venec na Žalah. Tega dne se je župan udeležil tradicionalnega **božičnega semnja na Waldorfski šoli** v Ljubljani, mestna svetnica dr. **Marta Bon** je odprla **16. mednarodni plavalni miting Miklavž 2007** in izročila medalje za prvo disciplino tekmovalnega sporeda, podžupan **Jani Möderndorfer** pa se je udeležil **2. filmskega festivala gluhih in naglušnih ustvarjalcev** v Gledališču za otroke in mlade.

● 3. decembra, na Prešernov rojstni dan, je župan nagovoril meščanke in meščane na prireditvi **Prižgimo luč, ljudje**, ki s prižigom praznične okrasitve vsako leto odpre praznični december v prestolnici. V Jakopičevem razstavišču je tega dne načelnik Oddelka za urejanje prostora **mag. Miran Gajšek** odprl razstavo ob **100-letnici rojstva arhitekta Edvarda Ravnikarja**, načelnik Oddelka za kulturo **dr. Uroš Grilc** pa sprejel udeležence strokovnega posveta **Ljubljana – mesto medkulturnega dialoga** v Mestni hiši.

● 4. decembra se je župan **Zoran Jankovič** na povabilo predsednice Sveta ČS Dravljice **Irene Kuntarič Hribar** pogovarjal z meščankami in meščani v Domu starejših občanov Šiška, v Prirodoslovnem muzeju pa kot pokrovitelj nagovoril **nagrajence trenda**, slovenske nagrade za modno in vizualno oblikovanje.

Ob **20-letnici mladinske raziskovalne**

Foto: Nada Žgank

Vodstvo Mestne občine Ljubljana se je 24. januarja delovno srečalo z vodstvom Znanstvenoraziskovalnega centra SAZU. Dogovorili so se za še intenzivnejše strokovno sodelovanje uprave s Centrom, katerega raziskovalci so že doslej prispevali vrsto raziskav, ki jih uprava potrebuje za strokovno pripravo svojih dokumentov.

dejavnosti je župan najzaslužnejšim članom Komisije za mladinsko raziskovalno dejavnost, najzaslužnejšim mentorjem, koordinatorjem in recenzentom ● 5. decembra v Mestni hiši izročil priznanja za njihovo delo. Tega dne je župan obiskal tudi varovance Centra za usposabljanje, delo in varstvo Dolfke Boštjančič, zvečer pa skupaj z Miklavžem nagovoril zbrane obiskovalce pred Mestno hišo in se na Univerzi v Ljubljani udeležil slovesne podelitve prejemnikov **študentskih Prešernovih nagrad in listin**.

● 6. decembra je župan v Mestni hiši podelil **odlikovanja 65 pripadnikom ljubljanske veteranske organizacije**, ki jih je minister za obrambo odlikoval za zasluge pri opravljanju nalog v projektu Manevske strukture Narodne zaščite; ta se je leta 1990 oblikovala po razorožitvi Teritorialne obrambe RS.

Na pobudo predsednice društva Zeleni prstan **Nuše Kerševan** je v okviru priprav na predsedovanje nekdanji veleposlanik Evropske komisije **Ervan Fouéré** ● 6. decembra na Poti spominov in tovarištva v Parku prijateljstva, pri nekdanjem bunkerju za Biotehniško fakulteto, posadil svoje drevo; posaditve se je udeležil tudi župan.

● 7. decembra sta župan **Zoran Jankovič** in dekan Fakultete za upravo **dr. Srečko Devjak** v Mestni hiši podpisala sporazum o sodelovanju med ustanovama. ● 8. decembra je župan nagovoril sodelujoče v akciji revije Element **Uresničujmo enake možnosti**, v kateri so študentje v invalidskih vozičkih preverjali dostopnost invalidov do klubov in lokalov v središču mesta.

● 10. decembra je župan kot pokrovitelj nagovoril obiskovalce plesne predstave **Otroci s postaje ZOO** v koreografiji **Mojce Horvat**, ki jo je organiziral Center za zdravljenje odvisnih od prepovedanih drog. ● 11. decembra pa pozdravil na gala sprejemu za imetnike črnih kartic Diners, na katerem so z licitacijo zbrali sredstva za **Krizni center za ženske, žrtve nasilja**, ki deluje v okviru Ženske svetovalnice. ● 12. decembra je župan v Hribarjevi sobi sprejel učenca **Roka Vrečarja Švajgerja** iz OŠ Toneta Čufarja, ki si je obisk prislužil s pridnim učenjem in lepim vedenjem, v

Delovno srečanje vodstva Mestne občine Ljubljana z vodstvom ZRC SAZU

Župan **Zoran Jankovič** in njegovo strokovni sodelavci, podžupan **Aleš Čerin**, podžupan **prof. Janez Koželj**, mestna svetnika **dr. Milena Mileva Blažič** in **Mitja Meršol**, direktor **Vasja Butina** in načelnik Oddelka za kulturo **dr. Uroš Grilc**, so se 24. januarja na Znanstvenoraziskovalnem centru Slovenske akademije znanosti in umetnosti srečali na delovnem pogovoru z direktorjem Centra **dr. Otom Lutharjem** in predstavniki 17 inštitutov in petih sekcij. Mestna uprava namreč za svoje delovanje na posamičnih strokovnih področjih potrebuje znanstvene izsledke, pridobljene s pogosto zelo zahtevnimi raziskavami na terenu (če omenimo npr. samo odlagališča odpadkov na vodovarstvenih območjih), na podlagi katerih pripravljata strateške usmeritve posameznih področij, odloke in drugo delovno gradivo. To še posebej velja v času, ko mesto po dvajsetih letih pripravljata strategijo prostorskega razvoja, ki zahteva poglobljeno interdisciplinarno delo na številnih področjih urejanja življenja v mestu. Nekateri raziskovalci inštituta so bili že doslej dobri sodelavci mestnih strokovnih služb, z uvedbo nove mestne službe za razvojne projekte in kandidiranjem Ljubljane za naslov univerzitetnega mesta pa želi uprava to sodelovanje še poglobliti. Predstavniki posamičnih inštitutov so na srečanju predlagali konkretne teme raziskovalnih nalog, ki se nanašajo na strokovne potrebe Ljubljane, za proračune prihodnjih let pa je predvidenega tudi več denarja za raziskave, zato sta obe strani mnenja, da je srečanje začetek še bolj intenzivnega sodelovanja kot doslej.

Zbornični dvorani Univerze pa skupaj z rektorico **prof. dr. Andrejo Kocijančič** podelil nagrade zmagovalcem **tekmovanja za najboljšo poslovno idejo 2007**; podelitev je organiziral Ljubljanski univerzitetni inkubator, denarne nagrade pa prispeva Mestna občina Ljubljana. Tega dne je župan na Gradu sprejel tudi predstavnike medijev.

Delovni utrip Mestne hiše

Foto: zasebni arhiv zlatoporočencev

21. julija lani je obred zlate poroke zakoncev Mire in Leopolda Jezovška v Mestni hiši opravil župan Zoran Janković.

Dve zlati poroki v Mestni hiši

● 21. julija lani je župan **Zoran Janković** opravil obred zlate poroke **Mire in Leopolda Jezovška**. Zlatoporočenec se je rodil v sedanji Zelenci dvorani, ki je bila tedaj stanovanje, danes pa župan v njej sprejema visoke goste in izjemoma opravlja poročne obrede, pred petdesetimi leti pa sta se zakonca, ki pravljичno srečno živita skupaj že petdeset let in imata poleg dveh sinov in snah tudi štiri vnuke, tukaj tudi poročila.

● 1. decembra lani je župan **Zoran Janković** opravil obred zlate poroke znamenitega vsestranskega glasbenika in glasbenega urednika, avtorja besedil popevk in strokovnega publicista **Aleksandra Skaleta** in njegove soproge **Saške Skale**, tajnice Zveze za varstvo okolja Slovenije in tajnice hortikulture organizacije Slovenije. Zlatoporočenca sta s seboj pripeljala v Dobro vilo oblečeno vnučko Hano, ki je županu zaželela, da bi mu vlada vrnila protiustavno odvzeti denar.

Foto: zasebni arhiv zlatoporočencev

1. decembra sta postala zlatoporočenca tudi Saška in Aleksander Skale; obred je v Mestni hiši opravil župan Zoran Janković.

Javna razprava Tržnice ne damo

9. januarja je bila v dvorani Svetovnega slovenskega kongresa na pobudo civilne iniciative *Tržnice ne damo* okrogla miza o gradnji garažne hiše pod Tržnico, na katero je bil povabljen tudi župan **Zoran Janković** s sodelavci: podžupanoma **prof. Janezom Koželjem** in **Janijem Möderndorferjem**, načelnikom Oddelka za urejanje prostora **mag. Miranom Gajškom**, vodjem Službe za lokalno samoupravo **Vojkom Grünfeldom** in direktorjem Ljubljanskih Tržnic **Aleksandrom Ravnikarjem**.

Uvodničarji akademik **Stanko Kristl**, arhitekt **Janko Rožič**, etnolog in umetnostni zgodovinar **Damijan Ovsec**, arhitekt **prof. Fedja Košir** in arhitekt **prof. Janez Suhadolc** so se zavzeli, da Tržnica ostane v sedanjem stanju, garaža pa bi bila po njihovem mnenju sprejemljiva le pod Ljubljanskim gradom. Podžupan **prof. Koželj** je uvodničarjem in drugim razpravljavcem, ki so v ekspozejih večinoma odpirali predvsem druge teme (poglobitev železnice, Kolizej, garaže pod Kongresnim trgom, prometne rešitve, Tivoli, vrbe na obrežju Ljubljani, problem majhnih trgovin v središču) in v skoraj treh urah komaj 15 minut namenili Tržnici, pojasnil, da si je mesto v zvezi s Tržnico zadalo 8 ciljev: nadaljevati preново območja tržnic, v okviru katere so že bile obnovljeni Mahrova hiša, Peglezen, Šentjakobsko gledališče, Tromostovje, Zmajski most, zaključiti prostor trga z dozidavo slepe fasade Mahrove hiše, odpraviti pločevino s trgov in ulic v starem mestnem jedru (Ciril Metodov trg, Stritarjeva ulica, Krekov trg), z gradnjo garažne hiše pod Tržnico zagotoviti parkirna mesta za kupce, prodajalce in obiskovalce Gradu, ohraniti konkurenčnost Tržnice v odnosu do primestnih nakupovalnih središč, preseliti galanterijo s trga z živili, ki zdaj v ponudbi zavzema le tretjino prostora, na drugo lokacijo, deloma tudi na novi Mesarski most, zagotoviti tehnične in druge servisne prostore, ki jih potrebuje moderna tržnica, ter odkriti in prezentirati arheološke ostaline. – Razprave se je poleg predstavnikov Mestne uprave in novinarjev udeležilo 22 pobudnikov in predstavnikov zainteresirane javnosti, ki so ob koncu županu zagotovili, da bodo pri svoji pobudi vztrajali. Župan jim je obljubil, da bo uprava ponovno preverila geološko in cenovno ustreznost gradnje garaže pod Tržnico v primerjavi z garažo po Gradom.

● 13. decembra je župan v Mestni hiši pozdravil udeležence sestanka *Delovne skupine notranjih revizorjev* občin Slovenije in na sprejemu športnim delavcem in športnikom podelil nagrade in priznanja najzaslužnejšim; podelitev je organizirala *Športna zveza Ljubljana*. Tega dne je podžupanja **Jadranka Dakić** pozdravila na slovesni *otvoritvi nove agencije Banke Koper* v prostorih Tehnološkega parka Brdo, kjer je komitentom na voljo celotna ponudba Banke Koper. ● 14. decembra je župan pozdravil na sestanku *Upravnega odbora Slavističnega društva Slovenije*, zvečer pa nagovoril »veliko mestno družino« na novoletnem druženju zaposlenih v Mestni občini Ljubljana na Gospodarskem razstavišču. ● 15. decembra se je župan udeležil *božično-novoletnega turnirja Odbojarske šole Ljubljana* v športni dvorani gimnazije Šentvid.

Med ● 17. in 23. decembrom je župan obiskal številne vrtnice in osnovne šole. Društvo za razvoj skupnostnih programov za mlade in ČS Meste sta ● 19. decembra organizirala tradicionalni *sejem Velikanček* z obiskom dedka Mraza, ki se ga je udeležil tudi župan. Tega dne je bila v Mestni hiši okrogla miza projektne skupine *Občina po meri invalidov*, na kateri je uvodoma spregovoril župan **Zoran Janković**, ob zaključku pa podžupan **Jani Möderndorfer**. Popoldne je župan v Parku Zvezda pozdravil otroke ljubljanskih osnovnih šol, ki so izdelali okraske za park, zvečer pa v Skalni dvorani na Ljubljanskem gradu priredil *novoletni sprejem v počastitev dneva samostojnosti Slovenije*. ● 20. decembra je župan pozdravil na predstavitvi projekta *Portal kolesarskih in pešpoti regije*, ki ga je pripravila Regionalna razvojna agencija Ljubljanske urbane regije in je namenjen najširšemu krogu uporabnikov z namenom, da spodbudi alternativne oblike mobilnosti. Na Prešernovem trgu je župan tega dne skupaj s predstavniki Policijske uprave Ljubljana delil brošure *Petarda je nevarna*, nadarjenim dijakom in študentom izročil *mestne štipendije* v Mestni hiši in se udeležil prireditve *Športnik leta 2007* v Cankarjevem domu. Podžupan **Aleš Čerin** se je tega dne udeležil

sprejema ob dnevu ustavnosti na Ustavnem sodišču.

● 21. decembra je bila pred Mestno hišo tradicionalna slovesnost ob **407. obletnici požiga protestantskih knjig**, na kateri je pozdravil podžupan **Jani Möderndorfer**.

● 26. decembra je župan kot pokrovitelj pozdravil na *slavnostnem koncertu štipendistov Mestne občine Ljubljana*. ● 31. decembra pa se je udeležil uvoda v *silvestrovanje brezdomcev* in nagovoril številne silvestrovalce na Prešernovem trgu, ki so skupaj z njim odštevali zadnjih 15 sekund starega leta.

● 8. januarja se je župan udeležil *otvornosti slovesnosti evropskega leta medkulturnega dialoga* v Cankarjevem domu. V okviru mednarodne konference *Medkulturni dialog* je bila tega dne na Gradu slovesnost ob podpisu deklaracije o medkulturnem dialogu umetniških festivalov *Festivali pospešujejo medkulturni dialog*, na kateri je udeležence nagovoril župan. ● 13. januarja se je župan udeležil 51. spominske prireditve *Po stezah partizanske Jelovice – Dražgoše 2008*, posvečene 66. obletnici dražgoške bitke.

● 11. januarja je župan podelil diplome najboljšim študentom visokošolskega programa *Mednarodno poslovanje in organizacija*, ki ga izvaja Zavod Izobraževalni razvojni center po programu nottinghamske univerze; diplomanti tega programa imajo enake možnosti in pravice, kot če bi študirali v Nottinghamu.

● 17. januarja je bil župan s podžupanom in direktorjem Mestne uprave na delovnem obisku pri predsednika republike **dr. Danilu Türku**; tega dne je pozdravil tudi podjetnike na *dobrodelnem marketinškem predavanju* v Hali Tivoli in sprejel kandidatke za *Slovenko leta*.

● 19. januarja se je župan udeležil *tekmovanja ljubljanskih osnovnošolcev v igri med dvema ognjema* v dvorani vojašnice Franc Rozman Stane, zvečer pa *velikega dobrodelnega Lions plesa* v Cankarjevem domu. ● 22. januarja je župan odprl razstavo Mostovi dekana Fakultete za arhitekturo **prof. mag. Petra Gabrijelčiča** v Cankarjevem domu. ● 24. januarja pa slavnostno nagovoril dijake gimnazije Jožeta Plečnika, ki vsako leto na mojstrov rojstni dan pripravijo kulturno prireditev *Srečanja*, ter pozdravil udeležence **18. Mestnega otroškega**

parlamenta v Veliki sejni dvorani Mestne hiše. Na Gospodarskem razstavišču je tega dne odprl sejem **Turizem in prosti čas**.

Mestne pridobitve

● 22. novembra je podžupan **Aleš Čerin** na Vojkovi cesti 73 odprl **bežigrjski četrti mladinski center**, ki je za tistim v Zalogu že drugi v Ljubljani. Center je odprt od ponedeljka do petka med 14. in 20. uro. Župan **Zoran Jankovič** in podžupan **prof. Janez Koželj** sta tega dne odprla **prenovljeni Plečnikov podhod** v parku Zvezda. Najzahtevnejša je bila hidroizolacija stropa, ki je pred obnovo zamakal. Vrednost naložbe na Slovenski cesti je bila 125.000 evrov, v podhodu pa 420.000 evrov.

● 22. novembra je bila tudi **prenovljena Wolfova ulica** prvič odprta za enosmerno dostavo iz Šubičeve ulice proti Tromostovju med 6. in 9.30 uro za vozila s težo največ 3,5 tone. Odtlej je po **novi cestnoprometni ureditvi** vožnja omejena tudi mimo Plečnikovih arkad, kjer je v istem času dovoljena dostava samo za potrebe tržnice. Po tem času je dostop do parkirišč na Adamič Lundoem nabrežju in Ciril Metodovem trgu omogočen zgolj osebnim vozilom do zaposlitve parkirnih mest, ki jih označuje svetlobni znak ob vstopu na parkirišče. Za intervencijska vozila pa je dostop zagotovljen 24 ur dnevno. Lastniki vozil, ki želijo v času dostave po Wolfovi dostopati do mestnega središča, morajo podati vlogo za pridobitev dovolilnice na Oddelek za gospodarske dejavnosti in promet, Trg mladinskih delovnih brigad 7.

● 26. novembra se je župan udeležil otvoritve novega **vrta Mali svet** na Matjaževi 4; v njem sta zaposleni sta dve vzgojiteljici in ravnateljica, začel pa je z varstvom in vzgojo šestih otrok.

● 28. novembra je Knjižnica Otona Župančiča pred Mestno hišo predstavila nov **bibliobus**, dolg 11 metrov širok 2,5 metra in visok 3,2 metra, opremljen z dvigalom za invalide, sprejme pa lahko 6 tisoč enot knjižnega gradiva. To je pomanjšana splošna knjižnica, ki potuje v bolj oddaljene kraje primestja Ljubljane v 8 občinah osrednjeslovenske regije. Pridobitev je pozdravil tudi župan. ● 29. novembra je župan odprl nove prostore **dnevnega centra za uživalke in uživalce mamil** na Petkovškovem nabrežju 29, ki ga vodi **Društvo Stigma**, ustanovljeno leta 1991, prostori pa so v lasti Mestne občine. Center je odprt vsak delavnik med 9. in 15. uro.

● 2. decembra je župan odprl **prizidek k športni dvorani v Zalogu**, dokončani do II. gradbene faze, ● 4. decembra pa **novi del Barjanske ceste z mostom čez Gradaščico**, v Šiški pa slavnostno odprl **prenovljeni Mercatorjev center**, ki je eno največjih nakupovalnih središč v regiji. Naložba je veljala 30 milijonov evrov. ● 5. decembra je župan odkril veliko skulpturo **Vedro jutro** hrvaškega kiparja **Joakima Gregova** na trgu trgovskega centra BTC. ● 7. decembra je župan pozdravil na otvoritvi **Tehnološkega parka Ljubljana Brdo**. Od ● 13. decembra do konca leta je **Zavod za turizem Ljubljana** z izvajalcem podjetjem **Tisa** urejal **Trnovski pristan**. Nadomestili so 17 vrb in posadili še 4 dodatne, ker so bile stare sprehajalcom nevarne. 21 novih vrb v velikosti 5 metrov in z obsegom debela 35 centimetrov je Zavod veljalo dobrih 39.000 evrov.

V naslednji fazi bodo na novo zatravili brežine, utrdili in preplastili pešceve površine, diskretno osvetlili stopnice ter namestili nove klopi in koše za smeti. Za obnovo Trnovskega pristani je Zavod pridobil vsa potrebna kulturno- in naravovarstvena soglasja.

● 24. decembra je župan **Zoran Jankovič** predal namenu razgledno ložo ob Ljubljani na Petkovškovem nabrežju ob izteku ulice Za Čreslom, ki je tudi nov prireditveni prostor v mestu. Loža je urejena na nekdanji gasilski ploščadi; Zavod za turizem je idejno zasnovano, delo arhitektke **Brede Bizjak**, izbral na natečaju. Loža je montažna in omogoča dostop ob reko in počitek ob njej, v nujnih primerih pa jo bodo uporabili tudi gasilci. Naložba je veljala 79.550 evrov.

● 15. januarja je župan v atriju Mestne hiše odprl **novinarsko središče Sonček** za čas predsedovanja Slovenije Svetu Evropske unije, iz katerega lahko tuji novinarji poročajo v svoje države svoje vtise o našem glavnem mestu in Sloveniji.

● 23. januarja je župan odprl **stalno postavitev zbirke Otona Župančiča**, častnega meščana Ljubljane, v knjižnici, ki nosi njegovo ime; spominska zbirka bo odslej stalna razstava Mestnega muzeja v knjižnici Otona Župančiča; projekt je v celoti financirala Mestna občina Ljubljana, otvoritve pa so se udeležili Župančičeva vnukinja, župančičeslovec **prof. dr. Joža Mahnič**, predsednik Slovenske akademije **akademik dr. Boštjan Žekš**, častni meščan Ljubljane pesnik **akademik Tone Pavček**, **akademik prof. dr. Matjaž Kmecl**, pesnik **akademik Ciril Zlobec**, Župančičeva nagrajenka **Alenka Gerlovič** in številni drugi ugledni častilci Župančičeve poezije.

Izbrane razstave v Mestni hiši, galeriji Kresija in Mestnem muzeju

● 7. novembra 2007 je bila v Osrednjem atriju Mestne hiše razstava **Nastajanje nove urbane celote BTC CITY-ja**, ki sta jo odprla župan **Zoran Jankovič** in predsednik uprave BTC **Jože Mermal**; slednji se je županu posebej zahvalil »za prizadevanja strokovnih služb MOL v postopku spreminjanja prostorskih aktov« in za županovo gostoljubje na elitnem mestnem razstavišču. Razstavljene so bile inovativne in kreativne arhitekturne rešitve povabljenih arhitekturnih birojev: Biroja 71, Ateljeja S, Eko Arta, AA kulture, Sadar Vuga arhitektov, PB Velenja in Arheja. ● 14. novembra je župan v Zgodovinskem atriju Mestne hiše odprl razstavo **Benke Pulko Obrazi Sveta**.

Podžupan **prof. Janez Koželj** je ● 15. novembra v galeriji Vžigalica Mestnega muzeja Ljubljana odprl razstavo **Formula Nova Ljubljana**, ki jo je pripravil studio Sadar in Vuga arhitekti. ● 20. novembra je župan **Zoran Jankovič** v Steklenem atriju Mestne hiše odprl 27. razstavo ekstempora **Podobe Ljubljane danes**. ● 26. novembra pa podžupan **Jani Möderndorfer** v galeriji Kresija razstavo kiparja **Jožeta Marinča**.

● 12. decembra je bila v Zgodovinskem atriju Mestne hiše razstava **Špica – novi mestni park**, ki jo je pripravila Fakulteta za arhitekturo Univerze v Ljubljani; odprl jo je župan.

Rezultati telefonske ankete o zadovoljstvu Ljubljančank in Ljubljančanov z delom župana

Rezultati telefonske ankete agencije Ninamedia so pokazali, da je z delom župana **Zorana Jankoviča** v prvem letu mandata zadovoljnih 86 odstotkov Ljubljančank in Ljubljančanov. Župan si je za preteklo leto izplačal polno plačo, nato pa 14 odstotkov plače (kolikor znaša razlika med vsemi vprašanimi in odstotkom zadovoljnih) namenil v dobrodelne namene.

Župan si je ob prevzemu županske funkcije 17. 11. 2006 dal zamrzniti svojo plačo z namenom, da bi uspešnost njegovega dela Ljubljančani in Ljubljančanke lahko ocenjevali sproti vsako leto, in ne šele ob koncu mandata.

Pred izvedbo telefonske ankete agencije Ninamedia, ki je potekala med 5. in 15. decembrom 2007, je tako župan napovedal, da si bo v primeru, če bo z njegovim delom zadovoljnih manj kot 63 odstotkov vprašanih, izplačal 50 odstotkov plače, če bo raven zadovoljnih med 63 in 80 odstotkov, si bo izplačal 75 odstotkov plače in če bo z njegovim delom zadovoljnih več kot 80 odstotkov vprašanih, polno plačo. Meja 63 odstotkov je bila postavljena glede na odstotek županovih volivcev na lanskoletnih lokalnih volitvah.

Rezultati telefonske ankete so pokazali, da je z delom župana zadovoljnih 86 odstotkov vprašanih, 12,6 odstotka je nezadovoljnih, 1,4 odstotka pa se jih ni opredelilo.

Župan Zoran Jankovič se ob prejetih rezultatih iskreno zahvaljuje Ljubljančankam in Ljubljančanom za zaupanje, hkrati pa poudarja, da je to velika odgovornost in obveznost za njegovo prihodnje delo ter za delovanje celotne ekipe Mestne občine Ljubljana, ki bo še naprej usmerjeno v dobrobit mesta ter njegovih prebivalcev in prebivalcev.

Letos je župan plačo ponovno zamrznil do decembra 2008, ko bo izvedena nova anketa o zadovoljstvu z njegovim delom. Kljub prejeti polni plači se je župan odločil, da bo 14 odstotkov plače namenil v dobrodelne namene. S svojim dejanjem želi župan k dobrodelnosti spodbuditi tudi prebivalke in prebivalce Mestne občine Ljubljana, da po svojih močeh pomagajo tistim, ki so pomoči najbolj potrebni.

● 9. januarja je načelnik Oddelka za kulturo **dr. Uroš Grilc** odprl razstavo del **7. podgrajskega likovnega tedna** v Steklenem atriju Mestne hiše, ● 10. januarja pa je župan odprl fotografsko razstavo Moderne galerije **Kot v ogledalu**.

Četrtni razgledi

Dosežki in delo v preteklem letu, I. del

Fotografije: Dunja Wedam

15. januarja je župan v Mestni hiši odprl novinarsko središče Sonček, ki v času predsedovanja Slovenije Svetu Evropske unije omogoča tujim novinarjem, da v svoje države sporočajo vtise iz Ljubljane in Slovenije.

Še do 5. februarja je v Slovenskem turistično informacijskem centru na Krekovem trgu 10 odprta razstava Čolnarčkova pot. Gre za etnološki program za otroke, ki obuja zgodovinsko dediščino čolnarkega ceha.

Na obrežju Ljubljance je dal Zavod za turizem v prvi fazi celovitega urejanja obrežja Ljubljance zasadi 21 novih vrh namesto prejšnjih sedemnajstih, ker so bile stare sprehajalcem nevarne.

Četrtna skupnost Center

Stvari, za katere prej ni bilo posluha, so zdaj izvedene v nekaj dneh

Meta Verbič

Svet Četrtna skupnosti Center (ČS Center) v novi sestavi si je najprej zadal nalogo, narediti Četrtno skupnost bolj prepoznavno. V zloženki, ki smo jo poslali vsem gospodinjstvom, smo predstavili našo organiziranost, probleme, s katerimi se soočamo člani Sveta ČS, in pozvali vse prebivalce k sodelovanju. Z odzivom smo lahko zadovoljni, saj se prebivalci redno oglašajo s svojimi predlogi in pobudami.

Žal pa je odziv pristojnih mestnih služb, ki jim predloge in pobude posredujemo, kljub nekaterim pozitivnim premikom še vedno prepočasen. Med pozitivne izkušnje lahko štejemo, da so se nekatere stvari, za katere prej sploh ni bilo posluha, zdaj uredile v nekaj dneh po našem obvestilu, kje in kaj je treba urediti: spravilo polomljenih vej v parkih in podrtega drevesa na Gradu, obrezovanje dreves na Poljanskem nasipu in v parku na Taboru, odstranitev trhljih vrh na Špici, popravilo polomljenih klopi na Slovenski cesti in košnja zanemarjenih zelenic na Trubarjevi in Rozmanovi ulici. Zato pa še vedno niso uresničene naloge iz prednostnega programa ČS Center, ki smo ga pripravili na zahtevo občine. Tako še ni tlakovana uhojena pot čez zelenico na zahodni strani Ambroževega trga in tudi obnova parkov na Ambroževem in Hrvaškem trgu je prišla samo do javnega razpisa za izvajalca.

Seveda pa je treba ob tem poudariti tudi mnoge pridobitve v centru mesta: prenova Plečnikovega podhoda in podhoda na Ajdovščini, prenova Prešernovega trga in Wolfove ulice, postavitve razgledne lože ob Ljubljanci, prenove fasad, začetek postavljanja potopnih zbiralnikov za smeti, prenavlja se tudi Poljanski nasip. Vse to je pohvale vredno z neko majčkeno napako.

V četrtni skupnosti, žal, o začetku večine teh posegov nismo bili pravočasno obveščeni in smo lahko svoje pripombe posredovali šele potem, ko so se dela že začela. Tudi zaporo mestnega središča podpiramo, ostaja pa problem stanovalcev, ki lahko do svojih domov pripeljejo le v času dostave. Prepričani smo, da še posebej otrok in starejših ne moremo enačiti z dostavo blaga.

Zato Mestni upravi predlagamo, da dialog okrepimo, prisluhnemo drug drugemu in najdemo kar najbolj primerne rešitve za domicilne prebivalce in razvoj Ljubljane. Drugi sklop našega delovanja pa je skrb za tiste, ki so naše pomoči potrebni. V sodelovanju z Društvom Nikoli sam smo ponovno izpeljali projekt *Počitniško varstvo* – letos za 33 otrok, ki bi morda sicer počitnice preživel kar na cesti. Nepretrgoma poteka projekt *Pomoč na domu*, ki je namenjen starejšim in bolnim. Prostovoljci omenjenega društva in študenti, ki obvezno prostovoljno delo opravljajo v okviru študijskega programa, so lani opravili kar 300 ur dela. V sodelovanju z Društvom upokojencev pa smo ob koncu leta poskrbeli tudi za skromno obdaritev najstarejših prebivalcev.

Vsakoletno praznovanje *Dneva ČS Center* je oktobra potekalo v znamenju povezovanja generacij in prepletanja različnih dejavnosti – od *Praznika mladih*, ki so se pomerili v različnih športnih zvrsteh in smo ga pripravili v sodelovanju s Športnim društvom Poljane, do prikaza dejavnosti najmlajših v šolah in vrtcih na druženju z meščankami in meščani v sodelovanju z Društvom Nikoli sam, ki smo ga poimenovali *Pozdrav jeseni*, in razstave ročnih del starejših meščank Tabora in Ledine v prostorih ČS Center. Na komemoraciji 11. oktobra pa smo se skupaj z županom Zoranom Jankovičem poklonili spomenu 24 talcev, ki jih je fašistični okupator ustrelil pred 65 leti. Z recitalom pesmi Karla Destovnika Kajuha so sodelovali dijaki Poljanske gimnazije, Partizanski pevski zbor, Orkester Slovenske policije in častni vod Slovenske vojske.

Četrtna skupnost Šiška

Premika se, prednostnih nalog pa je še cel kup

Vesna Kos Bleiweis

Nekaj deset prednostnih nalog je bilo zapisanih že pred začetkom sedanjega mandata sveta četrtna skupnosti Šiška. Če jih opredelimo po njihovi naravi, jih 80 odstotkov lahko označimo kot zahteve po ureditvi prometne in komunalne infrastrukture, preostali del pa sodi v odpravljanje lokalnih sramot, sanacijo obstoječega stanja naravovarstveno ali kako drugače zaščiteneh površin, pripombe na obsežnejše pozidave ter urejanje zapletov v zvezi z inkriminiranimi nakupi zemljišč v Litoostrojskem naselju. Svet četrtna skupnosti si je glede vseh prednostnih nalog prizadeval pridobiti stališča pristojnih oddelkov Mestne občine Ljubljana. Zadnji pregled njihovih odgovorov (stanje na dan 30. septembra letos) kaže, da se nekaj prednostnih nalog približuje realizaciji. Med njimi je zanesljivo dokončna ureditev problema nove šišenske knjižnice na Trgu komandanta Staneta, možnost nove lekarne in ureditev varovanih stanovanj na isti lokaciji. To so hkrati tudi prva varovana stanovanja v četrtni skupnosti Šiška. Koseškemu bajerju se obetajo boljši časi, kar zagotavlja pravnomočno gradbeno dovoljenje in umestitev ureditve v proračun MOL 2008 (vir: osnutek proračuna 2008). Tudi v novembru 2007 začetek načrtovanih posegov v Kinu Šiška napovedujejo nov, kulturni namenjen objekt. Kdo bo odstranil ostanke stare smučarske skakalnice na Šišenskem hribu? Ne ve se, naj pa postane razgledna točka, pravijo pristojni za šport v MOL. Podrtija na Drenikovem vrhu in podrtija pod Halo Tivoli – ne samo dve šišenski, temveč kar ljubljanski sramoti, bosta stali toliko časa, dokler glede prve dokončna rešitev ne bo celo razlastitveni postopek, za drugo pa pravnomočna sodba glede solastništva.

Po zatrevanju mestnih oblasti je v teku tudi reševanje zemljiške problematike v Litoostrojskem

Sedem gabrov je dobila tudi povsem prenovljena Wolfova ulica, ki pred tem ni imela zelenih pljuč. Ker je zaprta za promet, je postala priljubljeno mestno sprehajališče.

Prenovljeni Prešernov trg z zaprtim prometom je s preureditvijo postal še bolj priljubljen mestni prostor in je posebej privlačen tudi ponoči, ko ga na obodu kroga osvetljujejo talne lučke.

Urejanje zaključka Wolfove ulice sredi novembra lani.

naselju. Morda še kje drugje – saj naj bi na področje urejanja zemljiškoknjižnih zadev svet četrtne skupnosti koreniteje posegel prek novega svetnika Mihe Jazbinška, ki je v svetu nadomestil vrnjeni mandat dosedanje predstavnice stranke zelenih.

Cela vrsta šišenskih prometnih zagat se rešuje v okviru novega prostorskega načrta MOL in v študijskih rešitvah za posamezne predele četrtne skupnosti (npr. Stara Šiška). Tudi gradnja parkirne hiše v Kosezah v neposredni bližini tržnice je stvar prihodnosti – načrt parcelacije je v rokah Geodetske uprave, čaka se na izdajo ustreznega pravnega akta.

Črnih odlagališč v Šiški najdemo na vseh koncih. Od Šišenskega hriba, Rožnika, v gozdovih okrog Koseškega bajerja, ob gorenjski železnici, za litostrojskimi vrtički ... Čistilne akcije, ki jih je bilo v četrtni skupnosti kar nekaj, zaležejo le kratak čas.

Četrtna skupnost Šiška je med ljubljanskimi največja tako po številu prebivalcev kot po prostorski razsežnosti. Združuje značilnosti nekdanjega predmestja, vaških naselij in urbanih, včasih tudi razmeroma kaotičnih pozidav. Zato ni čudno, da se svet četrtne skupnosti najbolj posveča opozarjanju in pritiskom na ureditev uvodoma navedene večinske problematike.

Manj časa ji tako ostaja za dejavnosti, v katerih se četrtna skupnost pojavlja kot neposredna nosilka. S finančnimi sredstvi je četrtna skupnost podprla tradicionalne prireditve, kot so *Komarjeva nedelja*, praznovanje 8. marca, novoletno srečanje upokoencev, spodbudila pa je tudi nekaj športne dejavnosti. *Dan četrtne skupnosti* je na stadionu Ljubljane izzvenel v praznik otroškega nogometa: čez dvesto otrokom je bilo okroglo usnje najpomembnejša stvar na svetu. Prireditev je odlično uspela. Z otroki je brcal celo župan Zoran Janković.

Kaže, da bo vse bolj aktivno odzivanje pristojnih mestnih služb na probleme, ki jih sprožamo v četrtni skupnosti, postopno odpravilo neupravičeno dolgo čakanje na odgovore, dolge spiske prednostnih nalog naše četrtne skupnosti in predvsem prispevalo k večjemu zadovoljstvu prebivalcev četrtne skupnosti. Morda so

spremembe odloka o financiranju četrtnih skupnosti in pristojnosti četrtne skupnosti na področju manjših, čeprav zaenkrat še bolj ali manj otipljivih »olepševalnih del« pravi korak v to smer. Pa o tem ob letu. Ko bomo imeli prve izkušnje.

Četrtna skupnost Črnuče

Prvo leto novega mandata

Jože Osterman

Kar nekaj članov prejšnjega sveta ob koncu mandata ni več želelo vnovič kandidirati, saj so menili, da je svet naredil premalo in da se zato ne gredo več. Kot vzrok so navajali bodisi premajhno aktivnost sveta bodisi premajhne pristojnosti, ki jih imajo četrtni sveti. Ta njihova resignacija pa ni imela zgolj slabih strani, kajti novi svet se je tako še prej zavedel, da bo moral hitro in učinkovito prijeti za delo.

Veliko breme začetka je bilo nekaj neurejenih prostorskih vprašanj, ki so se kot jara kača vlekla že nekaj let. Največje razočaranje sveta je bilo, da je v začetku leta dokončno izgubil bitko za ohranitev nepozidanega savskega brega, kar pa ob ravnodušnosti prejšnjega mestnega vodstva in ob aktivnem podpiranju agresivnega investitorja s strani pristojnega ministrstva ni bilo nepričakovano. Z velikim veseljem je po drugi strani svet sprejel povsem nov, aktiven odnos novega županstva do saniranja območja Jarškega proda, na katerega je kot poveljavno sramoto opozarjal vse od leta 2001. Tudi projekt gradnje doma za starejše občane v Črnučah je letos dobil nov pospešek, tako da je ta, lani navidez že izgubljeni projekt postal zelo mogoč. Medijsko precej izpostavljeno vprašanje vrtičkov v Črnučah se za zdaj odvija v skladu s težnjo četrti, da se vrtički uredijo, obseg površin zmanjša, ne pa povsem odpravi, vendar bo razprava o tem končana šele s sprejetjem novega prostorskega načrta. Res, te nove možnosti in veliko večja odzivnost županstva so svetnikom

nedvomno vlili veliko energije za delo. Poleg tega je četrt kljub nekoliko počasnejši izvedbi od zaželeno dobila nekaj zelo konkretnih stvari: zeleno brežino nad črnuškim kolodvorom, obnovljen most čez železnico na Zasavski cesti, varen pločnik med Podgorico in Dragomljem za šentjakobske šolarje, razvilo se je konstruktivno razmerje med četrtjo in dvema okoljsko nekoliko bolj problematičnima obratoma – betonarno in tovarno asfalta, ki si iskreno prizadevata za boljše sožitje z okoljem. Ker smo ob tem solidno izvedli tudi obe naši tradicionalni družabni prireditvi – *Črnuško pomlad* in glasbeni festival *Črnuški september*, kjer smo najbolj obžalovali le dejstvo, da je publike še vedno manj od naših načrtov, izdali dve številki glasila in ažurno vzdrževali spletno stran ter uspeli pri svojih zahtevah glede upravljanja kulturnega doma, ki bo v kratkem dobilo povsem nova razmerja, smo z letom vsekakor zadovoljni

Četrtna skupnost Polje

Minulo leto v Četrtni skupnosti Polje

Helena Vovk Šribar in dr. Bogdan Podobnik

Kako smo se družili

Menimo, da je delovanje Sveta četrtne skupnosti soodvisno od vključevanja krajanov, predvsem od dejavnega in konstruktivnega, prav družbeno pa je eden od najboljših načinov, da se porodijo in začnejo uresničevati nove ideje. Tako smo za začetek organizirali pustovanje za otroke in starše v Športni dvorani v Kašlju. Pripravili smo pester in zanimiv program z animacijo in glasbo, tekmovanji in številnimi nagradami. Udeležba je bila glede na čas in naše (ne)finančne možnosti februarja zelo zadovoljiva.

Evropski dan sosedov konec maja so popestrile panoramske vožnje z vlakcem skozi četrtno skupnost, dopoldne organizirano za šole in vrtnice, popoldan po napovedani progi za krajane. Da je bilo vse zanimivejše, sta poskrbela dež

Četrtni razgledi

Foto: arhiv ČS Center

Lanska razstava ročnih del starejših meščank Tabora in Ledine v prostorih sedeža Četrtna skupnosti Center.

Foto: arhiv DCA

Nad vse uspešni in priljubljeni Dnevni center aktivnosti za starejše je pred novim letom v prostorih na Povšetovi pripravil medgeneracijski novoletni ples.

Foto: arhiv DCA

Po novoletnem plesu je starejša generacija takole gostila mlajšo.

in počena guma, pa se nismo dali in izpeljali v vsestransko zadovoljstvo stvar do konca; za dve skupini šolarjev smo celo podaljšali praznične vožnje v naslednji dan. Posebna pohvala velja posameznim krajanom in krajkankam, ki so organizirali svoja srečanja in dogodke s sosedi, kar je tudi pravi smisel tega praznika. S tem so nas prepričali, da je akcija za najosrednja naslednje leto še kako utemeljena.

Drugi konec tedna v septembru je bil postavljen temelj *dnevom četrtna skupnosti Polje*. Pripravili smo ga v sodelovanju s šestindvajsetimi društvi, ki so se predstavila na sebi lastne izvirne načine, vse skupaj povezali z zabavnimi predstavami, pestrim kulturnim, športnim in drugače aktivnim programom in dva prijetna dneva, kjer so nastale številne nove ideje in nove povezave med društvi, sta bila za nami. Naslednje leto bo zagotovo še več sodelujočih in več uresničenih zanimivih idej! 6. decembra smo v Športni dvorani v Kašlju skupaj z vrtci in šolami priredili *Miklavžev bazar*. Otroci so prodajali svoje voščilnice, Svet četrtna skupnosti pa je pripravil zanimiv praznični program za vse udeležence.

Kaj vse je Svet postoril na področju urbanizma, urejanja prostora, varstva okolja, komunalnih zadev in prometa v obdobju od oktobra 2006 do oktobra 2007

Oblikovali smo seznam 16 prednostnih nalog Četrtna skupnosti Polje. Nastal je na podlagi preteklih in sprotih pobud občanov, članov Sveta ČS in s prenosom neuresničenih prednostnih nalog iz obdobja prvega in drugega mandata Sveta ČS Polje (2001-2006). Seznam je bil posredovan v začetku leta 2007 ustreznim organom uprave, da se z njim seznanijo in ustrezno ukrepajo. Glede na odgovore, ki smo jih prejeli s strani uprave 30. septembra 2007, smo na 9. seji Sveta ČS 17. oktobra ugotovili, da doslej ni bilo realizacij, prav tako pa za Svet ČS Polje niso sprejemljivi prejeti odgovori.

Oblikovali smo tudi seznam pobud krajanov ČS Polje. Komisija za tako imenovana »komunalna« vprašanja pri Svetu ČS Polje in sam Svet sta v obravnavanem obdobju poleg prednostnih nalog obravnavala tudi vrsto pobud občanov, ki

niso uvrščene kot prednostne, torej kot pobude manjše tehnične in stroškovne zahtevnosti, ki pa so, seveda, za življenje v četrtni skupnosti enako pomembne, še posebej, ker obravnavajo anomalije iz preteklosti, in tiste, ki jih sproti prinaša čas. Seznam takih pobud in nalog obsega (po stanju oktobra 2007) več kot 30 projektov. S pobudami je Svet sproti seznanjal ustrezne organe in službe Mestne uprave. Ustreznih odgovorov ali sploh ni bilo ali pa so nezadovoljivi (prelaganje odgovornosti in pristojnosti, izmikanje jasnim odgovorom ipd.).

Nekaj teh pobud namerava Svet vključiti v programe specifičnih nalog ČS Polje in v plan manjših del v letih 2008 in 2009, ki jih bo izvajala četrtna skupnost v skladu z novim *Odlokom o financiranju četrtnih skupnosti Mestne občine Ljubljana* (iz oktobra 2007).

Sodelujemo pri pripravi Strateškega prostorskega načrta Mestne občine Ljubljana s partnerji na področju komunale in z drugimi podobnimi sogovorniki

Svet četrtna skupnosti je na svojih sejah gostil načrtovalca Strateškega prostorskega načrta Mestne občine Ljubljana na področju ČS Polje in se seznanil z ugotovitvami in vizijami tega dokumenta. Konkretnije informacije pričakuje Svet od predvidenega operativnega načrta, ki je predviden za javno razpravo aprila 2008. Šele tu je pričakovati bolj zavzeto udeležbo tako četrtnih svetnikov kot tudi krajanov. Svet je gostil kompetentna predstavnika Javnega podjetja VO-KA. Na sestankih smo ugotovili pomanjkljivo opremljenost na področjih, ki jih pokriva VO-KA v ČS Polje, in se seznanili s problemi Centralne čistilne naprave, ki obratuje na območju naše četrtna skupnosti. Svet je 17. oktobra sprejel tudi pogojno odklonilni sklep k Osnutku odloka o občinskem prostorskem načrtu za zadrževalni kanal meteorne vode Fužine-Zalog za mesto Ljubljana vse dotlej, dokler ni zagotovljena popolna vodovodna in (sanitarna) kanalizacijska mreža na področju ČS Polje in dokler niso strokovno obdelane možne alternativne poteka tega kanala na področju ČS Polje.

V Zalogu bi se radi rešili dolgoletnega smrada

Zaradi večletnega ponavljajočega se problema, ki pesti krajanje Zaloga, smo na predlog zunanjega strokovnega sodelavca najprej prijavili morebitne kršitve ustreznim inšpekcijskim službam, katerih odgovor je zanikal, da bi šlo za kršitve zakona o varovanju okolja, ustrezen neodvisni inštitut iz Maribora pa nam je po ogledu in predstavitvi problematike predstavil možno strokovno rešitev. Gre za večmesečno merjenje emisij smrada s tako imenovanimi »vonjalci«, celoten projekt pa je ne le dolgotrajen, ampak je tudi zelo drag, saj znaša blizu 60 tisoč evrov. Svet je bil mnenja, da sta obe poti poučni in veliko povesta, vendar sta neustrezni, zato pripravljamo nove načine, s katerimi bi prepričali povzročitelje nevzdržnega stanja, da bi nam vendarle prisluhnili.

Četrtna skupnost Rožnik

Velike pridobitve

Milan Simčič

Tehnološki park in z njim povezane zadrege

V preteklem letu se je v naši četrtni skupnosti največ razprav odvijalo okoli proračuna, izgradnje Tehnološkega parka Ljubljana Brdo in prometne ureditve. Tehnološki park je zagotovo največja naložba na našem območju. Poleg samih zgradb, namenjenih poslovnim rabi, je v prvem sklopu zgrajenih tudi dobrih sto stanovanjskih enot. Svet četrtna skupnosti je opozarjal in še vedno opozarja na povečan promet na povezovalnih cestah skozi Tehnološki park do mestne obvoznice in Tržaške ulice. Te ceste so bile že doslej izredno obremenjene, zato smo predlagali celo vrsto rešitev, ki pa niso bile v celoti upoštevane. Tudi z načrti, kakšna bo podoba Tehnološkega parka, se v celoti ne strinjamo. Še posebej nas moti izredno visoka stolpnica, ki v to okolje ne sodi zlasti zato, ker so zelene površine v okolici poplavno območje.

Foto: arhiv ČS Moste

Predsednica Sveta ČS Moste s sodelavkami na ogledu v TE-TOL-u.

Foto: arhiv ČS Moste

Bezgovo popoldne v Četrtni skupnosti Moste.

Foto: arhiv ČS Moste

Podžupan Jani Möderndorfer, ki je zadolžen za lokalno samoupravo, na eni od sej Četrtna skupnosti Moste.

Moteča železniška proga

Problem naše četrtna skupnosti je tudi železniška proga, ki omejuje normalen potek cest proti Tržaški ulici. Zato se nam zdi, da bi bilo potrebno vsaj del proge do Dolgega mostu poglobiti. Zavedamo se, da je to povezano z velikimi stroški, kljub vsemu pa je potrebno imeti ta problem pred očmi, da si zaradi delnih rešitev ne bomo naprtili dvojnih stroškov in nekaj let podirali nečesa, kar je bilo zgrajeno brez upoštevanja bodočih rešitev. O teh problemih bo tekla beseda tudi v prihodnje.

Proga 14 A vozi na Bokalce, so pa odprta prometna vprašanja

Na pobudo Četrtna skupnosti Rožnik je s prvim septembrom začel voziti avtobus številka 14 tudi na Bokalce. Tako zdaj avtobus 14 A vozi na Vrhovce, 14 B pa na Bokalce. Avtobusi se izmenjujejo. Za avtobusom je 14 A pripelje 14 B, gledano s končne postaje. Občani si želijo avtobusno progo tudi v bližini viškega pokopališča, ki bi ga bilo nujno potrebno tudi razširiti, za kar je dovolj prostora. Še vedno pa so odprta vprašanja v zvezi s Študentskimi domovi. Krajanje predvsem moti hrup in avtomobili, ki so parkirani na pločnikih okoli študentskih domov in dveh vrtcev v neposredni bližini. Na Cesti dolomitskega odreda še vedno ni zgrajen pločnik, po katerem bi otroci lahko varno hodili v šolo.

Tradicionalni Žabji tek in še kaj

Četrtna skupnost je skupaj z OŠ Vič sodelovala tudi pri izvedbi že drugega *Viškega Zabjega teka* konec septembra, ki je zelo dobro uspel. Na sedežu četrtna skupnosti teče uspešna akcija brezplačnega merjenja višine krvnega pritiska, sladkorja, trigliceridov in holesterola. Na računalniške tečaje, ki jih prvič organizirala Mestna uprava, se je v naši četrtni skupnosti prijavilo 44 krajanov.

Četrtna skupnost Moste

Uspehi in neuspehi Četrtna skupnosti Moste Jesen 2006 – jesen 2007

Darja Gogala

Oktober 2006 se je začel tretji mandat Sveta ČS Moste in po enem letu naj bi poročali občanom o svojih uspehih in neuspehih. Preden pa začnete prebirati poročilo, predlagamo, da prej preberete, kaj so naloge in njihov obseg katerekoli četrti v Mestni občini Ljubljana (Statut MOL, 60. člen). Že bežen pogled vam bo razkril, da so naloge Svetov vseh četrti v Mestni občini Ljubljana omejene z besedami: skrbi, daje pobude, proučuje, oblikuje mnenje ... Predvsem pa nobena četrt ni del Mestne uprave Mestne občine Ljubljane niti njena podaljšana roka. To pogosto napačno predstavo ustvarijo sami uslužbenci uprave, poleg njih pa še marsikdo iz samega vrha vodstva Ljubljane. Kaj to pomeni? Preprosto povedano: če ste artikulirali svojo pripombo, potrebo, pobudo, vprašanje glede ureditve določenega problema prek svoje četrti, je ta ne more urediti, pač pa jo le posreduje («prepošlje») na ustrezen naslov uprave in nato vztraja pri uresničitvi. Žal tudi po novem Statutu Mestne občine Ljubljana četrti v Ljubljani še nimajo kakšne posebne moči, so še vedno samo »poštni golobi«, ki iz enega nabiralnika (pre)pošiljajo pobude (probleme, vprašanja) v drugega. Sploh pa smo sveti četrti velik trn v peti oddelkom in službam Mestne uprave, saj smo seveda moteč »korektor«, ker z rednimi ogledi stanja okolja opozarjamo, kaj je v resnici narejenega za mesto (občane) in kaj ne. Vidimo marsikaj, ne pa vsega (smo prostovoljci, okolje opazujemo v svojem prostem času: poleg svojih služb, družinskih in drugih obveznosti), zato nas pokličite (pošljite faks ali e-pošto) in nas obvestite o svojih opažanjih in željah (tel. 01/544 23 75, faks: 01/ 544 23 76, mol.moste@siol.net). Poročilo o uspehih in neuspehih ČS Moste v času od nastopa novega mandata glede na njene

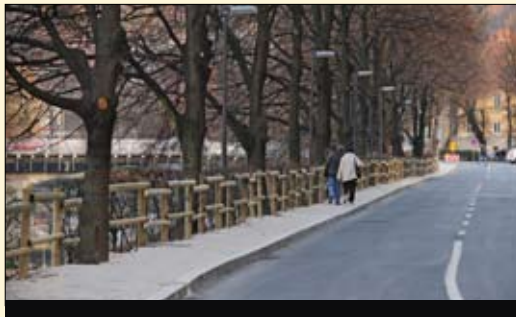
naloge po 60. členu Statuta MOL pa se glasi:
November 2006: Svet ČS Moste (naprej: Svet ČSM) se konstituira in izvoli svoje vodstvo, pridobi oglasno vitrino (na Proletaski 1) in je opazovalec dogajanja na »novoletnem sejmu« Svetovalnice Fužine (CSD), da bi sam postal glavni organizator prireditve z obiskom Dedka Mraza v 2007.
December 2006: Svet ČS Moste obiše TE-TOL, si ogleda proizvodnjo in se seznanji z vplivom dejavnosti na okolje, s predstavniki društev obiše Dom starejših občanov Fužine (naprej: DSO Fužine) in ima skupno sejo s Svetom stanovalcev DSO Fužine. Svet v sodelovanju z društvi razdeljuje pomoč v funkcionalni obliki za socialno in finančno ogrožene sokrajane (šolske potrebščine, športno opremo in rekvizite itd.), uvede pa tudi »govorilne« ure za občane vsako prvo sredo v mesecu.
Januar 2007: Svet ČS Moste izvaja širok popis in pregled pomanjklivosti v svojem okolju za pripravo prednostnih nalog 2007 in za poznejša leta (odziv je nadpovprečen). Zazna tudi prva opozorila občanov glede nevarne ograje na mostu Harfa in brvi bližnjega pritoka Ljubljaniče, obvesti pristojni oddelek Mestne uprave in Dars. Opazi ureditev in očiščenje PST od mostu na Chengdujski do Golovca (pisna zahvala upravi in izvajalcu podjetje Želva). Področni oddelek po večletnem vztrajanju postavi 10 količkov ob prehodu za pešce na Kosovelovi.
Februar: Svet ČS se znajde v časopisih glede stanja ograje na Harfi in brvi pritoka Ljubljaniče. Uprava in Dars se še vedno igra ping-pong, kdo je odgovoren za obnovo. ČS Moste navija za upravo. Vmes se odpravi na Oddelek za urejanje prostora in ima tam svojo 4. sejo glede posveta o strateškem razvoju MOL in ČS Moste; tja pride z dobro pripravljenim gradivom, da je oddelku in ostalim v veselje (to je podlaga za dokumente, ki so jeseni 2007 javno razgrnjeni). Za podžupana Möderndorferja se pripravi seznam prednostnih nalog za ČS Mposte in poznejša leta (ČS Moste je nekajletni rekorder v številu takih nalog). Roka za odgovore na te naloge nihče ne šmirgla.
Marec: Svet in okoličani gredo k županu Zoranu Jankoviču glede urejanja problematike prebivanja v bližini Papir servisa. ČS Moste ostane ob obisku

Četrtni razgledi

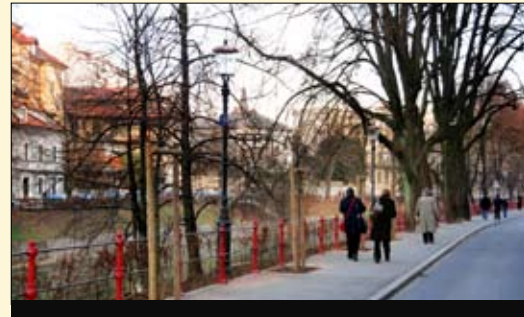

Fotografije: Dunja Wedam

Župan je 24. decembra predal namenu razgledno ložo na Petkovškovem nabrežju ob Ljubljani, ki je tudi nov prireditveni prostor v mestu. Projekt je naročil Zavod za turizem, ki je izbral natečajno zamisel arh. Brede Bizjak.

Poljanski nasip ima zdaj lepo urejene pločnike in dvojne različnih ograj: leseno proti izteku na Ambrožev trg in (desno) in kovinsko ob izteku na Kopitarjevo ulico in Zmajski most.

Urejeni Poljanski nasip je spet prijazen pešcem in odprt za promet, čeprav gradnja Vile urbane še traja.

previdna, občani pa so nad novim županom in njegovimi obljubami navdušeni. Zgodi se obisk občanov Ulice Vide Pregarčeve, ki se jezijo nad »integracijsko hišo« za begunce, čeprav je sploh še ni. Begunci so vnaprej krivi za nekaj problemov ulice za nazaj. Z občani in pristojnimi Svet skliče posvet, ki poteka v umirjenem vzdušju, čeprav je jasno: integracijska hiša za begunce bo! Svet z vsemi močmi sodeluje pri osnutku proračuna MOL za 2007. Glede na znižana sredstva za vse četrtne skupnosti v Mestni občini Ljubljana in druge dogodke se člani Sveta odločijo za razmišljanje o ustanovitvi svoje občine. S tem razjezijo (najbrž do konca mandata) župana Zorana Jankovića, čeprav so nameravali Janeza Janjšo, ki je z zakonom zmanjšal sredstva Ljubljani. Mediji so seveda navdušeni. Svet ČS Moste pa mirno izdela prednostno listo za obnovo otroških igrišč III. kategorije in nato opazuje sadove tega v realizaciji koncesionarja uprave KPL Rast z ing. Lintnerjem na čelu.

Določi tudi vsebino objavljanja v pridobljeni oglasni vitrini v bližini Proletarske 1 in del vitrine nameni za predstavljanje umetniških del likovnih samorastnikov svojega okolja. S svojim predstavnikom sodeluje pri otvoritvi poslanske pisarne mag. Antona Ropa na svojem sedežu, v katero do nadaljnjega ni potem ne mag. Ropa ne nobenega občana. Uprava počasi popusti in obnovi ograjo na mostu Harfa in bližnji brvi. Svet začne zanimati, kaj je s prednostnimi nalogami za 2007, in prejme odgovore, ki so jih strokovne službe mestne uprave pripravile za 4. sejo Mestnega sveta. Odgovori so jako zabavni. Svet se jezi in zabava.

April: Svet ČS Moste se začne pripravljati na večje druženje občanov (*Evropski dan sosedov*) in na izvedbo manjših in osrednje čistilne akcije *Za lepšo Ljubljano*. Osrednja čistilna akcija se izvede 23. aprila v okolju Nove Fužine, sočasno pa Svet sodeluje pri dnevu odprtih vrat *CONE*, programa za otroke in mladostnike, ki se ga udeleži tudi župan Zoran Jankovič. Moste so prve v Sloveniji in Ljubljani, ki imajo integracijsko hišo za begunce.

Maj: Svet ČS Moste soorganizira kulturno družabno prireditev za najstarejše krajane iz

svojega okolja in jih družijo z najstarejšimi, ki prebivajo v DSO Fužine. V nabito polni dvorani si sami cvremo bezgove cvetove (druženju smo zato rekli *Bezgovo popoldne*), v atriju pa se z likovnimi deli predstavijo naši najstarejši sokrajani. Vzdušje je enkratno, zato podžupan Jani Möderndorfer zelo težko odide na druge obveznosti. Svet z zavihanimi rokavi že prične z organizacijo *Evropskega dneva sosedov* (EDS), ki se zgodi na otroškem igrišču II. kategorije nasproti Zaloške 65. Udeležba je še enkrat večja, organizacija še boljša, vreme pa stokrat lepše kot lansko leto. Na EDS pride tudi luštna, simpatična štiričlanska družinica iz integracijske hiše, prisrčno se trudijo s slovenščino. Svet pa je bilo mogoče opaziti tudi na *Fešti na Fužinah*, kamor pride s 100 sendviči podpore za organizatorje (OE Skala).

Junij: Naj bi nastopilo obdobje zatišja, ampak Svet ČSM priredi skupno sejo z občani in pristojnimi službami MOL ter PP Moste in razpravlja o varnostnih razmerah v svojem okolju. Pridejo vsi pristojni, razen Sveta za varnost meščank in meščanov MOL. Začnejo pa se tudi resne in široke priprave na septembrsko prireditev *Sosed sosedu – človek*. Svet ponovno prejme odgovore na svoje prednostne naloge za 2007. leto in poznejša leta. Primerjava odgovorov s spomladanskimi spet dvigne adrenalin.

Julij: V najhujšem vročinskem valu ima Svet ČS Moste svojo 6. sejo, poleg tega pa obisk iz Španije, Italije in Belgije. Mlade aktivistke iz tujine preplavijo naše Moste, zlasti Španke razturajo Nove Fužine. Tek pred biki v Pamploni se lahko skrrije pred plesom flamenca Fužincev s Špankami. Z aktivistkami iz tujine tudi obiskujemo socialno ogrožene sokrajane in najstarejše v DSO in Društvu upokojencev.

August: Svet ČS Moste išče in spodbuja prostovoljce za varovanje prvošolcev ob začetku pouka. Med 22 tisoč prebivalci najde tri. Sklene, ker je odziv tako slab, da bo 2008 poskusil z novimi prijemi.

September: Svet ČS Moste na kraju samem preverja skladnost odgovorov na prednostne naloge 2007 s stanjem v okolju. Skorajda vsi odgovori Mestne uprave so splošni. Razočaranje

Sveta je veliko, še dobro, da 15. septembra priredi športno-kulturno in družabno prireditev, kjer se razvedri na turnirju v malem nogometu in folklornih plesih Bosancev, Srbov in Slovencev, nadvse vesel je tudi obiska župana Zorana Jankovića (ki je tisto proučevanje o občini morda malo pozabil).

Oktober: Svet ČS Moste napenja možgane ob »planu malih del« (PMD), kaj neki je to. Malokdove, pravzaprav skoraj nihče. Sprašuje se, zakaj bi ta plan sploh pripravil: poglejte, fantje in punce, kaj se je zgodilo in realiziralo v zvezi s prednostnimi nalogami: zelo malo. Z večjo mero zagrenjenosti se loti tudi načrtovanja programa svojih nalog za 2008 in 2009 in se pri tem trdno oklepa Statuta Mestne občine Ljubljana, pri čemer ga spet mika sanjarjenje o svoji občini, ampak sanj ne pove drugim.

Novembra in decembra 2007: Svet ČS Moste odide v gostilno na slavnostno sejo s svojimi najbolj delavnimi sokrajani in prostovoljci, pogledat v TE-TOL in DSO, kaj se dogaja, okrog 19. decembra pa na prireditvi *Velikanček* skupaj z Dedkom Mrazom pripravi prireditev za otroke, predvsem prvošolčke.

Četrtna skupnost Vič

Kako smo delovali v preteklem letu

Danilo Šarić

Program Zdravstvenega doma Vič bo po adaptaciji bogatejši

Svet Četrtna skupnosti Vič je na svoji ustanovni seji 4. decembra 2006 izvolil za predsednika Sveta Četrtna skupnosti Vič Danila Šarića. Obravnavali smo problem ukinjanja dejavnosti v Zdravstvenem domu Vič. Po opravljenih pogovorih s predstavniki Zdravstvenega doma Ljubljana in Enote Vič je bilo dogovorjeno, da je program okrnjen le začasno, ker v stavbi potekajo adaptacije, pozneje pa bo program še razširjen.

Prenovljeno Barjansko cesto je župan Zoran Janković kot enega od 22 glavnih napovedanih mestnih projektov predal namenu 4. decembra.

Prenovljena Barjanska cesta ima tudi nov most čez Gradaščico.

Zapora mestnega središča sega v času, dokler ne bo zgrajena garaža pod Tržnico, do srede Stritarjeve ulice. Takrat bo tudi ta predel na voljo izključno pešcem.

Marca 2008 bo proga 6 mestnega avtobusnega prometa podaljšana

Obravnavali smo tudi Osnutek in Predlog Proračuna Mestne občine Ljubljana za leto 2007, na katerega smo dali svoje pripombe, ki so se nanašale na ureditev mestnega potniškega prometa s podaljšanjem prog LPP št. 1 in št. 6, o katerih še vedno potekajo pogovori. Po zagotovilih župana Zorana Jankovića bo proga 6 podaljšana predvidoma do Gorjanca marca 2008. Predlog Četrtna skupnosti Vič za podaljšanje proge št. 1 po Cesti dveh cesarjev do postajališča P&R Dolgi most s strani Mestne uprave ni potrjen, vendar se bomo še naprej zavzemali za takšno ali podobno rešitev, da bi tudi ta del četrtna skupnosti dobil mestni potniški promet, saj imajo naši občani zdaj do avtobusa skoraj 3 kilometre. Na zadnjem sestanku predsednikov svetov četrtnih skupnosti sta se predstavnika pristojnih organov izkazala z nepoznavanjem razmer glede proge št. 1.

Asfaltirana je Cesta v Gorice

Na območju Ceste v Gorice čez potok Curnovec je bilo letos opravljenih več aktivnosti. Med drugim je obstajala bojazen v zvezi z naseljevanjem na komunalno neopremljenem območju, zato se Svet zavzema, da se najprej uredi infrastruktura in poskrbi za okolje, do takrat pa je naseljevanje na to območje neprimerno. Župan Zoran Janković je izpolnil svojo predvolilno obljubo in je poskrbel za asfaltiranje Ceste v Gorice do meje z Občino Brezovica. Zdaj je življenje za stanovalce ob tej cesti lepše, saj so prej živeli v neprestanem prahu. Po Cesti v Gorice se namreč vozijo občani s področja Vnanjih in Notranjih goric ter Brezovice, ko so ob konicah na Tržaški cesti zastoji. Četrtna skupnost Vič je predlagala ureditev enosmernega prometa in parkiranja na območju Mirja in območja med Tobačno tovarno in Ilirijo. Za območje Mirja so pripravljene študije za ureditev prometa, drugo pa bo na vrsti pozneje. Urejena je povezovalna cesta med Koprsko in Tbilisijsko ulico, ki je obenem tudi šolska pot za šolarje Osnovne šole Bičevje. Za asfaltiranje Ramovševе ulice so zagotovljena

finančna sredstva, vendar je potrebno pridobiti še nekatera zemljišča.

Pobudi za večjo varnost šolarjev

Svet Četrtna skupnosti Vič je predlagal za območje Tomažičeve, Reške, Ulice Malči Beličeve, Kančeve, Cerknjske in Martinove ulice omejitev hitrosti na 30 kilometrov na uro za celotno naselje, ker sta tu šolska pot in vrtec. Dogovarjamo se tudi s pristojnimi službami Mestne uprave za ureditev intervencijske poti do vrtca Viški gaj, Enote Zarja na Reški ulici. Ministrstvu za promet smo podali pobudo za ureditev varnega nivojskega prehoda čez železniško progo pri Dolgem mostu pri končni postaji LPP št. 6 P&R, kjer občani prečkajo progo, čeprav ni prehoda. V letošnjem načrtu pa je predvideno še delno popravilo pešpoti v naselju pri sedežu ČS Vič in postavitve klopi ob zelenici.

Naše akcije in prireditve

Na Športnem parku Svoboda je ČS Vič ob *Viškem dnevu sosedov* junija organizirala tekmovanje v balinanju za vse četrtna skupnosti, septembra pa smo v sodelovanju s ČS Rožnik in OŠ Vič pripravili 2. *Viški žabji tek*, tekmovanje šolarjev in rekreativcev. Člani sveta ČS Vič smo pomagali tudi pri sami izvedbi tekmovanja. Prireditve so se udeležili tudi župan Zoran Janković, predstavniki vojske in športnih organizacij. S šolarji je tekla atletinja Brigita Bukovec, pozdravil pa nas je pa tudi telovadec Mitja Petkovšek. V sklopu prireditve je bilo več različnih prireditev. Med drugim je Miha Mahkota iz rugby kluba RIS osnovnošolcem predstavil to športno zvrst, ki je med mladimi čedalje bolj priljubljena. Organizirali smo spomladansko in jesensko čistilno akcijo z naslovom *Očistimo Barje*; akciji sta se udeležila tudi župan Zoran Janković in podžupan Jani Möderndorfer. V obeh akcijah smo zbrali okoli 250 m³ smeti. Pri čiščenju nam je pomagalo tudi podjetje IMOS G d.o.o., ki nam je kupilo pet opozorilnih tabel. Prepovedano odlaganje smeti. Table smo postavili ob cesti na meji med Občino Brezovica in Mestno občino Ljubljana ter na drugih problematičnih točkah. Kljub temu je na Barju še vedno veliko

divjih odlagališč. Svet Četrtna skupnosti Vič je pristojnim službam podal več predlogov glede reševanja divjih odlagališč.

V sodelovanju s KORK Kozarje smo decembra obdarili starejše občane in skupaj z DPM Vič organizirali novoletno prireditev in obdaritev predšolskih otrok.

Četrtna skupnost Posavje

Županu Zoranu Jankoviću zaupamo

Drago Černoš

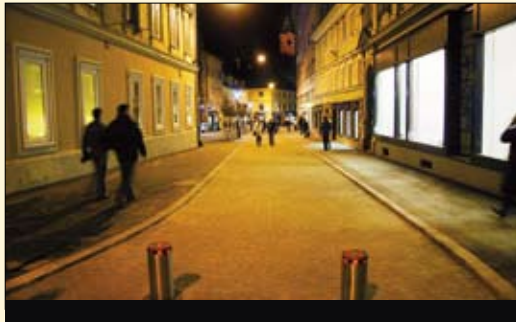
V mandatu župana Zorana Jankovića smo se uspeli dogovoriti, kako bomo dejansko reševali nekatere ključne probleme v naši četrtni skupnosti. Kljub časovnemu odlogu verjamemo, da bo Mestna uprava uspela zagotoviti našim krajanom vsaj kolikor toliko primerne življenjske razmere na območjih: Savlje-Kleče, Nemaška cesta, Dunajska cesta (promet), Bratov Kunovarjev, Bratov Čebuljev in Stara Ježica, prav tako pa tudi komunalno ureditev na našem območju. V prvem letu so bile upošteevane naslednje naše pobude: marca je bil postavljen poštni nabiralnik na stavbi GD Ježica v ulici Za gasilskim domom, julija je bila postavljena nadstrešnica na postajališču LPP Stožice, od letošnjega septembra Komunalno podjetje Ljubljana, OE Rast skrbi za urejenost otroškega in športnega igrišča na podaljšku Tesovnikove ulice, oktobra je bil na novo označen prehod za pešce na križišču Ulice 7. septembra in Slovenčeve ulice. Četrtna skupnost je izvedla svoj program dela, ki si ga je zastavila v finančnem načrtu. Tako je bilo iz zagotovljenih sredstev urejeno otroško in košarkarsko igrišče (obnova črt, dopolnitev športne opreme), četrtna skupnost se je vključevala v programe kulturnih in športnih društev: ŠD Ježica, KPD Savlje Kleče, Vokalna skupina Jazava. Skupaj smo pripravili kar nekaj programov: *Tek ob Savi*, *Štehanje*, *Koncert za občane*. Prav tako se je četrtna skupnost

Četrtni razgledi

Fotografije: Dunja Wedam

Prenovljeni Prešernov trg, v središču katerega si je prof. Edo Ravnikar, katerega stoletnico smo praznovali lani, prvotno zamislil tudi fontano.

Cestna zapora na začetku prenovljene Wolfove ceste.

Prenovljeni Plečnikov podhod je povsem spremenil tudi podobo družabnega mestnega parka Zvezda.

vključevala tudi v programe društev in nevladnih organizacij: OŠ Danile Kumar, ZPM Ljubljana, Župnijska Karitas Ježica, Društvo Nikoli sam in Društvo Mavrica, ki skrbijo za socialno ogrožene.

Četrtna skupnost Trnovo

Učinkovito urejanje degradiranih območij

Branka Lovrečič

Legalizacija hiš na Rakovi jelši do marca 2008

Eden najpomembnejših dogodkov v naši četrtini skupnosti je bil pogovor župana z občani Rakove jelše in Sibirije. Zapis s tega sestanka so dobili lastniki hiš na Rakovi jelši. V njem je bil posredovan sklep, da morajo lastniki svoje stavbe legalizirati do marca 2008; gre za okoli 400 stanovanjskih hiš. Prebivalci so se pozitivno odzvali na to županovo zahtevo in hitijo urejati legalizacijo stavb, kar najprej pomeni pridobitev gradbenega dovoljenja. Za vse tiste, ki nimajo pravno formalno urejenega lastništva, bodo roki žal prekratki, lastniki hiš, ki so bile zgrajene pred l. 1967, pa s tem nimajo težav. Za območje čez južno obvoznico je potrebno z urbanističnim aktom omogočiti legalizacijo stavb, ki so bile zgrajene po letu 1994 po t. i. Jazbinškovem zakonu.

Četrtni svet je bil soudeležen pri vseh pomembnih vprašanjih na območju Najdena Plečnikova skica trnovskega župnišča iz leta 1943, po kateri je mojster v dogovoru s sosedom Finžgarjem predvidel parkovno ureditev, in ne elitnega cerkvenega doma za ostarele

Svet Četrtna skupnosti Trnovo je zahteval, opozarjal in sodeloval pri: pripravi Finančnega načrta Četrtna skupnosti Trnovo in Odloka o proračunu Mestne občine Ljubljana za leto 2007, pripravi prednostnih nalog, kot

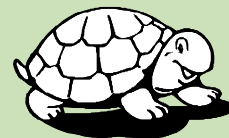
sta Krajinski park Ljubljansko barje, ki zaradi pozidave in neznanskih količin divjih odlagališč odpadkov hitro izginja, Krakovo, ki kljub spomeniškovarstveni zaščiti izgublja svoj videz z neustreznimi zazidavami, pri čemer je Svet Četrtna skupnosti Trnovo nemočen. Maja smo dali svoj glas za odstranitev barake ob vogalu Mokrske ceste za Špansko rezidenco, julija za popraviljanje hodnika za pešce na Cesti v Mestni log nasproti stanovanjskega bloka Trnovska vrata, septembra za pridobitev projekta za postavitev hitrostnih ovir na Cesti v Mestni log med Osnovno šolo Kolezija in Cesto pod lipami, oktobra pa smo dosegli čiščenje jarka Curnovec in Lahov graben.

Dali smo pomembne pripombe na podrobni prostorski načrt MOL za del območja urejanja VS 2/2 Trnovo, ki omogoča ureditev zemljišča in športnih objektov Športnega društva Trnovo. Podporo smo dali ideji o igrišču za golf na stari deponiji odpadkov, ki je bilo odprto junija lani. Krajanje so neposredno sodelovali pri izvedbi delne izgradnje kanalizacije v naselju VR 2/6 - ob Cesti dveh cesarjev. V okviru svojih pristojnosti smo bili soudeleženi pri izgradnji Barjanske ceste z mostom. Sodelovali smo pri izvajanju čistilnih akcij, za kar smo za občane nakupili vreče za odvoz in odlaganje odpadkov (celoletna naloga); taka je bila čistilna akcija *Dobimo se na Barju*. Naši predlogi so bili upoštevani pri pripravi Odloka o vrtičkarstvu, ker ute preraščajo v črne gradnje, opozarjali smo na prometno problematiko, ki bo predvidoma nastala po izgradnji Šentviškega tunela v južnem delu Ljubljane, udeleženi smo bili v javni obravnavi o Strateškem prostorskem načrtu in tudi tokrat kot že večkrat poprej pisno opozarjali na poplavno ogroženost jugozahodnega dela Ljubljane. Vključeni smo v prizadevanje za pridobitev novih prostorov sedeža četrtna skupnosti, ki bodo ustrežnejši, bližje in lažje dostopni meščanom, da bo Svet četrtna skupnosti bolje služil svojemu namenu, saj bodo umeščeni v novi Center starejših Trnovo, ki bo kmalu v izgradnji. Septembra smo na župana naslovili ponovno zahtevo, da uprava uvrsti v letne načrte urejanje križišča Ceste v Mestni log z zbirno stransko cesto

V Murglah. Prvi smo opozorili na neprimernost gradnje elitnega cerkvenega Doma za ostarele ob Trnovski cerkvi, saj je med arhitektom Plečnikom in tedanjim župnikom pisateljem Finžgarjem obstajal dogovor, da ostane prostor parkovno urejen, o čemer je ohranjena tudi Plečnikova skica iz leta 1943. To je z negativnim mnenjem potrdila tudi Slovenska akademija znanosti in umetnosti.

Varnost, promet, razmejitev javnih in zasebnih zemljišč

Prav tako je Svet Četrtna skupnosti Trnovo obravnaval varnostno problematiko na področju četrtna skupnosti v sodelovanju s Policijsko postajo Ljubljana Vič in opozarjal na nezadostno število parkirnih prostorov, ki bo še poslabšalo stanje mirujočega prometa v Trnovem. Svet Četrtna skupnosti Trnovo je med drugimi imenoval tudi Komisijo za vpis lastnine v zemljiško knjigo za Murgle in enako komisijo za Trnovo, da bi pospešil razmejitev med grajenim javnim dobrim in zasebnim zemljiščem, kar je zelo pomembno tudi za urejanje parkirnih mest. O svojem delu, načrtih in problematiki je obvestil krajanje z *Glasilom ČS Trnovo*, ki so ga brezplačno dobile vse družine.

ŽELVA, Ljubljana, d. o. o.

UPRAVLJAMO, VZDRŽUJEMO IN ČISTIMO VEČSTANOVANJSKE IN POSLOVNE PROSTORE.

POKLIČITE NAS ŠE DANES!

Samova ulica 9, p.p. 2545, 1119 Ljubljana
Tel. 01/280 33 00, 280 33 02
Telefaks 01 280 33 44
E-pošta: info@zelva.si
http://www.zelva.si

Urejanje mestnih zelenih površin

Parki, drevoredi in tipski vrtički

Mag. Maja Simoneti

Foto: Dunja Wedam

Prostor ob Plečnikovih Žalah, še lani naseljen z nelegalnimi vrtički, se postopoma spreminja v novi Šmartinski park, na katerem so lansko jesen ob cesti zasadili drevored in površino ozelenili s cvetočo travno mešanico, je zasnovan kot mestni park reprezentančne narave s spremljajočimi programi.

Z razsežnega območja pred Plečnikovimi Žalami, ki so lani pridobile znak Evropska dediščina, so že nekaj časa odstranjeni vsi vrtički. Čustva, ki jih je odstranjevanje vrtičkov zbudilo, so takrat zameglila spomin na to, da je bilo prav to območje vsako pomlad eno najpogosteje omenjanih med opisovanjem skrajno neurejenih pogojev za vrtičkarstvo v mestu. Namen občine je v kratkem času urediti vsaj eno zgledno vrtičkarsko območje ter tako spodbuditi dvig standarda urejenosti in nadzora nad to rabo prostora.

Na območju Žal bo postopoma urejen Šmartinski park, ki bo v skladu z lego ob Žalah in potrebami lokalne skupnosti zasnovan kot mestni park reprezentančne narave s spremljajočimi programi. Zaradi velikosti in pomena ter zaradi zaenkrat še neurejenih lastniških razmer bo park urejen postopoma oz. v daljšem časovnem obdobju. Za končno opredelitev programov v bodočem parku bo vzpostavljeno sodelovanje s četrtno skupnostjo, za izvedbo in vzdrževanje pa bodo k sodelovanju pritegnjeni tudi drugi potencialni partnerji. Ureditev parka na tej lokaciji omogočajo že veljavni prostorski akti občine. Prva faza urejanja, ki je sodila med ukrepe, potrebne za sanacijo razmer po odstranitvi vrtičkov, je bila že bila izvedena pradelni jeseni. Lastniki zemljišč so bili prej povabljeni k izdaji soglasja za urejanje in k odprodaji zemljišč. Septembra je bil celoten prostor očiščen še zadnjih gradbenih in drugih odpadkov ter skladno z odgovornostjo občine za urejanje mestnih zelenih površin ozelenjen s cvetočo travno mešanico. Na območju so bila po skrbnem pregledu ohranjena

vsa zdrava drevesa in nekatere skupine okrasnih rastlin. S pomočjo sponzorja, časopisa Dobro jutro, je bil zasajen drevored, ki določa mejo parka vzdolž Pokopališke ceste. Posamezna drevesa so bila posajena še na območju stika s funkcionalnimi objekti poslovnega kompleksa Žal in potencialne lokacije novega začasnega parkirišča vzdolž Žalske ceste. S temi ukrepi je prostor začasno urejen kot enotna javna zelena površina in jasna napoved bodočega parka. Šmartinski park bo v prihodnjih letih postal eden večjih mestnih parkov, vrtičkarstvo pa se bo skladno z odločitvami Mestne občine lahko izvajalo samo še organizirano in na za to posebej določenih območjih. Vrtičkarstvo bo s prostorskimi akti, ki pravkar nastajajo, dovoljeno samo na izbranih območjih in pod posebnimi pogoji urejanja. Tudi za oddajanje kmetijskih zemljišč za potrebe vrtičkarstva želi mestna občina uveljaviti nekatera pravila organizacije in rabe prostora, ki naj bi preprečila neželene okoljske in prostorske probleme. Oddaja kmetijskih zemljišč poteka pod pogoji zakona o kmetijskih

zemljiščih, mestna občina pa tem pogojem dodaja še okoljske kriterije sprejemljivosti rabe prostora za vrtičkarstvo in ukrepe za izvajanje dejavnosti v skladu s svojimi pristojnostmi za urejanje prostora. Odvisno od velikosti in lokacije vrtičkarskega območja v mestu je predvidena določitev velikosti posameznega vrtička, enotna

zamejitev območja, ureditev skupnih odprtih površin, načina shranjevanja orodja in odstranjevanja odpadkov, ureditev dostopov oz. parkirišč, preskrba z vodo in sanitarijami. Vrtičkarstvu bo, podobno kot drugod v razvitem delu sveta, priznan status dejavnosti, ki je v mestu potrebna in ji je zato treba nameniti določen prostor.

Javni odprt prostor

Ljubljana bo v času predsedovanja Slovenije Svetu Evropske unije in v mesecu aprilu, ko mednarodna skupnost krajskih arhitektov z različnimi dogodki slavi mesec krajinske arhitekture, gostila mednarodno konferenco o načrtovanju in urejanju javnega prostora.

Aprila 2008 bosta konferenco *Javni odprt prostor (Public Open Space)* organizirala Društvo krajskih arhitektov Slovenije in Oddelek za krajinsko arhitekturo Biotehniške fakultete v sodelovanju z Mestno občino Ljubljana.

Urejeni parki, trgi in ulice, drevoredi in obrežja vodotokov osmišljajo mestni vsakdan in se zapisujejo v spomin obiskovalcev. Leipziška listina o trajnostnih evropskih mestih (*Lepizig charter on Sustainable European Cities*, maj 2007) posebej poudarja, da se morajo za ustvarjanje in zagotavljanje visoko kakovostnega javnega prostora v praksi povezati odgovorni na nacionalni, regionalni in lokalni ravni ter tudi meščani in poslovni sistemi. Vprašanja o tem, kakšen javni prostor potrebujemo, kje in koliko ga potrebujemo, kako ga načrtovati in vzdrževati, si vedno pogosteje zastavljajo tudi slovenska mesta in kraji. Konferenca Javni odprt prostor bo priložnost za prva srečanja v tej smeri.

Konferenca bo izvedena v sodelovanju z domačimi in tujimi predavatelji, zainteresiranimi občinami in sponzorji v Jakopičevi galeriji. Prireditev bosta spremljali priložnostna razstava in okrogla miza.

Podrobnosti o konferenci objavljata: www.dkas.si in www.trajekt.org.

Ljubljana je ljubljena

Nagrajena črtica

Leja Veldin,
dijakinja Srednje medijske in
grafične šole

Foto: Ajda Schmidt

Sprehod ob Ljubljanici zvečer.

Zunaj je mraz, tam nekje minus štiri, če ne še več. Odpravljam se iz šole peš po Pokopališki cesti proti Žalam vse do postaje, imenovane po tej ulici. Zamislim si, kakšna je bila ta ulica nekoč, in si poskušam predstavljati, kakšna neki je bila Ljubljana v času Prešerna. Včasih si zaželim vstopiti v ta čas in mislim, da bi bilo prav razburljivo. Zagreta sanjarim in sošolka me pocuka in reče: »Pridi, greva na avtobus.« Malce potrto zavzdihnem in pogled, spet je tu resničnost. Natrpamo se že na tako prenapolnjen avtobus. Stojim tik pri vratih, skozi katera sem vstopila, obrnjena v nasprotni smeri, kamor se peljemo. Pogledam na svojo levo in ugledam drevesa, ki so jih posadili tik ob pločniku tam nekje v oktobru. Vrtničke, ki so ležali na travniku, na koncu katerega so zdaj ta drevesa, so odstranili in vse skupaj je videti kot osamljen travnik sredi ničesar. Šofer že zavija na križišče in kaj kmalu na Linhartovo, po kateri se peljemo naravnost vse do Dunajske ceste. Na glavnem križišču se ustavimo. Saj res, rdeča luč; ko voznik na hitro ustavi, nas vse nekoliko prekucne naprej. Bomo zavili levo ali desno? Včasih kar malce pozabim, na katerem avtobusu sem.

»Hej, Leja! Izstopiva na naslednji postaji?« reče sošolka, ki je za spoznanje stran od mene. Z malce težave jo poiščem v množici in opazim, da mi je dokaj blizu. Za trenutek pomislim in ji nato odgovorim: »Pojdiva do Name.« Ugotovim, kateri avtobus naju vozi. Ustavimo se na postaji Razstavišče in vkrcata se več ljudi, kot jih izstopi. Nekateri jezno obnemijo na postaji, ker je že dodobra zmanjkalo prostora. Babica poleg mene se ujezi na fanta, ker ji naj bi ji stopil na nogo, spet tik pred mano se dva zaljubljenca hihitata drug drugemu. Počasi se bližamo postaji, kjer zapustiva posadko. Sošolka se je že skoraj prerinila do vrat, jaz pa še kar stojim tam v sendviču med ljudmi. Ko se avtobus dokončno ustavi in se odprejo vrata, se kot strela prerinem mimo ljudi in skočim ven skozi sprednja vrata. S sošolko se odločiva, da greva eno postajo peš. Mimo naju spelje sedmica, s katere sva ravnokar izstopili, in njen dim naju objame z zadostno količino čistega zraka. Obe rahlo zakašljava, vendar se kmalu zasmejiva druga drugi, ker je bolj hecno kot moteče.

Odločiva se, da bova odšli peš po Čopovi, mimo Prešernovega trga tja do Mestne hiše, kjer si bova v stari Ljubljani ogledali nekaj trgovin. Že se sva na Čopovi, kjer je kot vedno neizmerna gneča. Stari in mladi, veseli in žalostni, smeh in prepir. Mislim, da je to ulica, kjer se vedno nekaj dogaja. Zdi se mi, da sameva le za praznike in ob nedeljskih večerih, ko je res malo ljudi. Nenadoma se zaletim ob nekoga in obrne me v desno. Ko se ozrem za njim, gre ta nekdo brezbrizno mimo mene. Ljubljana je že precej okrašena in za trenutek pomislim, kako bo šele za novo leto. Sošolka me povleče za rokav, češ da se nama mudi, vendar bi jaz kar stala tam in si ogledovala Grad z okolico. Robbov vodnjak so že dodobra zaščitili z steklenjakom.

Res bi bilo škoda, da bi ga zanemarili, saj je prelep poudarek starega mesta in znamenit spomenik Ljubljane. Desno od Mestne hiše se s sošolko napotiva po tlakovani ulici, ki se pri prvi trgovini nekoliko zoži v primerjavi z isto ulico pred Mestno hišo, kjer je veliko bolj široka. Tu se vedno rada sprehajam podnevi, ponoči pa zna biti precej turobno in strašljivo. Zdi se ti, kot da bo vsak trenutek nekdo skočil izza vogala, po možnosti v črni opravi in grozljivega obraza. Vendar je to zgolj moja bujna domišljija, s katero bi se dalo napisati zanimivo grozljivko ali pa tudi lepo romantično zgodbo.

Literarni nagradni natečaj

Ljubljana je naš dom in obenem državna prestolnica, zato jo nosimo v srcu s posebno ljubeznijo. Če vas pripadnost Ljubljani navdihuje k literarnemu ustvarjanju (pesmi, črtic, esejev), pošljite svoja besedila na naslov uredništva glasila Ljubljana, kjer bomo v vsaki številki objavili najboljše besedilo in ga tako kot fotografijo v nagradnem fotonatečaju nagradili s honorarjem 125 evrov. Besedilo, ki lahko obsega največ 3000 znakov brez presledkov oz. stran in pol, pošljite (po možnosti na CD-ju ali disketi) do 20. marca na naslov: Mestna občina Ljubljana, Glasilo Ljubljana, Dalmatinova 1, 1000 Ljubljana, ali na e-naslov: glasilo.ljubljana@ljubljana.si. Zunaj konkurence so na predlog vzgojiteljev posebej povabljeni tudi otroci iz ljubljanskih vrtcev in osnovnih šol do 10. leta starosti. V vsaki številki bomo poleg nagrajenega besedila objavili tudi najboljši spis ali pesem enega od najmlajših prebivalcev našega mesta in ga za nagrado povabili na tortico.

Ljubljana

Nika Dobrilovič,
3. a podaljšanega bivanja
na OŠ Savsko naselje,
mentorica Blanka Peršin

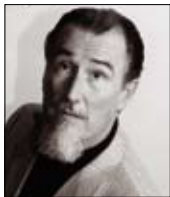
V Ljubljani mi je všeč skoraj vse. Ljubljana mi je najbolj všeč takrat, ko je osvetljena. Ponosna sem nanjo, ker je največje mesto v Sloveniji. V mestih, kot so Maribor, Ljubljana, Kranj, je tudi več otrok. Všeč so mi večja mesta, ker je v njih tudi več hiš. Ljubljana je značilna po Gradu, Tromostovju in Tržnicah. Meni je všeč pravljica o Urški in Povodnem možu. Dogajala se je v Ljubljani in končala se je v reki Ljubljanici. Znana je tudi po Prešernovem spomeniku. Ljubljana je bila tudi nekoč romantično mesto. V njej je veliko lepega. Ima posebne kraje, kot so Rožnik, Tivoli in Bežigrad.

Risbica: Nika Dobrilovič

Ljubljanski grad.

Učence in učenci podaljšanega bivanja Osnovne šole Savsko naselje so poslali šest lepih prispevkov, med katerimi je bilo zelo težko izbrati najboljšega. Učenko Niko Dobrilovič in njeno mentorico Blanko Peršin bo tokrat povabil na tortico župan Zoran Jankovič, ki bo vesel, če boste s svojimi prispevki še naprej dokazovali, da cenite lepo mesto, v katerem smo skupaj doma.

Stane Jagodič
akad. slikar, publicist

Decembrska voščila

Nagrajena fotografija Dušana Ježa

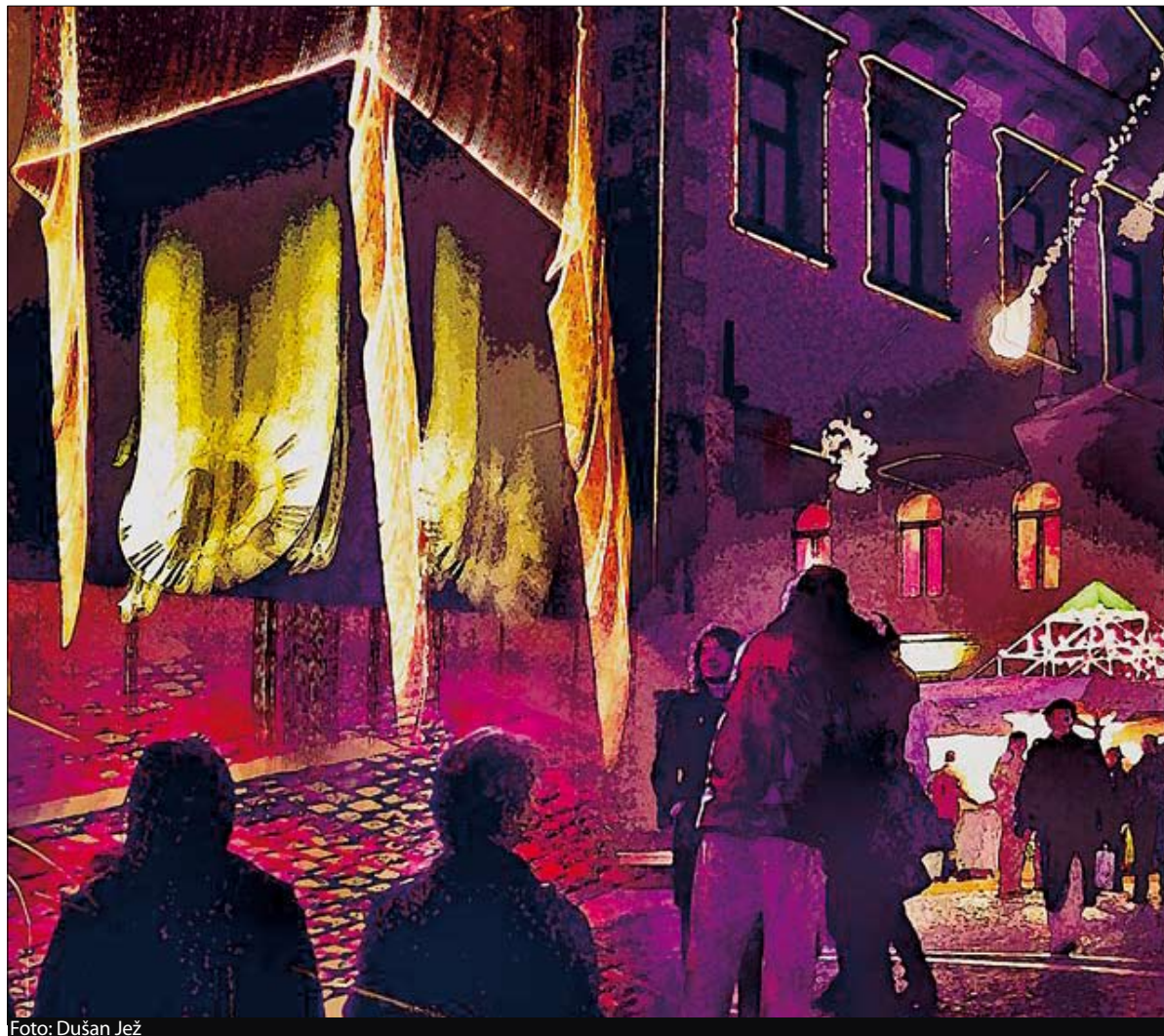

Foto: Dušan Jež

Decembrska voščila.

Nagradni fotonatečaj

Mestne preobrazbe

Ljubljana se pred našimi očmi vsak dan opazno preobraža. Poiščite zanimive nove ali prenovljene prostore in stavbe v mestu in jih pošljite na nagradni fotonatečaj. Fotografijo bo izbral slikar in publicist Stane Jagodič, avtor pa bo zanj prejel 125 evrov. Fotografije (v fizični obliki, na CD-ju ali po e-pošti) pošljite do 20. marca na naslov: Glasilo Ljubljana, Dalmatinova 1, 1000 Ljubljana, ali na e-naslov: glasilo.ljubljana@ljubljanasi.si.

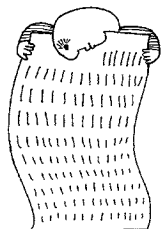
»Iznajdba fotografije kot produkt tehnične revolucije 19. stoletja in kasnejši izum kinematografije pomenita odločilno prelomnico za razvoj likovne umetnosti v najširšem pomenu. Fotografija je prinesla nov način registriranja-dokumentiranja, informiranja, kreiranja in miselnosti. Če je na primer oljna tehnika izrazito zaznamovala likovno umetnost renesanse, predstavlja najpomembnejši izraz današnje dobe širok razpon fotografije: tiskani mediji, televizija, kinematografija, video, računalništvo, holografija itd. Gre za tehnične možnosti, s katerimi diha ves planet.« Tè misli sem približno povzel iz svojega uvodnika v katalogu Junij 1982 in po preteku 25 let trditev še vedno drži. Podobno kot v tistih časih so današnji pogledi oziroma vrednotenja fotografskega medija žal enaki, pogosto zgrešeni, kajti

zgolj žurnalističnim oziroma dokumentarnim posnetkom se večkrat pripisuje umetniška vrednost, ti pa si zaslužijo zgolj označevanje s pojmi: mojstrstvo, obrtniška spretnost, virtuoznost. Ob tej trditvi si lahko pomagamo s trditvijo Mana Raya: »Če fotografija ni na višini slikarstva, ni umetnost.« Ob tej izjavi pa je nujno dodati še njegovo naslednjo izjavo: »Ne fotografiram narave, fotografiram svojo fantazijo.« Man Ray je imel v mislih izpovedno kreiranje v duhu slikarske transpozicije in strastnega eksperimentiranja, kar daje poetične rezultate v duhu simbolizma, nadrealizma, poparta, oparta ... Tudi naš slovenski prostor ima nekaj avtorjev, ki ustvarjajo v tem duhu, drugi pa zgolj zaupajo fotoaparatu in motivom, ki jih nudi realna danost v močnejši ali šibkejši svetlobi, brez poglobljene filozofije in kreativnosti.

Ti »ustvarjalci« in njihovi strokovni spremljevalci pač mislijo, da so ideje skrite v fotoaparatu, in ne v glavi, poglobljeni kreativnosti, duhovnosti. Žurnalistična fotografija seveda nima druge izbire, ker mora skrbeti za verodostojne posnetke krajev, krajin, dogodkov, srečanj, medtem ko si lahko svoboden fotograf privošči pester ustvarjalne postopke v duhu formalnega in duhovnega raziskovanja.

Dušan Jež je lahko soliden žurnalist, vendar obvlada tudi fantazijsko kreiranje. Kot sem že enkrat zapisal, je fotograf, slikar, grafik in računalničar v eni osebi. Natečajnemu razpisu Decembrska voščila se je približal nestandardno in na uredništvo poslal fotomontažo, narejeno s pomočjo računalniške tehnike. V eno kompozicijo je združil štiri posnetke motivov decembrske stare Ljubljane, ki je v tem obdobju imenitno okrašena s slikovitimi svetili. Ustvaril je fotokolaž, katerega mehko je sposoben narediti samo računalnik. Gre za podobo, ki spominja na moderno slikarstvo ali grafiko sedemdesetih let prejšnjega stoletja. V slikovito kompozicijo je spretno zmontiral novoletno praznično razpoloženje in tako pričaral živobarvno podobo, ki ima nedvomno nekaj umetniških prvin. Pravzaprav gre pri tem motivu za vizualni rebus, v katerem odkrijemo del pročelja Mestne hiše, motiv s Prešernovega trga, svetlobne objekte nad trgi, ulicami in izstopajočo stensko uro, ki je fotografsko hote zamaknjena, zamegljena in valovita v duhu Salvadorja Dalija, s čimer je hotel izraziti svoje prednovoletno voščilo v znamenju *Panta rhei*. Ni pa novoletna scenografija v obliki različnih fragmentov brez publike, saj so navzočci posamezni sprehalci, med katerim izstopa objeti par, ki si najbrž izmenjuje novoletno voščilo. Fotomontaža je zaznamovana z živo barvitostjo, na kateri prevladuje vijolična barva, tej pa se pridružujejo še: rdeča, rumena, rjava, na desni strani pa v obliki barvnega akcenta zažari zelena barva, ki zaznamuje vrh piramidne stojnice na Prešernovem trgu. Avtor je skreiral slikovito fotomontažo, ki vsebuje sanjsko motiviko in z njo potrjuje svoje umetniške ambicije.

Ljubljanske novice

Podatki o onesnaženosti zraka z delci

V glasilu Ljubljana smo doslej objavljali mesečne podatke za NO₂, O₃ in SO₂. Podatki o onesnaženosti z delci niso bili vključeni, ker smo merilnik delcev kupili šele naknadno. Edini razlog za to, da doslej podatki o onesnaženosti z

delci PM10 niso bili vključeni v elektronski sistem avtomatskega posredovanja podatkov in s tem povezanega obveščanja, je v tehničnih težavah pri vključevanju samodejnega prenosa podatkov tega merilnika v obstoječi sistem. Merilnika PM10 in BTX sta bila kupljena in vključena v program rednih meritev pozneje (2005, 2007). Pri tem ne gre za težavo sistema ali novih merilnikov, ampak za težavo starega merilnika OPSIS, ki meri NO₂, O₃ in SO₂ in še deluje v programskem okolju DOS in s strojno opremo, ki je danes zastarela in nezdružljiva z današnjimi napravami. Navidez preprost problem neuskklajenih

odzivnih časov pri komunikaciji med obema sistemoma je nemogoče rešiti brez temeljitih posegov v strojno opremo, ki pa bi stali več kot nakup novih merilnikov. To je tudi razlog, da v letu 2008 načrtujemo nakup dveh novih merilnikov (SO₂, NO_x) tako, da bomo merilnik OPSIS v celoti nadomestili z novimi merilniki. Ti bodo omogočili avtomatski zajem in posredovanje vseh podatkov tako, da bodo vsi izmerjeni (urni, polurni) podatki dosegljivi na spletu z zakasnitvijo 60, največ pa 120 minut. V letu 2008 bomo ne glede na omenjene tehnične težave razširili nabor podatkov, ki jih objavljamo v glasilu Ljubljana, ter jih dopolnili s podatki za PM10 in za benzen. V vsakem primeru pa so rezultati vseh dosedanjih opravljenih meritev Okolskega merilnega sistema, odkar ta stoji pri Figovcu, zbrani v obliki mesečnih poročil in ves čas dosegljivi na spletni strani <http://www.envir.eimv.si/mporoc.htm>. Pri tem velja omeniti, da so delci PM10 v poročila vključeni od oktobra 2005, ko so stekle redne meritve tega parametra.

Letošnji javni razpisi Mestne občine Ljubljana

Pravkar so potekli javni razpisi za mestne nagrade, ki jih bo najzaslužnejšim osebnostim za ugled Ljubljane v Sloveniji in svetu podelil župan Zoran Jankovič na mestni praznik miru 9. maj. Vse leto pa je odprt razpis za podelitev naslova častni meščan/meščanka Ljubljane, zato Komisija za podelitev priznanj vabi predlagatelje, da se na razpis odzovejo tudi v času, ko že potekajo prve razprave o prispelih predlogih. Do 14. marca je odprt rok za oddajo predlogov na Javni razpis za sofinanciranje dela lokalnih društev na področju razvoja podeželja ter za sofinanciranje prireditev na podeželju in Ekopraznika v Ljubljani. Že zdaj opozarjamo na razpis za podelitev Župančičevih nagrad - najvišjih priznanj Mestne občine Ljubljana za izjemne stvaritve na področju umetnosti in kulture, ki bo objavljen v Uradnem listu R Slovenije v petek, 14. marca 2008. Pobude za podelitev nagrad lahko pošljete do vključno 14. aprila 2008 na naslov: Mestna občina Ljubljana -

Sprejemna pisarna, Komisija za podelitev Župančičevih nagrad 2008, Adamič Lundrovo nabrežje 2, Ljubljana v zaprti ovojnici s pripisom »Za razpis: Župančičeve nagrade - ne odpirajte!«. Natančnejši podatki o javnih razpisih so dostopni na spletnih straneh Mestne občine Ljubljana.

Ob Poti spominov tudi drevo Erwana Fouéréja

V nastajajočem Parku prijateljstva pri nekdanjem bunkerju za Biotehniško fakulteto in ob Poti spominov in tovarištva je bila 6. decembra priložnostna slovesnost, ko je tam spominsko drevo posadil tudi ambasador - nekdanji vodja Delegacije Evropske komisije v Sloveniji **Erwan Fouéré**. Izvedbo tega dogodka sta omogočila *Društvo Zeleni prstan* in *Mestna občina Ljubljana*, prisotni pa so bili poleg številnih gostov tudi predstavniki ljubljanske borčevske organizacije na čelu s predsednikom **Jankom Heberletom**, **Mojca Dolinar** iz OŠ Jožeta Moškriča, zaposleni v podjetju za usposabljanje in zaposlovanje invalidov *Želva*, ki ves čas z gledno skrbijo za Pot, in župan **Zoran Jankovič** s spremstvom. Zbrane je nagovorila predsednica Društva Zeleni prstan, da posadite to drevo v spomin na uspešna leta, ki ste jih preživeli v naši državi in v našem mestu. Pripravili smo javorovo mlado drevo. Vaše drevo bo spominjalo vsakogar, ki se bo sprehodil po Poti spominov in tovarištva, na vaše uspešno bivanje pri nas. »Po krajšem nagovoru je tudi župan (ki že ima svoje drevo v parku) poprijel za lopato in tako sta z uglednim prijateljem Ljubljane zasadila drevo. »Hvala, da ste me povabili na to lepo dejanje, to pa je še razlog več, da znova in znova obiščem Slovenijo, Ljubljano in seveda svoje prijatelje,« je po posaditvi dejal Erwan Fouéré.

Jože Čurin

Bronasti sejalec Zavodu za turizem Ljubljana

Zavod za turizem Ljubljana je 7. decembra lani prejel priznanje bronasti sejalec za interaktivni spletni zemljevid Ljubljane, ki ga Slovenska turistična organizacija podeljuje za kreativnost in inovativnost v turizmu.

Otroci ne poznajo meja

Z vstopom Slovenije v Evropsko unijo in odpravo notranjih evropskih meja niso odpadle le zadnje ovire za polno in vsestransko uresničitev sicer stare in le deloma uresničene ideje o skupnem slovenskem kulturnem prostoru, ampak so se izboljšali tudi pogoji za intenzivno in vsestransko negovanje (kulturnih) stikov s sosednjimi narodi, s katerimi smo del velike evropske družine. Pomembnosti tovrstnih stikov za osebni razvoj otrok se dobro zavedamo na OŠ Savsko naselje v Ljubljani. Že štiri leta tesno sodelujemo z dvojezično Ljudsko šolo v Diči vasi (Gödersdorf) na avstrijskem Koroškem. Koncept, ki sta ga v zadnjih štirih letih uspešno razvili obe šoli, je preprost, vendar izjemno učinkovit. Učenci obeh šol si med letom redno dopisujejo, vsaj enkrat letno pa se srečajo in utrdijo svoja poznanstva in prijateljstva. Lansko srečanje otrok (dopisovalcev) obeh šol je bilo 3. oktobra na OŠ Savsko naselje v Ljubljani. Gostitelji so prijatelje s Koroške najprej popeljali na ogled kulturnih znamenitosti Ljubljane, še posebej navdušeni so bili nad vodenim ogledom Narodne galerije. Po kosilu pa se je druženje nadaljevalo na šoli. Učenci 6. razredov so za goste pripravili bogat kulturni program, vrhunec katerega je bila odlično izvedena igra Martin Krpan. Gostje, med njimi je bil tudi veleposlanik Republike Avstrije **dr. Valentin Inzko**, ki je tovrstnemu povezovanju še posebej naklonjen, so ob srečnem razpletu Levstikove zgodbe veselo zaplesali. Otroci so se po »uradnem« programu prepustili športnim aktivnostim v šolski telovadnici, ki je bila še posebej všeč gostom iz Koroške, saj njihova šola telovadnice nima. Učitelji pa smo čas izkoristili za pogovore o nadaljnjem sodelovanju. Letos spomladi bo srečanje otrok dopisovalcev v Diči vasi.

Delci PM10, rezultati meritev pri Figovcu, po mesecih	povprečna mesečna vrednost (µg/m ³)	število dnevni preseganj v tekočem mesecu	maksimalna urna koncentracija (µg/m ³)	število preseganj v koledarskem letu
okt. 2005	59	17	150	17
nov. 2005	51	12	158	29
dec. 2005	64	17	252	46
jan. 2006	87	20	200	20
feb. 2006	65	21	278	41
mar. 2006	51	15	164	56
apr. 2006	40	7	149	63
maj 2006	43	5	182	68
jun. 2006	50	11	243	79
jul. 2006	45	12	158	91
avg. 2006	33	0	135	91
sep. 2006	55	16	153	107
okt. 2006	55	18	183	125
nov. 2006	50	11	175	136
dec. 2006	55	19	193	155
jan. 2007	52	16	307	16
feb. 2007	62	16	409	32
mar. 2007	48	15	154	47
apr. 2007	61	22	148	69
maj 2007	40	5	180	74
jun. 2007	48	13	120	87
jul. 2007	42	7	144	94
avg. 2007	41	5	112	99
sep. 2007	49	8	703	107
okt. 2007	51	14	410	121
nov. 2007	51	15	201	136
dec. 2007	51	14	179	150

V zgornji tabeli so navedeni vsi dosednji izmerjeni podatki o delcih na merilnem mestu pri Figovcu. Ob primerjavi meritev za leti 2007/2006 se izkaže, da meritve izkazujejo nekoliko manjše onesnaženje v letu 2007. Vendar pa je na tem mestu bistveno presežena tako povprečna letna vrednost kakor tudi dovoljeno število preseganj dnevni vrednosti.

Druženje je prispevek OŠ Savsko naselje k predsedovanju Slovenije Svetu Evropske unije. *Suzana Cvirm Guček, učiteljica na OŠ Savsko naselje*

Dnevni center aktivnosti za starejše (DCA)

V Dnevnom centru aktivnosti za starejše je vsak dan zelo pestro. Vse več je članov (mesečna članarina znaša 5 evrov), ki se brezplačno udeležujejo jutranje telovadbe, joge, petja, plesa, ustvarjalnih delavnic, literarno debatnega krožka, učenja računalništva, tujih jezikov ... Ob kavici in čaju poklepetajo ali pregledajo časopise in revije. Vsak mesec nas obišče tudi medicinska sestra, ki izmeri krvni tlak (brezplačno), krvni sladkor (1,5 evra) in holesterol (2,30 evra). Obiščite ali pokličite nas na Povšetovo 20 (01/430-51-52), Puhovo 6 (01/53-44-026) ali Kunaverjevo 8 (01/51-31-640). Odprto imamo vsak delavnik od 8. do 18. ure. Naše tedenske programe najdete na spletni strani www.seniorji.info.

Vabimo vas, da brezplačno preizkusite vse, kar ponujamo! *Jera Grobelnik, vodinja DCA*

Medgeneracijski novoletni ples

Da bi tudi tisti, ki zaradi takih ali drugačnih vzrokov nimajo možnosti praznovanja v družbi svojih najbližjih, sorodnikov ali prijateljev, smo se v Dnevnom centru aktivnosti za starejše odločili, da letos za naše člane priredimo novoletni ples. Najprijetnejše presenečenje za vse povabljenе je bil nastop otrok iz vrtca Najdihojca. Temu je sledilo prijetno druženje s plesom ob živi glasbi. Prostor so nam prijazno odstopili na Zvezi društev upokojencev Ljubljana Šiška, pogostitev pa je sponzoriralo podjetje TUŠ. Obema se v imenu vodstva in članov Dnevnega centra aktivnosti za starejše iskreno zahvaljujemo! *Jera Grobelnik, vodja DCA*

Brezplačna spletna stran za starejše

Delovati je začela brezplačna spletna stran za starejše www.seniorji.info. Stran je odgovor na potrebe starejših po portalu s kakovostnimi informacijami za zadovoljno in polno življenje. Informacije obsegajo naslednja

področja: druženje, šport in rekreacijo, izlete, potovanja in počitnice, izobraževanje, prosti čas, zdravje, zdravilišča, pokojnine in finance, pomoč in oskrbo, oskrbovana – stanovanja in domove za starejše. Projekt se je razvijal več kot leto dni in je rezultat medgeneracijskega sodelovanja, saj so vanj vključeni tako študentje kot zaposleni in upokojenci. Temelji na prostovoljnem delu uredništva, ki s svojim strokovnim znanjem, izkušnjami in pozitivno energijo uresničuje zastavljene cilje. Cilj projekta je, postati osrednji informacijski portal za starejše. Zato se portal povezuje z vladnimi, nevladnimi in drugimi organizacijami in interesnimi skupinami, ki delujejo na tem področju. Spodbuja medgeneracijsko povezanost in vseživljenjsko izobraževanje. Če imate informacijo, obvestilo ali predlog, ki bi ga želeli posredovati seniorjem, pošljite svoje elektronsko sporočilo na info@seniorji.info.

Počastitev 250-letnice rojstva Valentina Vodnika v Vodnikovi domačiji

Kulturno umetniško društvo Vodnikova domačija pripravlja ob 250-letnici pesnika, jezikoslovca, prevajalca, časnikarja in vsestranskega razumnika iz obdobja razsvetljenstva Valentina Vodnika (3. februar 1758 – 6. januar 1819) vrsto dogodkov. Od 31. januarja je na ogled razstava ilustracij **Dušana Kluna**, 1. februarja je **akademik dr. Janko Kos** predaval o pomenu slovenskega razsvetljenstva ter vlogi Valentina Vodnika in njegovih sodobnikov, 3. februarja je pesnik **akademik Tone Pavček** govoril na srečanju na Navju, dramski igralec **Andrej Kurent** pa recital Vodnikove pesmi, za 6. februar učenci Glasbene šole Vodnikova domačija pripravljajo slavnostni koncert, na slovenski kulturni praznik 8. februarja bodo člani KUD Valentin Vodnik in gostje obiskali Koprivnik in Gorjuše, kjer je Vodnik kaplanoval v letih 1792 do 1796. V hiši Žige Zoisa bo Sandi Sitar predaval o pomenu Žige Zoisa kot lastnika gorenjskih fužin in mecena razsvetljencev. Na kulturni prireditvi članov

KUD Valentin Vodnik na Koprivniku bo literarni zgodovinar **prof. dr. Joža Mahnič** predaval o življenju in dela Valentina Vodnika v teh krajih, če bo lepo vreme, pa se bodo obiskovalci podali tudi na obisk Vodnikovega razglednika. 10. februarja bo dramski igralec **Anatol Štern** uprizoril monodramo Matjaža Kmecla *Lovro Toman, ko je prvič razvil slovensko zastavo*. Lovro Toman je bil namreč ob Janezu Bleiweisu pobudnik praznovanja 100-letnice Vodnikovega rojstva leta 1858. Uvodno besedo bo imel **akademik prof. dr. Matjaž Kmecl**.

Knjiga o otroštvu župana Zorana Jankovića

Pri založbi Trubar je konec lanskega leta v zbirki literarnih biografij *Manj znano o znanih* izšla drobna knjižica pisateljice Marinke Kunc Fritz z naslovom **Dom v srcu**, ki na podlagi pogovorov z upodobljenecem, njegovo ženo in mamo tenkočutno razkriva »srčno matrico« karizmatične osebnosti, ki vodi naše mesto. Ljubljana ima tokrat župana, ki na svojem položaju ne sprejema standardne oznake politik in pisateljčin literarni portret razkriva človeško pristne argumente za tako držo. Posledično se tako portretirančevu razumevanje politike izkazuje kot delo za ljudi in prvega mestnega politika predstavlja kot človeka, katerega priljubljenost temelji na njegovi širokoprčnosti, toplini in odprtosti do soljudi, široko javno zaupanje pa na njegovi asketski delovni disciplini in velikopotezni podjetnosti, pridobljenima že v zgodnjem otroštvu. – Knjižica v trdi vezavi obsega 118 strani.

»Naši želodci so kakor vrt, samo zeleno plava notri ...«

Nov prispevek, k boljшему poznavanju ljubljanske preteklosti

Pravkar je pri založbi Inštituta za novejšo zgodovino izšla knjiga **Mojce Šorn Življenje ljubljancanov med drugo svetovno vojno**. V knjigi so na podroben in nazoren način predstavljene številne tegobe in

Mestna občina Ljubljana, Mestni trg 1, 1000 Ljubljana, na podlagi 218 c. člena in 218 č. člena Zakona o graditvi objektov (Uradni list RS, št. 102/04-UPB1, 14/05- popr. in 126/07) in 12. ter 15. člena Odloka o nadomestilu za uporabo stavbnega zemljišča (Ur. list RS, št. 130/03, 120/05, 4/06 – popr., 57/06 in 122/07), objavlja

JAVNO NAZNAILO

o razgrnitvi podatkov za odmero nadomestila za uporabo stavbnega zemljišča in poziv k prigrisatvi sprememb podatkov v zvezi z odmero nadomestila za uporabo stavbnega zemljišča na območju Mestne občine Ljubljana za leto 2008.

I.

Javni poziv je namenjen vsem zavezanecem za plačilo nadomestila za uporabo stavbnega zemljišča v Mestni občini Ljubljana za leto 2007. Podatki, pomembni za odmero nadomestila za uporabo zazidanega stavbnega zemljišča in nezazidanega stavbnega zemljišča, ter podatki o zavezancih, bodo razgrnjeni (na vpogled zavezancem) v prostorih Mestne občine Ljubljana, Mestne uprave, Oddelka za ravnanje z nepremičninami, na naslovu Adamič-Lundrovo nabrežje 2, 1000 Ljubljana, soba 419 v IV. nadstropju.

Zavezanci za plačilo nadomestila za uporabo stavbnega zemljišča lahko pregledujejo podatke in nanje podajo pripombe v času od 21. 1. 2008 do 13. 2. 2008, in sicer vsak ponedeljek od 8. do 12. ure in vsako sredo od 12. do 16. ure. Pripombe je mogoče poslati tudi s priporočeno pošto na naslov Oddelka za ravnanje z nepremičninami.

II.

Zavezanci so Mestni občini Ljubljana dolžni do vključno 18. 2. 2008 sporočiti tudi vsako spremembo zavezanca in spremembe ostalih podatkov, pomembnih za odmero nadomestila za uporabo stavbnega zemljišča za leto 2008.

Spremembe in obvestila, ki so pomembni za odmero nadomestila, so: sprememba zavezanca, sprememba vrste dejavnosti ali namembnosti prostora, objekta ali zemljišča, sprememba poslovne ali stanovanjske površine, sprememba stalnega prebivališča oziroma naslova zavezanca, kjer sprejema poštno pošiljke, in podobno.

Zavezanci so tudi med letom dolžni na navedeni naslov sporočiti vse spremembe, ki vplivajo na določitev višine nadomestila in spremembo statusa zavezanca najpozneje v 30 dneh od nastanka spremembe. Če zavezanec nastalih sprememb ne sporoči, se za odmero uporabijo podatki, s katerimi razpolaga občina, ali se lahko pridobijo brez sodelovanja zavezanca.

III.

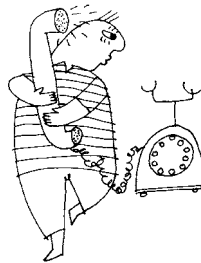
Zavezanci spremembe sporočajo Mestni občini Ljubljana s pisno in podpisano vlogo. Vlogi je potrebno priložiti dokazila. Vloga se lahko vloži na naslednji način:

- s priporočeno poštno pošiljko na naslov: Mestna občina Ljubljana, Mestna uprava, Oddelek za ravnanje z nepremičninami, Adamič – Lundrovo nabrežje 2, 1000 Ljubljana ali
- osebno, z vložitvijo v vložišču pri Oddelku za ravnanje z nepremičninami, Mačkova 1, 1000 Ljubljana.

Vloga je lahko prosto napisana, obrazec vloge pa je na voljo v vložišču pri Oddelku za ravnanje z nepremičninami in na internetnih straneh občine: <http://www.ljubljana.si/si/mol/obrazci>

Številka: 422-365/2008-2
Datum: 18. 1. 2008
Mestna občina Ljubljana

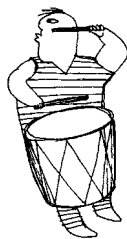
Naznanilo je bilo 18. januarja 2008 objavljeno tudi v časniku Dnevnik.

posebnosti vsakdanjega življenja v okupiranem mestu, ki je kljub vojnim razmeram in žičnatemu obroču skušalo živeti kar se da »normalno« življenje. Knjiga se začne z opisom nastanka t. i. velike Ljubljane leta 1935, ko so se je mesto zlilo s svojimi predmestji v t. i. veliko občino. V nadaljevanju avtorica naniza dejavnike in najpomembnejše komponente, ki so oblikovale vsakdanje življenje. Po začetku vojne se je v Ljubljano zateklo 13.000 beguncev iz drugih okupiranih pokrajin, kar je pomembno vplivalo na socialne razmere v mestu. Raziskava preskrbe tolikšnega števila prebivalcev, ki so bili »ujeti znotraj žice«, je zato še toliko bolj pomembna. Iz izbranih virov in literature je mogoče razbrati zelo plastično sliko upravnega, gospodarskega in socialnega življenja. Kot vir je Mojca Šorn uporabila upravne akte, časopisne članke, pisma, tiskane spomine, male oglase in osebna pričevanja, ki ponekod zelo pretanjeno pričajo o vsakdanu meščanov med vojno. Poleg spremembe vsakdanjika Ljubljančanov monografija prikaže tudi novo podobo samega mesta in razkrije, da na zunanji videz niso vplivali le obvezna zatamnitev, policijska ura in drugi ukrepi okupatorja, temveč predvsem vsesplošno pomanjkanje. To je bil čas uvajanja živilskih nakaznic, hitre rasti cen živil in razcveta črne borze, kjer so bile cene živil tudi do desetkrat višje od uradno določenih. Uprava je skušala razmere blažiti in po najboljših močeh poskrbeti za najmlajše ter socialno najšibkeje. Organizirala je zaščito pred bombnimi napadi in skrbela za preprečevanje širjenja nalezljivih bolezni. Tramvaj je zaradi varčevanja vozil le ob določenih urah, uvedene so bile redukcije plina in električne energije. Kvaliteta hrane je zelo padla, vsakodnevni jedilniki večine prebivalstva so bili zelo enolični, v strahu pred pomanjkanjem hrane se je razcvetelo vrčkarstvo in tudi mnoge površine so se spremenile v kmetijska zemljišča. Gospodinjje niso le »izumljale novih receptov«, ampak je postala pogosta tudi hišna reja malih živali. Pri branjevkah na tržnici je bila zmeraj velika gneča, po vzpostavitvi žice okrog Ljubljane

pa je mnogo branjevkv prodajalo le še »stalnim strankam«. Avtorica je celo ugotovila, da so nekateri prodajali meso ukradenih domačih kosmatincev (ljubljenčkov?) kot kozličkovo, telečje ali zajčje. Opisu oskrbe sledi natančen opis prometnih razmer, v katerem avtorica ugotavlja, da je bil najpomembnejše prevozno sredstvo v mestu tramvaj, saj so bili avtomobili zelo redki, vožnja s kolesi pa je bila od marca 1942 prepovedana. Ob tem še izvem, da je mnogo Ljubljančanov po prepovedi »biciklov« dodalo kolesu še tretje kolo, dokler niso oblasti tudi »trciklov« prepovedale konec junija 1942. Med vojno je v Ljubljani delovalo okoli 1300 trgovin, 120 brivnic in česalnic, 8 hotelov, 6 restavracij, 18 kavarn in 231 gostiln; avtorica jih na kratko predstavlja in ugotavlja vpliv vojne na njihovo delo. Za lažje preživetje prebivalstva so oblasti 17. decembra 1941 ustanovile Pokrajinski podporni zavod, ljudem v stiski pa so pomagala tudi številna dobrodelna društva in organizacije, kot sta bila Slovenski rdeči križ in Zimska pomoč. V knjigi so predstavljene še zdravstvene razmere v mestu in delujoče ljubljanske bolnišnice. Zelo specifičen segment javnega življenja med vojno so bile razmere v šolstvu in kulturi, saj so bile najbolj na udaru politike in okupacijskih načrtov zavojevalca. Čeprav je bil proglašen kulturni molk, so nekatere inštitucije delovale dalje in zlasti na glasbenem področju so z gostovanji kakovostnih italijanskih opernih pevcv skušali prikazati nadmoč italijanske kulture. Dramske in operne predstave so bile med vojno dobro obiskane, pravi naval pa je bil na pet ljubljanskih kinematografov. Če so v njih v letu 1942 našli okrog milijon obiskovalcev, se je njihovo število v naslednjem letu skoraj podvojilo. Knjiga bo s svojo obsežnostjo (500 strani) verjetno prestrašila »nezavzete bralce«, a najbolj vztrajni bodo zagotovo nagradjeni s celovitim pogledom na vsakdanje življenje v času vojne. To ni bilo lahko, a je vendarle v nekaterih segmentih potekalo bolj »normalno«, kot si danes pogosto predstavljamo. Vsekakor pa toplo priporočam

knjigo tudi manj zagretim bralcem, saj se lahko tudi s prebiranjem posameznih izbranih poglavij (npr. o gostujočih opernih pevcih, ali o dobavah tobaka) seznanijo z življenjem v mestu med drugo svetovno vojno. Hvalevredna je tudi objava nekaterih neznanih in doslej še neobjavljenih fotografij, ki bodo dopolnile našo predstavo o tistih dneh. Igor Zemljčič, Inštitut za novejšo zgodovino

Županovi dnevi odprtih vrat

Župan ima tudi letos vsak prvi torek v mesecu dan odprtih vrat v Mestni hiši na Mestnem trgu 1 med 14. in 17. uro. Letošnji dnevi odprtih vrat so: **5. februarja, 4. marca, 1. aprila, 6. maja, 3. junija, 1. julija, 5. avgusta, 2. septembra, 7. oktobra, 4. novembra in 2. decembra.** Župan sprejema po času prihoda, zato se je potrebno na recepciji prigrasiti na isti dan, po možnosti v jutranjih urah. Morebitne informacije dobite na tel. številkah: 01/306 12 82 pri gospe Janji Domitrovič, 01/306 11 67 pri gospodu Iztoku Kosenburgerju in 01/306 11 67 v tajništvo Odseka za pobude meščanov.

Najem poslovnih prostorov

Mestna občina Ljubljana oddaja več poslovnih prostorov v najem. Vse informacije so objavljene na spletni strani <http://www.ljubljana.si/>, dodatne informacije so vam na voljo na tel. št. 01/306-12-17.

● **Zdravstvo in socialno varstvo: Ambulanta za ljudi brez zdravstvenega zavarovanja:** tel.: (01) 437 20 10; **Socialna delavka v Ambulanti za ljudi brez zdravstvenega zavarovanja:** tel.: (01) 437 91 82; Klinični center: tel.: 01/522 50 50; **TOM - telefon otrok in mladostnikov:** tel.: 080 12 34; **telefonski klic v duševni stiski** (od 19. do 7. ure): tel.: (01) 520 99 00; **telefon za starše pri Mladinskem domu Jarše** (tor. in čet. od 16. do 18. ure): tel.: (01) 543 43 23 ali e-naslov: stan-skupina.hisa@guest.arnes.si; **Klepetalnica za starše pri Dijaškem domu Poljane** (pon., tor. in čet. od 14. do 15. ure): tel.: (01) 300 31 34 ali e-naslov: lidija.vranesic@guest.arnes.si; **Pravnoinformacijska pisarna Sveta za varstvo pravic najemnikov stanovanj MOL**, Tavčarjeva 3 (tor. in čet. od 18. do 19.30 ure): tel.: (01) 431 23 24; **SOS telefon za ženske in otroke – žrtve nasilja:** 080 11 55

● **SOS telefon** je namenjen ženskam in otrokom, ki so doživljali ali še vedno doživljajo nasilje v družini in drugih medosebnih odnosih ter potrebujejo pogovor. SOS telefon je namenjen tudi ženskam in njihovim otrokom, ki potrebujejo umik pred nasiljem v družini v Zatočišče za ženske in otroke – žrtve nasilja v Ljubljani. Prek SOS telefona se ženske lahko vključijo tudi v skupino za samopomoč za ženske, ki so doživljale ali še vedno doživljajo nasilje. Na SOS telefon lahko pokličete ob delavnikih od 12. do 22., ob sobotah, nedeljah in praznikih pa od 18. do 22. Telefonska številka 01 / 524 19 93 pa je telefaks, namenjen gluhih – žrtvam nasilja. ● **Krizni center Ženske svetovalnice** lahko pokličete 24 ur na dan na telefonski številki: 040/260 656 in 031/233 211. ● **Svetovalnica Fuzine: Svetovanje in informiranje posameznikom, parom, družinam, ki so se znašli v psihosocialnih stiskah in težavah;** Preglov trg 15, tel.: 5206-442, vsak dan od 9. do 17. ure. svetovalnica.fuzine@siol.net, www.csd.ljmostepolje.si

● **Program Korak: svetovanje, informiranje in pomoč uporabnikom nelegalnih drog in njihovim svojcem;** Preglov trg 15, tel.: 5206-447, vsak dan od 9. do 17. ure. svetovalnica.fuzine@siol.net; www.csd.ljmostepolje.si

● **Center za psihološko svetovanje POSVET**, Mestni trg 8, 1000 Ljubljana, uradne ure: vsak delovni dan od 12. do 19. ure, tel.: 01/251 29 50, faks: 01/421 77 95, e-naslov: posvet@posvet.org in info@posvet.org, spletna stran: www.posvet.org

● **Društvo Al-anon** za družine, v katerih je problem alkohol. Naslov: Lepi pot 6, Mirje, e-naslov: alanon@email.si; dežurni telefon: 041/590 789. ● **Anonimni alkoholiki** Vas zanimajo naše izkušnje? Pišite, telefonirajte, pridite! Naslov: P. p. 3512, 1001 Ljubljana, tel.: 01/433 82 25, e-naslov: aa.slo@amis.net, spletni naslov: <http://www.aa-drustvo.si>

● **Promet: Oddelek za gospodarske javne službe in promet:** tel.: (01) 306 17 14; številka za zapuščena vozila: tel.: (01) 306 16 25; Redarstvo: tel.: (01) 306 16 32; AMZS, pomoč, vlečna služba, informacije: tel.: 19 87 ● **Služba za pobude meščanov:** tel.: (01) 306 12 82 ● **Okolje: JP Snaga, reklamacije, informacije in naročila:** tel.: (01) 477 96 40 ali (01) 477 96 67; JP Energetika, Center za pomoč uporabnikom: tel.: 080 28 82; dežurna številka Inšpektorata MU MOL, informacije o divjih odlagališčih, prevrnjenih smetnjakih in drugih dejavnih onesnaževanja okolja: tel.: (01) 306 16 04 ● **Varuh človekovih pravic**, brezplačni klic in informacije: tel.: 080 15 30 ● **Policija:** tel.: 113 ● **Center za obveščanje, gasilci, reševalna postaja:** tel.: 112 ● **Dnevni center za starejše:** Povšetova, tel.: 01/430 51 520 ● **Zavetišče za živali Gmajnice 30**, tel.: 01/256 02 79. Uradne ure za obiskovalce - delavniki: od 11. do 12. ure in od 14. do 17. ure, sobote, nedelje in prazniki - od 12. do 15. ure. Za oddajo najdenih živali lahko pokličete kadarkoli 24 ur na dan in najdenčka oddaste.

Kakovost vode in zraka v Ljubljani

1/Rezultati nadzora pitne vode v Ljubljani

Centralni vodovodni sistem mesta Ljubljana in okolice se oskrbuje iz dveh vodnih virov, Ljubljanskega polja in Ljubljanskega barja, kjer se podzemna voda izkorišča v petih vodarnah: Kleče, Hrastje, Jarški prod, Šentvid in Brest.

Notranji nadzor nad skladnostjo pitne vode JP Vodovod-Kanalizacija izvaja na vseh oskrbovalnih območjih skladno z določili Pravilnika o pitni vodi (Ur. l. RS 19/04, 35/04, 26/06, 92/06) v okviru mikrobioloških in fizikalno-kemijskih preiskav, katerih obseg je odvisen od ocene tveganja za določeno vzorčno mesto oz. kontrolno točko sistema. Notranji nadzor izvajajo akreditirani laboratoriji.

Druge javno dostopne informacije uporabniki prejmejo:

- v informacijski pisarni JP Vodovod-Kanalizacija d.o.o., Vodovodna cesta 90, Ljubljana,
- po elektronski pošti na naslovu voka@vo-ka.si,
- na spletni strani JP Vodovod-Kanalizacija www.vo-ka.si.

2/Kakovost podzemne vode za oktober - december 2007

MV - predpisane mejne vrednosti za podzemno vodo po Uredbi standardnih kakovosti podzemne vode (Ur. l. RS, št. 100/05) spojine iz skupine lahkohlupnih halogeniranih ogljikovodikov niso bile ugotovljene

+ izmerjene koncentracije merjenih spojin so na ravni meje zaznavanja

( ) vrednosti so pod mejo zaznavanja uporabljene metode
Mejne vrednosti za podzemne vode od vseh izmerjenih parametrov občasno presega samo atrazin na merilnem mestu: vodnjak Ia črpališča Hrastje. Vodnjak Hrastje Ia ni vključen v centralni vodovodni sistem za oskrbo meščanov s pitno vodo!

3/Zrak v Ljubljani novembra in decembra 2007

V preglednici so predstavljeni podatki stalnih meritev OMS na merilnem mestu Figovec za november in december 2007. Izmerjene mesečne, dnevne in urne vrednosti posameznih onesnaževal se v skladu z Uredbo o žveplovem dioksidu, dušikovih oksidih, delcih in svincu v zunanjem zraku (Ur. l. RS, št. 52/02, 18/03) in Uredbo o ozonu v zunanjem zraku (Ur. l. RS, št. 8/03) gibljejo v okviru dovoljenih koncentracij.

V skladu z Uredbo o ukrepih za ohranjanje in izboljšanje kakovosti zunanjega zraka (Ur. l. RS, št. 52/02) in Uredbo o ozonu v zunanjem zraku (Ur. l. RS, št. 8/03) veljajo za leto 2007 naslednji normativi: Mejna koncentracija za varstvo ekosistemov za SO₂ je 20 µg/m³. Urna mejna koncentracija SO₂ za varovanje zdravja ljudi znaša 350 µg/m³. Urna mejna koncentracija je lahko presežena največ 24-krat v koledarskem letu. Dnevna mejna koncentracija SO₂ za varovanje zdravja ljudi znaša 125 µg/m³. Presežena je lahko največ 3-krat v koledarskem letu.

Letna mejna koncentracija za varovanje zdravja ljudi za NO₂ v letu 2007 znaša 40 µg/m³. Urna mejna koncentracija NO₂ za varovanje zdravja ljudi znaša 200 µg/m³ in je lahko presežena največ 18-krat v koledarskem letu. Mejna koncentracija NO₂ za varstvo rastlin v naravnem okolju znaša 30 µg/m³.

Ciljna vrednost za varovanje zdravja ljudi za O₃ (največja dnevna 8-urna srednja vrednost) znaša 120 µg/m³ in ne sme biti presežena več kot v 25 dneh v koledarskem letu, izračunano kot povprečje v obdobju treh let.

4/Onesnaženost z delci pri Figovcu v Ljubljani za oktober, november in december 2007

V preglednici so predstavljeni podatki o onesnaženosti zraka z delci (PM₁₀) na merilnem mestu Figovec za oktober, november in december 2007.

Izmerjene vrednosti onesnaženosti z delci v skladu z Uredbo o žveplovem dioksidu, dušikovih oksidih, delcih in svincu v zunanjem zraku (Ur. l. RS, št. 52/02, 18/03) v letnem povprečju za 25 odstotkov presegajo dovoljene vrednosti in znašajo 50 µg/m³ (dovoljenih 40 µg/m³). V letu 2007 je bilo več kot za štirikrat preseženo tudi število dni s prekoračeno povprečno dnevno vrednostjo 50 µg/m³ (150 od dovoljenih 35-krat). V primerjavi z letom 2006 se je stanje nekoliko popravilo, saj je bilo zabeleženih 155 preseganj, povprečna letna vrednost v letu 2006 pa je znašala 52 µg/m³.

Tabela 1/ Rezultati notranjega nadzora za november 2007

PARAMETER	enota	mejna vrednost	OSKRBOVALNO OBMOČJE	
			KLEČE	ŠENTVID
			13. 11. 2007	12. 11. 2007
pH		6,5 -9,5	7,6	7,48
Elektroprevodnost (pri 200C)	µS/cm	2500	405	460
Celotni organski ogljik (TOC)	mg/l C	brez sprememb	0,66	<0,3
Amonij	mg/l NH ₃	0,5	<0,02	<0,02
Nitrat	mg/l NO ₃	50	12,8	16
Nitrit	mg/l NO ₂	0,5	<0,01	<0,01
Sulfat	mg/l SO ₄	250	13,6	14
Klorid	mg/l Cl	250	5,3	17
Fluorid	mg/l F	1,5	<0,1	<0,1
Bor	mg/l B	1	<0,04	<0,04
Krom	µg/l Cr	50	<2	<2
Svinec	µg/l Pb	25	<2	<2
Železo	mg/l Fe	0,2	<0,05	<0,05
Atrazin	µg/l	0,1	<0,05	<0,05
Desetilatrizin	µg/l	0,1	<0,05	<0,05
2,6-diklorobenzamid	µg/l	0,1	<0,05	<0,05
Pesticidi - vsota	µg/l	0,5	<0,05	<0,05
Trihaloeten in tetrakloroeten - vsota	µg/l	10	<0,5	<0,5
Trihalometani - vsota	µg/l	100	<0,5	<0,5
Escherichia coli	v 100 ml	0	0	0
Koliformne bakterije	v 100 ml	0	0	0
OCENA			SKLADEN	SKLADEN

Vir: JP Vodovod-Kanalizacija d.o.o., januar 2008

Tabela 2/ Podatki o kakovosti podzemne vode v vodnjakih Ljubljanskih vodarn

merilno mesto	datum	atrazin	desetil-atrazin	lahkohlupni halogenirani ogljikovodiki	nitrat	krom (skupno)
enota		µg/l	µg/l	µg/l	mg/l	µg/l
MV		0,1	0,1	10	50	30
Kleče - Villa	8.10.2007	(0,03)	(0,03)	-	11	1,5
Hrastje - la	8.10.2007	0,11	0,10	0,7	23	17
Šentvid - Ila	8.10.2007	(0,03)	<0,05	-	15	1,6
Jarški prod - III	8.10.2007	(0,03)	(0,03)	-	11	2,2
Kleče - Villa	7. 11. 2007	(0,03)	(0,03)	-	14	0,5
Hrastje - la	7. 11. 2007	0,11	0,10	0,9	22	18
Šentvid - Ila	7. 11. 2007	(0,03)	(0,03)	-	16	2,1
Jarški prod - III	7. 11. 2007	(0,03)	(0,03)	-	12	0,8
Kleče - Villa	3. 12. 2007	(0,03)	(0,03)	-	11	2,9
Hrastje - la	3. 12. 2007	0,10	0,10	+	22	18
Šentvid - Ila	3. 12. 2007	(0,03)	(0,03)	-	15	1,5
Jarški prod - III	3. 12. 2007	(0,03)	(0,03)	-	11	1,5

Vir: Monitoring kakovosti podzemne vode in površinskih vodotokov za leto 2007, MOL, MU, Oddelek za varstvo okolja

Tabela 3/ Zrak v Ljubljani avgusta in septembra

NOVEMBER					
Merilno mesto Figovec		SO ₂	O ₃		NO ₂
Povprečna mesečna vrednost		9 µg/m ³	13 µg/m ³		79 µg/m ³
Maksimalna urna vrednost		27 µg/m ³	58 µg/m ³		176 µg/m ³
Maksimalna dnevna koncentracija		11 µg/m ³	33 µg/m ³		123 µg/m ³
Število preseganj urne mejne (opozorilne*) vrednosti		0	0*		0
DECEMBER					
Merilno mesto Figovec		SO ₂	O ₃		NO ₂
Povprečna mesečna vrednost		11 µg/m ³	10 µg/m ³		80 µg/m ³
Maksimalna urna vrednost		47 µg/m ³	49 µg/m ³		193 µg/m ³
Maksimalna dnevna koncentracija		21 µg/m ³	25 µg/m ³		123 µg/m ³
Število preseganj urne mejne (opozorilne*) vrednosti		0	0*		0

Vir: Oddelek za varstvo okolja. Mestne občine Ljubljana

Tabela 4/ Onesnaženost z delci pri Figovcu v Ljubljani za oktober, november in december 2007

Merilno mesto Figovec, onesnaženost z delci (PM ₁₀)	OKTOBER*	NOVEMBER	DECEMBER
Povprečna mesečna vrednost	51 µg/m ³	51 µg/m ³	51 µg/m ³
Maksimalna urna vrednost	410 µg/m ³	201 µg/m ³	179 µg/m ³
Maksimalna dnevna koncentracija	131 µg/m ³	116 µg/m ³	96 µg/m ³
Število primerov dnevne koncentracije nad MDV 50µg/m ³ v tekočem mesecu	14	15	14
Število prekoračitev kumulativno (dovoljeno 35 prekoračitev v koledarskem letu)	121	136	150

*Zelo visoke oktobrske vrednosti ne odražajo običajnega stanja onesnaženja, saj so povezane s prenovo konstrukcije podhoda, ki je potekala v tem času v neposredni bližini. Gradbišče je bilo od merilnika oddaljeno manj kot 10 metrov.

ZLATA KAKOVOST

KRJAVLJA, MALNARJA IN SOSEDA

KRJAVELJ

Sočni hlebec iz mešanice polbele in črne pšenične moke ter ržene moke, pripravljen po tradicionalnem postopku s kislim testom.

MALNAR

Beli hlebec iz najboljše pšenične moke, s hrustljivo zlatorumeno skorjo in mehko sredico.

SOSED

Z bogastvom bučnih in sončničnih semen, lanu, koruznega zdroba, ovsenih kosmičev, sojinih otrobov in sojine moke ter sezama.

V PEKARNI GROSUPLJE SMO PONOSNI, DA SO KRJAVELJ, MALNAR IN SOSED TUDI NA SEDMEM OCENJEVANJU KAKOVOSTI KRUHA SEKCIJE ZA PEKARSTVO PRI ZBORNICI KMETIJSKIH IN ŽIVILSKIH PODJETIJ GZS, ŽE PETIČ ZAPORED POŽELI NAJVIŠJA PRIZNANJA IN ZLATA ODLIČJA. OKUSITE NAŠE ŽLAHTNE HLEBCE.

**Pekarna
Grosuplje**

NAREJENO Z LJUBEZNIJO